

Sammanfattning av betänkandet (SOU 1997:32) Följdlagstiftning till miljöbalken

Prop. 1997/98:90
Bilaga 1

Den 4 juli 1996 överlämnade vi till regeringen vårt huvudbetänkande (SOU 1996:103) Miljöbalken – en skärpt och samordnad miljölagstiftning för en hållbar utveckling. Förslaget har remissbehandlats och därefter bearbetats i Regeringskansliet. Regeringen beslutade den 3 april 1997 om lagrådsremiss rörande en miljöbalk. Vi har under slutskedet av vårt arbete med följdlagstiftning anpassat förslagen till lagrådsremissen.

Enligt lagrådsremissen skall bestämmelserna i 15 lagar arbetas samman i en miljöbalk. Därutöver finns ett stort antal lagar med miljöanknytning. Alla dessa lagar kunde inte arbetas in i miljöbalken om denna skulle få ett rimligt omfång. Många av de utanföriggande lagarna har huvudsakligen andra syften än miljöhänsyn och måste på olika sätt anpassas till balken. I detta betänkande föreslår vi sådana följdändringar och utvecklar i samband därmed bl.a. förhållandet mellan miljöbalken och andra lagar.

Av betänkandet framgår bl.a. att miljöbalken gäller även för verksamheter som omfattas av lagar som inte har arbetats in i balken. Det finns därför sällan något behov av genomgripande ändringar för att åstadkomma att miljöhänsyn tas i behövlig omfattning. Lagarna måste dock ändras på en del punkter för att bli tillräckligt anpassade till balken. Bland våra förslag kan nämnas att tillstånd och liknande godkännanden inte skall få ges för ny verksamhet som medverkar till att en miljökvalitetsnorm överträds. Vid överträdelse av en norm skall vidare ett redan meddelat tillstånd kunna omprövas och villkor ändras. Dessutom skall miljöbalkens regler om miljökonsekvensbeskrivningar normalt tillämpas när sådana beskrivningar upprättas enligt andra lagar.

33 Lagtext

33.1 Förslag till lag om ändring i jordabalken;

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 §, 3 kap. 1 och 3 §§, 7 kap. 3 § och 9 kap. 33 § jordabalken¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Fastighet och dess gränser6 §²

Har fastighet blivit skild från angränsande vattenområde genom att stranden förskjutits, har fastighetens ägare rätt att nyttja området mellan fastigheten och vattnet under förutsättning att området är av ringa omfattning och att dess ägare icke lider skada eller olägenhet av betydelse. Fastighetens ägare har därvid samma rätt som enligt 2 kap. 6 § vattenlagen (1983:291) tillkommer strandägare.

Har fastighet blivit skild från angränsande vattenområde genom att stranden förskjutits, har fastighetens ägare rätt att nyttja området mellan fastigheten och vattnet under förutsättning att området är av ringa omfattning och att dess ägare icke lider skada eller olägenhet av betydelse. Fastighetens ägare har därvid samma rätt som enligt 2 kap. 7 § lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet tillkommer strandägare.

3 kap. Rättsförhållanden mellan grannar

1 §

Var och en skall vid nyttjande av sin eller annans fasta egendom taga skälig hänsyn till omgivningen.

Var och en skall vid nyttjande av sin eller annans fasta egendom ta skälig hänsyn till omgivningen. *Särskilda bestämmelser om vad som skall iakttas vid nyttjandet finns i miljöbalken.*

3 §³

Den som ämnar utföra eller låta utföra grävning eller liknande arbete på sin mark skall vidta varje skyddsåtgärd som kan anses nödvändig för att förebygga skada på angränsande mark. Bestämmelser

Den som ämnar utföra eller låta utföra grävning eller liknande arbete på sin mark skall vidta varje skyddsåtgärd som kan anses nödvändig för att förebygga skada på angränsande mark. Bestämmelser

¹ Balken omtryckt 1971:1209.

² Senaste lydelse 1983:657.

³ Senaste lydelse 1992:1209.

om ersättning för skador till följd av grävning eller liknande arbete finns i *miljöskadelagen* (1986:225).

Medför skyddsåtgärd uppenbarligen högre kostnad än den skada som åtgärden avser att förebygga, får åtgärden underlåtas. Skadan skall dock ersättas enligt bestämmelserna i *miljöskadelagen*. Om det begärs, skall säkerhet enligt vad som sägs i 2 kap. utsökningsbalken ställas hos länsstyrelsen för ersättningen innan arbetet börjar.

Är byggnad eller annan anläggning som hör till angränsande mark, till följd av vårdslöshet vid uppförandet eller brist i underhållet, av sådan beskaffenhet att särskild skyddsåtgärd är nödvändig för att förebygga skada med anledning av arbete som inte sträcks nedanför vanligt källardjup, skall åtgärden bekostas av den angränsande markens ägare. Om anläggningen hör till en tomträtt, skall åtgärden i stället bekostas av tomt rättshavaren.

7 kap. Allmänna bestämmelser om nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft

3 §

Av fastighetsägaren åt annan upplåten rätt att avverka skog på fastigheten eller att tillgodogöra sig andra alster av fastigheten eller dennas naturtillgångar eller att jaga eller fiska på fastigheten är att anse som nyttjanderätt, även om med rättigheten icke är förenad rätt att i övrigt nyttja fastigheten.

Vad som i denna balk och andra författningar sägs om nyttjanderätt skall tillämpas även när ett avtal har slutits mellan å ena sidan en fastighetsägare och å andra sidan staten eller en kommun och avtalet innebär att fastighetsägarens rätt att nyttja ett visst område inskränks i avsikt att bevara eller utveckla naturvärden (naturvårdsavtal).

om ersättning för skador till följd av grävning eller liknande arbete finns i 32 kap. *miljöbalken*.

Medför skyddsåtgärd uppenbarligen högre kostnad än den skada som åtgärden avser att förebygga, får åtgärden underlåtas. Skadan skall dock ersättas enligt bestämmelserna i 32 kap. *miljöbalken*. Om det begärs, skall säkerhet enligt vad som sägs i 2 kap. utsökningsbalken ställas hos länsstyrelsen för ersättningen innan arbetet börjar.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

33 §⁴

Har jordägaren utgivit ersättning för markavvattning enligt *vattenlagen (1983:291)* eller för byggande av enskild väg enligt *anläggningslagen (1973:1149)*, får jordägaren uppsäga avtalet, om arrendatorn icke medger skälig höjning av arrendeavgiften. Uppsägning skall ske inom ett år från det företaget fullbordades.

Har jordägaren utgivit ersättning för markavvattning enligt *miljöbalken eller lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* eller för byggande av enskild väg enligt *anläggningslagen (1973:1149)*, får jordägaren uppsäga avtalet, om arrendatorn icke medger skälig höjning av arrendeavgiften. Uppsägning skall ske inom ett år från det företaget fullbordades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

⁴ Senaste lydelse 1997:617.

33.2 Förslag till lag om ändring i miljöbalken;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att det i miljöbalken skall införas en ny paragraf, 1 kap. 7 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Miljöbalkens mål och tillämpningsområde

7 §

I fråga om renhållning inom vissa vägområden och angränsande områden gäller 26 § väglagen (1971:948).

I fråga om framförande av luftfartyg i överljudsfart och luftfartygs miljövårdighet gäller 1 kap. 2 a § och 3 kap. 1 § luftfartslagen (1957:297).

I fråga om framdragande och begagnande av rörledning gäller 23 § lagen (1978:160) om vissa rörledningar.

33.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1919:426) om
flottning i allmän flottled;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 7 och 13 §§ lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Om någon i strid mot lag eller givna föreskrifter utför anläggning eller annan anordning i en allmän flottled skall han själv stå för den skada som flottningen orsakar på anordningen. Utför någon anläggning eller anordning i en allmän flottled utan att begära och invänta skyddsbestämmelser enligt andra stycket, skall han själv stå för den skada som flottningen orsakar under tiden.

Menar någon som *utfört* eller avser att *utföra vattenföretag* där en allmän flottled finns, att särskilda anläggningar eller åtgärder till skydd mot skada eller intrång till följd av flottningen bör bekostas av de flottande, får han väcka talan mot flottningsföreningen hos *vattendomstolen* rörande bestämmelser om erforderliga skyddsanordningar. I fråga om en sådan talan gäller bestämmelserna i vattenlagen (1983:291) om stämningssmål.

Menar någon som *utövat* eller avser att *utöva vattenverksamhet* där en allmän flottled finns, att särskilda anläggningar eller åtgärder till skydd mot skada eller intrång till följd av flottningen bör bekostas av de flottande, får han väcka talan mot flottningsföreningen hos *miljödomstolen* rörande bestämmelser om erforderliga skyddsanordningar. I fråga om en sådan talan gäller *fortfarande* bestämmelserna i vattenlagen (1983:291) om stämningssmål.

13 §²

Finnes flottningsskada bliva så stadigvarande, att värdet därå kan genom uppskattning på förhand utvärderas, skall, om ersättningstagaren påstår det, ersättningen på förhand bestämmas att utgå vare sig i årlig avgift under hela den tid flottning kommer att fortgå eller ock på en gång, allt efter ty skäligt prövas. Ej må, ändå att parterna må vara ense om visst belopp, ersättningen bestämmas till högre belopp än som kan anses skäligt.

Bestämmelserna om betalning av ersättning samt länsstyrelsens befattning med nedsatta ersättningsmedel i 16 kap. vattenlagen (1983:291) skall *tillämpas också* i fråga om ersättning för flottningsskada som på förhand har bestämts att utgå på en gång. I beslutet om ersättning skall skiljemännen ange om nedsättning av ersättningsbe-

Bestämmelserna om betalning av ersättning samt länsstyrelsens befattning med nedsatta ersättningsmedel i 16 kap. vattenlagen (1983:291) skall *fortfarande tillämpas* i fråga om ersättning för flottningsskada som på förhand har bestämts att utgå på en gång. I beslutet om ersättning skall skiljemännen ange om nedsättning av

¹ Senaste lydelse 1983:649.

² Senaste lydelse 1983:649.

loppet skall ske.

Ett beslut varigenom ersättning bestäms på förhand gäller, sedan det har vunnit laga kraft, även mot framtida ägare och innehavare av fastigheter som berörs av beslutet.

Har genom beslut enligt denna lag eller enligt 9 kap. 3 § andra stycket vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre bestämmelser ersättning för skada eller intrång fastställts att utgå med årliga belopp, utgör den omständigheten att beslutet härom har vunnit laga kraft inte hinder för *vattendomstolen* att i samband med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden, eller senare efter talan i den ordning som enligt vattenlagen gäller för stämningssmål, meddela sådana ändrade bestämmelser om ersättningen och sättet för betalning som föranleds av de ändrade förhållandena.

ersättningsbeloppet skall ske.

Har genom beslut enligt denna lag eller enligt 9 kap. 3 § andra stycket vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre bestämmelser ersättning för skada eller intrång fastställts att utgå med årliga belopp, utgör den omständigheten att beslutet härom har vunnit laga kraft inte hinder för *miljödomstolen* att i samband med beslut om nya eller ändrade anordningar eller föreskrifter för flottleden, eller senare efter talan i den ordning som enligt vattenlagen gäller för stämningssmål, meddela sådana ändrade bestämmelser om ersättningen och sättet för betalning som föranleds av de ändrade förhållandena.

Prop. 1997/98:90

Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.4 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen
(1928:370);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 20 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §¹

Vid beräkningen av inkomsten från särskild förvärvskälla skall alla omkostnader under beskattningsåret för intäkternas förvärvande och bibehållande avräknas från samtliga intäkter i pengar eller pengars värde (bruttointäkt) som har influtit i förvärvskällan under beskattningsåret.

Avdrag får inte göras för:

den skattskyldiges levnads-kostnader och därtill hänförliga utgifter, såsom vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll;

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar eller kottar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestödslagen (1973:349), 52, 52 a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 31 § tullagen (1994:1550), 60 § fordonsskattelagen (1988:327), 36 § lagen (1996:1030) om under-

Avdrag får inte göras för:

den skattskyldiges levnads-kostnader och därtill hänförliga utgifter, såsom vad skattskyldig utgett som gåva eller som periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning till person i sitt hushåll;

kostnader i samband med plockning av vilt växande bär och svampar eller kottar till den del kostnaderna inte överstiger de intäkter som är skattefria enligt 19 §;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv eller andre maken eller av den skattskyldiges barn som ej fyllt 16 år;

ränta på den skattskyldiges eget kapital som har nedlagts i hans förvärvsverksamhet;

svenska allmänna skatter;

kapitalavbetalning på skuld;

ränta enligt 8 kap. 1 § studiestödslagen (1973:349), 52, 52 a och 55 §§ lagen (1941:416) om arvsskatt och gåvoskatt, 5 kap. 12 § lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter, 31 § tullagen (1994:1550), 60 § fordonsskattelagen (1988:327), 36 § lagen (1996:1030) om under-

¹ Senaste lydelse 1997:851.

hållsstöd och 19 kap. 2 och 4–9 §§
skattebetalningslagen (1997:483)
samt dröjsmålsavgift beräknad
enligt lagen (1997:484) om dröjs-
målsavgift;

avgift enligt lagen (1972:435)
om överlastavgift;

avgift enligt 10 kap. plan- och
bygglagen (1987:10);

avgift enligt 10 kap. 7 § utlän-
ningslagen (1989:529);

avgift enligt 8 kap. 5 § arbets-
miljölagen (1977:1160);

avgift enligt 26 § arbetstidslagen
(1982:673);

avgift enligt 21 § insiderlagen
(1990:1342);

avgift enligt 22 § tredje stycket
lagen (1993:737) om bostadsbi-
drag;

skadestånd, som grundas på la-
gen (1976:580) om medbestäm-
mande i arbetslivet eller annan lag
som gäller förhållandet mellan
arbetsgivare och arbetstagare, när
skadeståndet avser annat än eko-
nomisk skada;

företagsbot enligt 36 kap. brotts-
balken;

straffavgift enligt 8 kap. 7 §
tredje stycket rättegångsbalken;

skatteavdrag för vilket arbetsgi-
vare är betalningsskyldig enligt
skattebetalningslagen (1997:483);

avgift enligt lagen (1976:206)
om felparkeringsavgift;

kontrollavgift enligt lagen
(1984:318) om kontrollavgift vid
olovlig parkering;

överförbrukningsavgift enligt
ransoneringslagen (1978:268);

vattenföreningensavgift enligt
lagen (1980:424) om åtgärder mot
vattenförening från fartyg;

avgift enligt 3 § lagen (1975:85)
med bemyndigande att meddela
föreskrifter om in- eller utförelse av

hållsstöd och 19 kap. 2 och 4–9 §§
skattebetalningslagen (1997:483)
samt dröjsmålsavgift beräknad
enligt lagen (1997:484) om dröjs-
målsavgift;

avgift enligt lagen (1972:435)
om överlastavgift;

avgift enligt 10 kap. plan- och
bygglagen (1987:10);

avgift enligt 10 kap. 7 § utlän-
ningslagen (1989:529);

avgift enligt 8 kap. 5 § arbets-
miljölagen (1977:1160);

avgift enligt 26 § arbetstidslagen
(1982:673);

avgift enligt 21 § insiderlagen
(1990:1342);

avgift enligt 22 § tredje stycket
lagen (1993:737) om bostadsbi-
drag;

skadestånd, som grundas på la-
gen (1976:580) om medbestäm-
mande i arbetslivet eller annan lag
som gäller förhållandet mellan
arbetsgivare och arbetstagare, när
skadeståndet avser annat än eko-
nomisk skada;

företagsbot enligt 36 kap. brotts-
balken;

straffavgift enligt 8 kap. 7 §
tredje stycket rättegångsbalken;

skatteavdrag för vilket arbetsgi-
vare är betalningsskyldig enligt
skattebetalningslagen (1997:483);

avgift enligt lagen (1976:206)
om felparkeringsavgift;

kontrollavgift enligt lagen
(1984:318) om kontrollavgift vid
olovlig parkering;

överförbrukningsavgift enligt
ransoneringslagen (1978:268);

miljösanktionsavgift enligt
30 kap. miljöbalken;

vattenföreningensavgift enligt
lagen (1980:424) om åtgärder mot
förening från fartyg;

avgift enligt 3 § lagen (1975:85)
med bemyndigande att meddela
föreskrifter om in- eller utförelse av

varor;

lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol eller lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet;

avgift enligt 18 § lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar;

avgift enligt 10 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi;

ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) för vilken det finns rätt till avdrag enligt 8 kap. eller rätt till återbetalning enligt 10 kap. nämnda lag;

avgift enligt 11 kap. 16 § och 13 kap. 6 a § aktiebolagslagen (1975:1385).

varor;

lagringsavgift enligt lagen (1984:1049) om beredskapslagring av olja och kol eller lagen (1985:635) om försörjningsberedskap på naturgasområdet;

avgift enligt 18 § lagen (1902:71 s. 1), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar;

avgift enligt 10 kap. 5 § lagen (1994:1776) om skatt på energi;

ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) för vilken det finns rätt till avdrag enligt 8 kap. eller rätt till återbetalning enligt 10 kap. nämnda lag;

avgift enligt 11 kap. 16 § och 13 kap. 6 a § aktiebolagslagen (1975:1385).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1929:405) med vissa föreskrifter angående tillämpningen här i riket av svensk-norska vattenrättskonventionen av den 11 maj 1929;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att lagen (1929:405) med vissa föreskrifter angående tillämpningen här i riket av svensk-norska vattenrättskonventionen av den 11 maj 1929¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ansökan i mål, som jämlikt konventionen anhängiggöres vid *vattendomstol*, skall ingivas i ett exemplar utöver det antal, som för varje särskilt fall eljest finnes föreskrivet.

Skall enligt art. 14 av konventionen ansökan vara åtföljd av förklaring, som avses där, och är sådan förklaring ej bilagd ansökanen, skall den avvisas. *Görs ansökan om förordnande av förrättningsman till förrättning enligt 12 kap. vattenlagen (1983:291), får i fall, som nu nämnts, förordnande ej meddelas med mindre sådan förklaring föreligger.* Vad som nu sagts skall dock icke äga tillämpning i fråga om ansökan av norska staten.

Vad i *vattenlagen (1983:291)* stadgas om ansökans innehåll skall äga tillämpning jämväl i fråga om *företagets* verkningar i Norge; dock erfordras ej uppgift å där belägna fastigheter, som beröras av *företaget*, eller å ägare eller nyttjanderättshavare till sådan fastighet eller å de ersättningsbelopp, som böra utgå till ägare eller annan för skada å egendom i Norge.

1 §

Ansökan i mål *eller ärende*, som jämlikt konventionen anhängiggöres vid *miljödomstol eller länsstyrelse*, skall ingivas i ett exemplar utöver det antal, som för varje särskilt fall eljest finnes föreskrivet.

Skall enligt art. 14 av konventionen ansökan vara åtföljd av förklaring, som avses där, och är sådan förklaring ej bilagd ansökanen, skall den avvisas. Vad som nu sagts skall dock icke äga tillämpning i fråga om ansökan av norska staten.

2 §

Vad i *miljöbalken och lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* stadgas om ansökans innehåll skall äga tillämpning jämväl i fråga om *verksamhetens* verkningar i Norge; dock erfordras ej uppgift å där belägna fastigheter, som beröras av *verksamheten*, eller å ägare eller nyttjanderättshavare till sådan fastighet eller å de ersättningsbelopp, som böra utgå till ägare eller annan

¹ Lagen omtryckt 1983:1010.

I kungörelse, som utfärdas om ansökningen, skall i vad angår *företagets* verkningar i Norge allenast intagas uppgift å det vattenområde, som där kan komma att röna inverkan av *företaget*.

Vattendomstolen skall, så snart kungörelse utfärdats om ansökningen, översända ett exemplar av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen till *utrikesdepartementet* för att tillställas vederbörande norska myndighet. Sedan den förberedande skriftväxlingen avslutats, får fortsatt behandling av målet icke äga rum, innan det från *utrikesdepartementet* kommit underrättelse som avses i 4 eller 5 §.

Skall frågan behandlas vid förrättning enligt 12 kap. vattenlagen (1983:291), skall förrättningsmannen, så snart sammanträde med sakägarna utsatts, till utrikesdepartementet översända avskrift av ansökningshandlingarna jämte uppgift om tid och plats för sammanträdet. Innan underrättelse, som nyss nämnts, kommit förrättningsmannen till handa får det ej meddelas slutligt utlåtande angående företaget.

Finner *vattendomstolen* eller *förrättningsmannen* med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den utredning, som ytterligare behövs, att frågan bör behandlas av kommission, får framställning om detta sändas till *utrikesdepartementet*, varefter regeringen meddelar beslut i anledning av framställningen.

för skada å egendom i Norge.

I kungörelse, som utfärdas om ansökningen, skall i vad angår *verksamhetens* verkningar i Norge allenast intagas uppgift å det vattenområde, som där kan komma att röna inverkan av *verksamheten*.

3 §

Miljödomstolen eller *länsstyrelsen* skall, så snart kungörelse utfärdats om ansökningen, översända ett exemplar av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen till *Utrikesdepartementet* för att tillställas vederbörande norska myndighet. Sedan den förberedande skriftväxlingen avslutats, får fortsatt behandling av målet *eller ärendet* icke äga rum, innan det från *Utrikesdepartementet* kommit underrättelse som avses i 4 eller 5 §.

Finner *miljödomstolen* eller *länsstyrelsen* med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av den utredning, som ytterligare behövs, att frågan bör behandlas av kommission, får framställning om detta sändas till *Utrikesdepartementet*, varefter regeringen meddelar beslut i anledning av framställningen.

4 §

Har till *utrikesdepartementet* inkommit meddelande, att samtycke å norsk sida ej erfordras eller att samtycke givits utan att därför uppställts villkor, skall underrättelse därom meddelas *vattendomstolen eller förrättningsmannen*.

Har samtycke vägrats, skall besked därom meddelas *vattendomstolen eller förrättningsmannen*; och varde ansökningen av *vattendomstolen eller förrättningsmannen* avslagen.

Om det för samtycke, som givits på norsk sida, uppställts särskilda villkor, ankommer det på regeringen att besluta huruvida regeringen vill förbehålla sig prövningen av fråga, som avses i andra punkten av art. 20 i konventionen. Sedan den prövning som kan föranledas av detta ägt rum, skall underrättelse om regeringens beslut samt de från norsk sida meddelade villkoren tillställas *vattendomstolen eller förrättningsmannen* för den vidare prövning, som med iakttagande av nämnda beslut och villkor erfordras för målets avgörande.

Får regeringen enligt första stycket förbehålla sig prövningen av en viss fråga och är *företaget* av sådan beskaffenhet att på grund av en bestämmelse i *vattenlagen (1983:291)* en fråga angående *företaget* kunnat prövas av regeringen, skall den prövning, som sålunda i särskilda hänseenden kan ankomma på regeringen, företas i ett sammanhang.

Stadgandet i art. 7 av konventionen om meddelande av tillstånd för bestämd tid skall icke äga tillämpning i vad angår strömfall eller fast

Har till *Utrikesdepartementet* inkommit meddelande, att samtycke å norsk sida ej erfordras eller att samtycke givits utan att därför uppställts villkor, skall underrättelse därom meddelas *miljödomstolen eller länsstyrelsen*.

Har samtycke vägrats, skall besked därom meddelas *miljödomstolen eller länsstyrelsen*; och varde ansökningen av *miljödomstolen eller länsstyrelsen* avslagen.

5 §

Om det för samtycke, som givits på norsk sida, uppställts särskilda villkor, ankommer det på regeringen att besluta huruvida regeringen vill förbehålla sig prövningen av fråga, som avses i andra punkten av art. 20 i konventionen. Sedan den prövning som kan föranledas av detta ägt rum, skall underrättelse om regeringens beslut samt de från norsk sida meddelade villkoren tillställas *miljödomstolen eller länsstyrelsen* för den vidare prövning, som med iakttagande av nämnda beslut och villkor erfordras för målets *eller ärendets* avgörande.

Får regeringen enligt första stycket förbehålla sig prövningen av en viss fråga och är *verksamheten* av sådan beskaffenhet att på grund av en bestämmelse i *miljöbalken* en fråga angående *verksamheten* kunnat prövas av regeringen, skall den prövning, som sålunda i särskilda hänseenden kan ankomma på regeringen, företas i ett sammanhang.

6 §

Stadgandet i art. 7 av konventionen om meddelande av tillstånd för bestämd tid skall icke äga tillämpning i vad angår strömfall eller fast

egendom eller intresse här i riket, för vars räkning *företaget* skall verkställas.

Meddelas tillstånd för bestämd tid, skall i fråga om strömfall eller fast egendom eller intresse, som berörs därav, bestämmelserna i 15 kap. 3 § vattenlagen (1983:291) om omprövning icke gälla. Tiden för tillståndet får icke sättas längre än till 60 år från det kalenderår, under vilket *företaget* enligt därom meddelad bestämmelse skall ha fullbordats.

egendom eller intresse här i riket, för vars räkning *verksamheten* skall verkställas.

Meddelas tillstånd för bestämd tid, skall i fråga om strömfall eller fast egendom eller intresse, som berörs därav, bestämmelserna i 24 kap. 5 § miljöbalken om omprövning icke gälla. Tiden för tillståndet får icke sättas längre än till 60 år från det kalenderår, under vilket *verksamheten* enligt därom meddelad bestämmelse skall ha fullbordats.

7 §

Om kungörelse eller annat meddelande, som enligt vattenlagen (1983:291) skall införas i ortstidning, rör sakägare i Norge, skall ett exemplar av kungörelsen eller meddelandet översändas till *utrikesdepartementet* för att jämlikt art. 15 i konventionen tillställas vederbörande norska myndighet.

Vattenlagens bestämmelser om underrättelse samt om delgivning av kungörelse eller annat meddelande skall gälla även vad angår sakägare i Norge.

Om kungörelse eller annat meddelande, som enligt miljöbalken skall införas i ortstidning, rör sakägare i Norge, skall ett exemplar av kungörelsen eller meddelandet översändas till *Utrikesdepartementet* för att jämlikt art. 15 i konventionen tillställas vederbörande norska myndighet.

Miljöbalkens och lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhets bestämmelser om underrättelse samt om delgivning av kungörelse eller annat meddelande skall gälla även vad angår sakägare i Norge.

8 §

Förklaring, som avses i art. 14 av konventionen, meddelas av regeringen.

Den, som vill erhålla sådan förklaring, har att till vattendomstolen ingiva ansökan därom. I ansökningen skola så fullständigt som möjligt uppgivas *företagets* beskaffenhet, omfattning och verkningar med angivande av det vattenområde, som av *företaget* kan komma att beröras. Vattendomstolen översänder med eget yttrande ansökningen till *utrikesdepartementet*.

Den, som vill erhålla sådan förklaring, har att till miljödomstolen eller länsstyrelsen ingiva ansökan därom. I ansökningen skola så fullständigt som möjligt uppgivas *verksamhetens* beskaffenhet, omfattning och verkningar med angivande av det vattenområde, som av *verksamheten* kan komma att beröras. Miljödomstolen eller länsstyrelsen översänder med eget yttrande ansökningen till *Utrikesdepartementet*.

9 §²

Då ansökan angående *ett företag*, vilken ingivits till myndighet i Norge, inkommit till Utrikesdepartementet, skall den jämte tillhörande bilagor sändas till *vattendomstolen*. Vad som nu sagts skall även gälla i fråga om upplysningar som avses i tredje punkten av art. 15 i konventionen.

Sedan de i första stycket avsedda handlingarna inkommit till *vattendomstolen* skall *domstolen* genast utfärda kungörelse om ansökan. Kungörelsen skall innehålla dels uppgift om *företagets* beskaffenhet och omfattning samt de verkningar, som därav kan väntas uppkomma inom svenskt område, dels underrättelse om vad sakägare, som vill hos norsk myndighet framställa erinran i anledning av *företaget*, har att iaktta samt om att erinringar i anledning av ansökan skall inom en viss, i kungörelsen utsatt tid insändas till *vattendomstolen*. Kungörelsen skall innehålla tillkännagivande att ett exemplar av ansökningshandlingarna finns tillgängligt på *vattendomstolens* kansli eller på annan lämplig plats som *vattendomstolen* bestämmer. Genom *vattendomstolens* försorg skall kungörelsen så snart det kan ske införas i ortstidning. Ett exemplar av kungörelsen skall dessutom sändas till Utrikesdepartementet, Kammarkollegiet, Fiskeriverket, länsstyrelsen och andra statliga myndigheter vilkas verksamhet kan beröras av ansökan samt till berörda kommuner.

Då ansökan angående *en verksamhet*, vilken ingivits till myndighet i Norge, inkommit till Utrikesdepartementet, skall den jämte tillhörande bilagor sändas till *miljödostolen eller länsstyrelsen*. Vad som nu sagts skall även gälla i fråga om upplysningar som avses i tredje punkten av art. 15 i konventionen.

Sedan de i första stycket avsedda handlingarna inkommit till *miljödostolen eller länsstyrelsen* skall *denna* genast utfärda kungörelse om ansökan. Kungörelsen skall innehålla dels uppgift om *verksamhetens* beskaffenhet och omfattning samt de verkningar, som därav kan väntas uppkomma inom svenskt område, dels underrättelse om vad sakägare, som vill hos norsk myndighet framställa erinran i anledning av *verksamheten*, har att iaktta samt om att erinringar i anledning av ansökan skall inom en viss, i kungörelsen utsatt tid insändas till *miljödostolen eller länsstyrelsen*. Kungörelsen skall innehålla tillkännagivande att ett exemplar av ansökningshandlingarna finns tillgängligt på *miljödostolens eller länsstyrelsens* kansli eller på annan lämplig plats som *miljödostolen eller länsstyrelsen* bestämmer. Genom *miljödostolens eller länsstyrelsens* försorg skall kungörelsen så snart det kan ske införas i ortstidning. Ett exemplar av kungörelsen skall dessutom sändas till Utrikesdepartementet, Kammarkollegiet, Fiskeriverket, länsstyrelsen och andra statliga myndigheter vilkas verksamhet kan beröras av ansökan samt till berörda kommuner.

² Senaste lydelse 1993:1417.

Om det sedan kungörelse utfärdats från myndighet i Norge kommer underrättelse om frågans fortsatta behandling där, skall också ett sådant meddelande kungöras på sätt som nu har angetts.

Är *företaget* av beskaffenhet, att någon menlig inverkan därav här i riket uppenbarligen icke är att motse, erfordras ej kungörelse, som ovan nämnts.

Är *verksamheten* av beskaffenhet, att någon menlig inverkan därav här i riket uppenbarligen icke är att motse, erfordras ej kungörelse, som ovan nämnts.

10 §

Kan *företaget* antagas bliva till men för allmänna intressen såsom samfärdsel eller flottning eller fiske av någon betydenhet eller för *vattenreglerings-* eller *torrläggningsföretag*, som redan verkställts eller med sannolikhet kan motses, åligger *vattendomstolen* att inhämta yttrande från myndighet, som i sådant hänseende har att bevaka det allmännas rätt, ävensom från styrelse eller syssloman för *företag*, som av frågan beröres. Yttrande skall avgivas inom den tid för erinringars framställande, som bestämts i kungörelsen.

Kan *verksamheten* antagas bliva till men för allmänna intressen såsom samfärdsel eller flottning eller fiske av någon betydenhet eller för *vattenreglering* eller *torrläggning*, som redan verkställts eller med sannolikhet kan motses, åligger *miljödomstolen eller länsstyrelsen* att inhämta yttrande från myndighet, som i sådant hänseende har att bevaka det allmännas rätt, ävensom från styrelse eller syssloman för *verksamhet*, som av frågan beröres. Yttrande skall avgivas inom den tid för erinringars framställande, som bestämts i kungörelsen.

11 §

Sedan den enligt 9 § utsatta tiden för erinringars insändande utgått, skall *vattendomstolen* till regeringen avge yttrande huruvida enligt art. 12 av konventionen samtycke till *företaget* på svensk sida kan anses erforderligt samt huruvida till följd av omfattningen och beskaffenheten av den utredning, som ytterligare behövs, frågan angående *företaget* bör behandlas av kommission. Om det med hänsyn till utredningens fullständighet kan ske, bör *vattendomstolen* också meddela huruvida enligt *domstolen* samtycke bör lämnas och för sådant fall avge förslag till de villkor, som därför bör uppställas. Yttrandet skall åtföljas av samtliga till ärendet hörande hand-

Sedan den enligt 9 § utsatta tiden för erinringars insändande utgått, skall *miljödomstolen eller länsstyrelsen* till regeringen avge yttrande huruvida enligt art. 12 av konventionen samtycke till *verksamheten* på svensk sida kan anses erforderligt samt huruvida till följd av omfattningen och beskaffenheten av den utredning, som ytterligare behövs, frågan angående *verksamheten* bör behandlas av kommission. Om det med hänsyn till utredningens fullständighet kan ske, bör *miljödomstolen eller länsstyrelsen* också meddela huruvida enligt *denna* samtycke bör lämnas och för sådant fall avge förslag till de villkor, som därför bör uppställas. Yttrandet skall åtföljas av

lingar. Avskrift av regeringens beslut i ärendet skall tillställas *vattendomstolen*.

samtliga till ärendet hörande handlingar. Avskrift av regeringens beslut i ärendet skall tillställas *miljödomstolen eller länsstyrelsen*.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

12 §

Yttrande som avses i 8 eller 11 § avges av vattendomstolens ordförande. Om frågans beskaffenhet påkallar det, skall han samråda med den tekniske ledamoten och nämndemännen. Erfordras särskild undersökning, får ordföranden uppdra åt den tekniske ledamoten att med eller utan biträde av nämndeman verkställa sådan.

När miljödomstolen skall yttra sig enligt 8 eller 11 § avges yttrandet av domstolens ordförande. Om frågans beskaffenhet påkallar det, skall han samråda med miljörådet och de sakkunniga ledamöterna. Erfordras särskild undersökning, får ordföranden uppdra åt miljörådet att med eller utan biträde av sakkunnig ledamot verkställa sådan.

Kostnaden för undersökningen och utgifter i anledning av kungörelser och dylikt betalas av statsmedel.

13 §

I fråga om *företag*, som skall verkställas för svenska statens räkning, äger regeringen förordna, att frågan om samtycke till *företaget* skall behandlas i annan ordning än här ovan i 9–12 §§ är föreskriven. Stadgandet i 9 § skall dock jämväl för sådant fall gälla i vad därmed avses att bereda sakägare kännedom om ansökningen och dess behandling samt om vad de hava att iakttaga, därest de vilja hos norsk myndighet framställa erinran i anledning av *företaget*.

I fråga om *verksamhet*, som skall verkställas för svenska statens räkning, äger regeringen förordna, att frågan om samtycke till *verksamheten* skall behandlas i annan ordning än här ovan i 9–12 §§ är föreskriven. Stadgandet i 9 § skall dock jämväl för sådant fall gälla i vad därmed avses att bereda sakägare kännedom om ansökningen och dess behandling samt om vad de hava att iakttaga, därest de vilja hos norsk myndighet framställa erinran i anledning av *verksamheten*.

14 §

Förklaring som avses i art. 22 av konventionen, meddelas av *vattendomstol*. Ansökan om sådan förklaring inges till *vattendomstolen* i tre exemplar. Görs ansökan efter utgången av den i art. 22 stadgade tiden, skall den avvisas av *vattendomstolen*.

Förklaring som avses i art. 22 av konventionen, meddelas av *miljödomstol eller länsstyrelse*. Ansökan om sådan förklaring inges till *miljödomstolen eller länsstyrelsen* i tre exemplar. Görs ansökan efter utgången av den i art. 22 stadgade tiden, skall den avvisas av *miljödomstolen eller länsstyrelsen*.

I samband med förklaring, som nämnts i första stycket, skall också

I samband med förklaring, som nämnts i första stycket, skall också

prövning äga rum av fråga som avses i art. 3 mom. 2 eller art. 6 och är av beskaffenhet att besked däri skolat enligt *vattenlagen* (1983:291) tas upp i medgivande till *företaget*.

Har ansökningshandlingarna ej ingivits i föreskrivet antal exemplar eller finner *vattendomstolen* flera exemplar vara erforderliga eller innehåller icke handlingarna behövliga upplysningar för behandlingen av en fråga, som avses i denna paragraf, får *vattendomstolen* förelägga sökanden att inom viss tid fullständiga vad som sålunda brister vid äventyr, om det försummas, att ansökningen kan förklaras förfallen.

prövning äga rum av fråga som avses i art. 3 mom. 2 eller art. 6 och är av beskaffenhet att besked däri skolat enligt *miljöbalken* tas upp i medgivande till *verksamheten*.

Har ansökningshandlingarna ej ingivits i föreskrivit antal exemplar eller finner *miljödomstolen* eller *länsstyrelsen* flera exemplar vara erforderliga eller innehåller icke handlingarna behövliga upplysningar för behandlingen av en fråga, som avses i denna paragraf, får *miljödomstolen* eller *länsstyrelsen* förelägga sökanden att inom viss tid fullständiga vad som sålunda brister vid äventyr, om det försummas, att ansökningen kan förklaras förfallen.

15 §

Angående behandlingen av fråga, som avses i 14 §, skall i tillämpliga delar gälla vad som är föreskrivet beträffande ansökningsmål i *vattenlagen* (1983:291).

Angående behandlingen av fråga, som avses i 14 §, skall i tillämpliga delar gälla vad som är föreskrivit beträffande ansökningsmål i *miljöbalken*.

16 §

Då förklaring som avses i 14 § har meddelats och vunnit laga kraft, skall inskrivning ske i vattenboken av de förhållanden som är av vikt för kännedom om de rättigheter och skyldigheter här i riket, vilka för framtiden är förenade med *företaget*.

Då förklaring som avses i 14 § har meddelats och vunnit laga kraft, skall inskrivning ske i vattenboken av de förhållanden som är av vikt för kännedom om de rättigheter och skyldigheter här i riket, vilka för framtiden är förenade med *verksamheten*.

17 §

Ansökan eller ärende, som avses i 8, 9 eller 14 §, tas upp av den *vattendomstol*, inom vilkens område den inverkan på vattenförhållandena, som det är fråga om, uppkommer.

Ansökan eller ärende, som avses i 8, 9 eller 14 §, tas upp av den *miljödomstol* eller *länsstyrelse*, inom vilkens område den inverkan på vattenförhållandena, som det är fråga om, uppkommer.

18 §

Vad som i *vattenlagen* (1983:291) stadgas om skyldighet

Vad som stadgas om skyldighet att ta del i kostnaden för *en verk-*

att ta del i kostnaden för *ett företag* eller att utge bidrag till *detta* skall även tillämpas på *företag*, som enligt konventionen verkställs till förmån för strömfall eller fast egendom eller intresse här i riket. Hänsyn skall dock tas endast till nytta, som här uppkommer genom *företaget*.

Skall till följd av överenskommelse, som avses i art. 10 av konventionen, skyldighet att ta del i *ett företag* åvila även fast egendom eller intresse i Norge, skall vid tillämpningen av denna paragraf såsom kostnad för *företaget* anses endast den del därav, som enligt nämnda överenskommelse faller på egendom eller intresse här i riket.

samhet eller att utge bidrag till *denna* skall även tillämpas på *verksamhet*, som enligt konventionen verkställs till förmån för strömfall eller fast egendom eller intresse här i riket. Hänsyn skall dock tas endast till nytta, som här uppkommer genom *verksamheten*.

Skall till följd av överenskommelse, som avses i art. 10 av konventionen, skyldighet att ta del i *en verksamhet* åvila även fast egendom eller intresse i Norge, skall vid tillämpningen av denna paragraf såsom kostnad för *verksamheten* anses endast den del därav, som enligt nämnda överenskommelse faller på egendom eller intresse här i riket.

19 §

Fråga om godkännande av överenskommelse, som avses i art. 10 av konventionen, prövas beträffande *företag*, varom ansökan göres här i riket, i samband med tillstånd till *företaget* samt eljest i den ordning, som i 14 och 15 §§ är för där avsett fall föreskriven.

Fråga om godkännande av överenskommelse, som avses i art. 10 av konventionen, prövas beträffande *verksamhet*, varom ansökan göres här i riket, i samband med tillstånd till *verksamheten* samt eljest i den ordning, som i 14 och 15 §§ är för där avsett fall föreskriven.

20 §

Är med *vattenföretag enligt vattenlagen (1983:291)* förenad skyldighet för tillståndshavaren att erlagga bygdeavgift, skall vad som sålunda stadgats lända till efterrättelse även i fråga om *företag*, vartill tillstånd meddelas enligt konventionen. Sådan skyldighet får dock icke åläggas till förmån för intressen utom riket. Vid bestämmande av antalet avgiftsenheter och inplacering i avgiftsklass skall hänsyn endast tas till verkningarna här i riket.

Är med *vattenverksamhet* förenad skyldighet för tillståndshavaren att erlagga bygdeavgift *enligt lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*, skall vad som sålunda stadgats lända till efterrättelse även i fråga om *verksamhet*, vartill tillstånd meddelas enligt konventionen. Sådan skyldighet får dock icke åläggas till förmån för intressen utom riket. Vid bestämmande av antalet avgiftsenheter och inplacering i avgiftsklass skall hänsyn endast tas till verkningarna här i riket.

Avgift som avses i första stycket får, om det är skäligt med hänsyn till avgiftsskyldighet som ålagts enligt art. 8 av konventionen eller andra omständigheter, sättas lägre än vad som eljest är stadgat eller också helt efterges.

21 §

Vad i 12 § är stadgat om yttrande, som där sägs, skall äga tillämpning jämväl i fråga om meddelande av upplysning, varom enligt art. 16 av konventionen framställning inkommer till *vatten-domstolen*.

Vill myndighet här i riket inhämta upplysning, som avses i nämnda artikel, skall framställningen därom insändas till *utrikesdepartementet* för att tillställas vederbörande norska myndighet.

Vad i 12 § är stadgat om yttrande, som där sägs, skall äga tillämpning jämväl i fråga om meddelande av upplysning, varom enligt art. 16 av konventionen framställning inkommer till *miljödostolen eller länsstyrelsen*.

Vill myndighet här i riket inhämta upplysning, som avses i nämnda artikel, skall framställningen därom insändas till *Utrikesdepartementet* för att tillställas vederbörande norska myndighet.

22 §

Fråga om ställande av säkerhet, som avses i art. 11 av konventionen, prövas beträffande *företag*, för vilket ansökan görs här i riket, i samband med tillstånd till *företaget* samt eljest vid meddelande av samtycke till *företaget* eller i den ordning, som i 14 och 15 §§ är föreskriven för där avsett fall. Angående sådan säkerhet tillämpas vad som är föreskrivet i 22 kap. 3 § *vattenlagen (1983:291)*.

Fråga om ställande av säkerhet, som avses i art. 11 av konventionen, prövas beträffande *verksamhet*, för vilket ansökan görs här i riket, i samband med tillstånd till *verksamheten* samt eljest vid meddelande av samtycke till *verksamheten* eller i den ordning, som i 14 och 15 §§ är föreskriven för där avsett fall. Angående sådan säkerhet tillämpas vad som är föreskrivet i 9 kap. 3 § *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*.

23 §

Föreläggande, varom stadgas i art. 29 av konventionen, meddelas av länsstyrelsen i det län, där *företaget* verkställs eller den flottled, varom fråga är, framgår eller, om *företaget* verkställs i Norge, inverkan å vattenförhållandena till följd av *företaget* uppkommer.

Föreläggande, varom stadgas i art. 29 av konventionen, meddelas av länsstyrelsen i det län, där *verksamheten* verkställs eller den flottled, varom fråga är, framgår eller, om *verksamheten* verkställs i Norge, inverkan å vattenförhållandena till följd av *verksamheten* uppkommer.

Då ombud enligt nämnda artikel utsetts, skall underrättelse därom jämte uppgift å ombudets namn och adress införas i en eller flera av ortens tidningar samt i allmänna tidningarna. Sker ändring i förhållande, som

tidigare kungjorts, skall den på samma sätt offentliggöras. Uppgifter, som nu nämnts, skola tillika upptagas i särskild, hos länsstyrelsen tillgänglig förteckning. Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Kostnad för kungörelse, som avses i denna paragraf, må uttagas i den ordning, som angående lösen för expedition är föreskriven.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Mål som före denna lags ikraftträdande har inletts hos en förrättningsman skall slutföras av denne. Målet skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser.
  3. Mål som före denna lags ikraftträdande har inletts hos en vattendomstol skall därefter handläggas av den miljödomstol som är behörig enligt 20 kap. 8 § miljöbalken.

33.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 25 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 § 2 mom.¹

Med avyttring av fastighet likställs överföring av mark eller andel i samfällighet genom fastighetsreglering enligt 5 kap. och uppdelning i lotter genom klyvning enligt 11 kap. fastighetsbildningslagen (1970:988), om överföringen eller uppdelningen sker mot ersättning helt eller delvis i pengar, samt avstående av mark genom inlösen enligt 8 kap. samma lag. Har den ersättning i pengar som en skattskyldig erhållit på grund av en överföring enligt 5 kap. eller en uppdelning enligt 11 kap. nämnda lag inte överstigit 5 000 kronor, är dock inte någon del av vinsten skattepliktig. Om ersättningen i pengar överstiger 5 000 kronor, skall som skattepliktig inkomst tas upp så stor del av hela realisationsvinsten som ersättningen i pengar, minskad med 5 000 kronor, utgör av det totala vederlaget för överföringen eller uppdelningen, minskat med 5 000 kronor, dock att den skattepliktiga inkomsten inte skall tas upp till högre belopp än som motsvarar den del av ersättningen i pengar som överstiger 5 000 kronor.

Avyttring av fastighet anses vidare föreligga när ägare av fastighet fått engångsersättning på grund av allframtidsupplåtelse. Härmed avses ersättning på grund av sådan inskränkning i förfoganderätt till fastigheten som skett enligt *naturvårdslagen* (1964:822) eller på grund av motsvarande inskränkningar enligt andra författningar eller på grund av upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastigheten för obegränsad tid. Engångsersättningen är i dessa fall att betrakta som köpeskilling, varvid så stor del av fastigheten anses avyttrad som ersättningsbeloppet utgör av fastighetens hela värde vid tiden för beslutet om fastighetens hela värde vid tiden för beslutet om inskränkningen i förfoganderätten eller för upplåtelsen av nyttjanderätten eller servitutsrätten.

Avyttring av fastighet anses vidare föreligga när ägare av fastighet fått engångsersättning på grund av allframtidsupplåtelse. Härmed avses ersättning på grund av sådan inskränkning i förfoganderätt till fastigheten som skett enligt *miljöbalken* eller på grund av motsvarande inskränkningar enligt andra författningar eller på grund av upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastigheten för obegränsad tid. Engångsersättningen är i dessa fall att betrakta som köpeskilling, varvid så stor del av fastigheten anses avyttrad som ersättningsbeloppet utgör av fastighetens hela värde vid tiden för beslutet om fastighetens hela värde vid tiden för beslutet om inskränkningen i förfoganderätten eller för upplåtelsen av nyttjanderätten eller servitutsrätten.

¹ Senaste lydelse 1990:651.

Har den skattskyldige i samband med allframtidsupplåtelse fått ersättning på grund av upplåtelse av avverkningsrätt skall ersättningen, om den skattskyldige yrkar det, anses som engångsersättning på grund av allframtidsupplåtelsen. Har den skattskyldige i nu avsett fall fått ersättning för avyttrade skogsprodukter, får 60 procent av ersättningen behandlas som engångsersättning på grund av allframtidsupplåtelse. Vad som sägs i detta stycke gäller dock endast om skatteplikt för ersättningen för avverkningsrätten eller skogsprodukterna inträtt under samma beskattningsår som ersättningen på grund av allframtidsupplåtelsen.

Från det sammanlagda beloppet av den eller de engångsersättningar som den skattskyldige under ett beskattningsår har fått på grund av allframtidsupplåtelse är han berättigad till avdrag med 5 000 kronor, om han inte visar att han haft avdragsgilla omkostnader till samma eller högre belopp. Avdraget får dock inte överstiga det sammanlagda ersättningsbeloppet för upplåtelseerna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999 och tillämpas på avyttringar som har skett den 1 januari 1999 och senare.

Härigenom föreskrivs i fråga om luftfartslagen (1957:297)¹

dels att 1 kap. 2 a §, 3 kap. 1 § och 6 kap. 5 och 8 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 6 kap. 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Inledande bestämmelser

2 a §

Luftfartyg får inte inom svenskt område framföras med överljudsfart.

Om det finns synnerliga skäl, får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer medge undantag från förbudet. I samband därmed får anges på vilka villkor luftfarten får äga rum.

Ytterligare krav i fråga om framförande av luftfartyg i överljudsfart får inte ställas med stöd av miljöbalken.

3 kap. Luftvärdighet och miljövärdighet

1 §

Luftfartyg skall vara luftvärdiga och miljövärdiga när de används vid luftfart.

Ett luftfartyg anses luftvärdigt, om det är konstruerat, byggt, utrustat och hållet i stånd på ett sådant sätt samt har sådana flygegenskaper att säkerhetens krav är uppfyllda.

Ett luftfartyg anses miljövärdigt, om det är konstruerat, byggt, utrustat och hållet i stånd på ett sådant sätt att det inte orsakar skada genom buller eller luftförorening eller genom annan liknande störning.

Ett luftfartyg anses miljövärdigt, om det är konstruerat, byggt, utrustat och hållet i stånd på ett sådant sätt att det inte orsakar skada genom buller eller luftförorening eller genom annan liknande störning. *Ytterligare krav i fråga om luftfartygs miljövärdighet får inte ställas med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken.*

¹ Lagen omtryckt 1986:166.

6 kap. Flygplatser och markorganisationen i övrigt

5 §²

Tillstånd får beviljas bara om hinder inte möter av hänsyn till det allmänna. Vid prövningen skall hänsyn, förutom till annat, tas till markförhållandena, till störningar som kan uppkomma för omgivningen och till totalförsvaret. Vidare skall hänsyn tas till sökandens tekniska och ekonomiska förutsättningar att driva flygplatsen.

Avser prövningen inrättandet av en flygplats som skall kunna användas under instrumentväderförhållanden (trafikflygplats), utbyggnad av en flygplats till trafikflygplats eller ombyggnad av en trafikflygplats, skall prövningen omfatta även investeringens lönsamhet och dess inverkan på andra flygplatser i regionen.

Vid tillståndsprövning skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Tillstånd får inte meddelas i strid mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid tillståndsprövningen skall *3 och 4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken* tillämpas.

Tillstånd får inte meddelas i strid mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

5 a §

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i en ansökan om tillstånd.

Innan miljökonsekvensbeskrivningen upprättas skall den som avser att inge ansökan ha samråd enligt 6 kap. 4 § första stycket miljöbalken med Luftfartsverket, berörda länsstyrelser och enskilda.

Vad gäller förfarandet i övrigt, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 4 § tredje stycket, 5–8 §§ och 10–12 §§ miljöbalken tillämpas.

Innan ansökan om tillstånd prövas skall miljökonsekvensbeskrivningen godkännas av länsstyrelsen. Beslutet får inte överklagas.

Innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden skall beaktas vid

² Senaste lydelse 1988:1572.

tillståndsprövningen.

Prop. 1997/98:90

När det förutom enligt detta kapitel krävs tillstånd till flygplatsen enligt miljöbalken gäller inte andra-femte styckena. Då skall i stället 6 kap. 3 §, 7 § och 9–12 §§ miljöbalken tillämpas.

Bilaga 2

8 §

Regeringen får föreskriva att det krävs tillstånd för att inrätta och driva även andra anläggningar för luftfarten än allmänna flygplatser. Frågor om tillstånd och om villkoren för detta prövas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

Regeringen får föreskriva att det krävs tillstånd för att inrätta och driva även andra anläggningar för luftfarten än allmänna flygplatser. Frågor om tillstånd och om villkoren för detta prövas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. *Därvid gäller bestämmelserna i 5 och 5 a §§.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende om tillstånd skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

33.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1–7, 9–12 och 15–19 §§ lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Är Sverige i krig, skall bestämmelserna i denna lag om meddelande av tillstånd till *vissa företag i vatten* tillämpas.

Är Sverige i krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen föreskriva att bestämmelserna i denna lag om meddelande av tillstånd till *vissa företag i vatten* skall tillämpas.

Föreskrift enligt andra stycket skall underställas riksdagens prövning inom en månad från det den utfärdades. Sker inte underställning eller godkänner riksdagen inte föreskriften inom två månader från det underställningen skedde, upphör föreskriften att gälla.

Är Sverige i krig, skall bestämmelserna i denna lag om meddelande av tillstånd till *viss vattenverksamhet* tillämpas.

Är Sverige i krigsfara eller råder det sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, får regeringen föreskriva att bestämmelserna i denna lag om meddelande av tillstånd till *viss vattenverksamhet* skall tillämpas.

2 §²

För bättre utnyttjande av vattenkraft får, efter ansökan hos *vattendomstolen enligt 13 kap. vattenlagen (1983:291)*, tillstånd enligt denna lag lämnas till tillfällig vattenreglering eller *annat vattenföretag*, som avses i *1 kap. 3 § första stycket 1 vattenlagen*, eller också ändrade bestämmelser meddelas om innehållande eller tappning av vatten, om åtgärden prövas ur allmän synpunkt medföra fördelar, som överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den.

För bättre utnyttjande av vattenkraft får, efter ansökan hos *miljödombstolen enligt miljöbalken*, tillstånd enligt denna lag lämnas till tillfällig vattenreglering eller *annan vattenverksamhet*, som avses i *11 kap. 2 § 1 miljöbalken*, eller också ändrade bestämmelser meddelas om innehållande eller tappning av vatten, om åtgärden prövas ur allmän synpunkt medföra fördelar, som överväger kostnaderna samt skadorna och olägenheterna av den.

¹ Senaste lydelse 1994:1633.

² Senaste lydelse 1983:653

3 §³

Bestämmelserna i *vattenlagen* (1983:291) skall tillämpas på företag enligt denna lag, om inte annat föranleds av bestämmelserna i det följande.

Bestämmelserna i *miljöbalken och lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* skall tillämpas på *vattenverksamhet* enligt denna lag, om inte annat föranleds av bestämmelserna i det följande.

4 §

Tillstånd till *företag* enligt denna lag skall meddelas för viss tid, högst tre år.

Sedan tiden för tillståndet eller, om nytt tillstånd meddelats, tiden därför gått till ända, skall sökanden vidtaga de åtgärder, som erfordras för att återställa förhållandena i lämpligt skick. *Vattendomstolen* har att i samband med tillståndet meddela erforderliga bestämmelser härom.

Tillstånd till *vattenverksamhet* enligt denna lag skall meddelas för viss tid, högst tre år.

Sedan tiden för tillståndet eller, om nytt tillstånd meddelats, tiden därför gått till ända, skall sökanden vidtaga de åtgärder, som erfordras för att återställa förhållandena i lämpligt skick. *Miljödomstolen* har att i samband med tillståndet meddela erforderliga bestämmelser härom.

5 §⁴

Bestämmelsen i 3 kap. 4 § *vattenlagen* (1983:291) skall inte äga tillämpning i fråga om *företag* enligt denna lag.

Bestämmelsen i 11 kap. 6 § *första stycket miljöbalken* skall inte äga tillämpning i fråga om *vattenverksamhet* enligt denna lag.

6 §⁵

Bestämmelserna i 7 kap. *vattenlagen* (1983:291) om vattenreglering med tvångsdelaktighet gäller inte regleringar, som avses i denna lag. Är det uppenbart, att en reglering är till nytta för annan som tillgodogör vattenkraft, är denne dock skyldig att i den mån så kan anses skäligt bidra till kostnaden för regleringen. I fråga om talan om sådant bidrag tillämpas *vattenlagens bestämmelser om stämningssmål*.

Bestämmelserna i 5 kap. *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* om vattenreglering med tvångsdelaktighet gäller inte regleringar, som avses i denna lag. Är det uppenbart, att en reglering är till nytta för annan som tillgodogör vattenkraft, är denne dock skyldig att i den mån så kan anses skäligt bidra till kostnaden för regleringen. I fråga om talan om sådant bidrag tillämpas *bestämmelserna om stämningssmål i lagen (0000) med särskilda be-*

³ Senaste lydelse 1983:653.

⁴ Senaste lydelse 1983:653.

⁵ Senaste lydelse 1983:653.

I fråga om förvaltningen av ett vattenregleringsföretag med flera deltagare gäller vad som i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter är stadgat om samfälligheter enligt *vattenlagen*.

stämmelser om vattenverksamhet.
I fråga om förvaltningen av ett vattenregleringsföretag med flera deltagare gäller vad som i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter är stadgat om samfälligheter enligt *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.*

7 §⁶

I stället för bestämmelserna i 11 kap. 1 och 2 §§ *vattenlagen* (1983:291) gäller vid tillämpning av denna lag i fråga om *vattenföretag* som där avses bestämmelserna i 11 kap. 3 § *vattenlagen*.

Bestämmelserna i 11 kap. 7–11 §§ och 13 kap. 19 § *andra stycket vattenlagen* skall inte gälla i fråga om *företag* enligt denna lag.

I stället för bestämmelserna i 17 kap. 1 § *miljöbalken* gäller vid tillämpning av denna lag i fråga om *vattenverksamhet* som där avses bestämmelserna i 17 kap. 3 § *miljöbalken*.

Bestämmelserna i 6 kap. 4–5 §§ *miljöbalken* skall inte gälla i fråga om *vattenverksamhet* enligt denna lag.

9 §⁷

Vid meddelande av tillstånd till *företag* enligt denna lag får *vattendomstolen*, om det behövs för att undvika dröjsmål med *företaget*, skjuta upp frågan om de föreskrifter, som erfordras angående ersättning, avgifter eller annat. Därvid tillämpas 13 kap. 49 § *andra - femte styckena vattenlagen* (1983:291).

Vid meddelande av tillstånd till *vattenverksamhet* enligt denna lag får *miljödostolen*, om det behövs för att undvika dröjsmål med *verksamheten*, skjuta upp frågan om de föreskrifter, som erfordras angående ersättning, avgifter eller annat. Därvid tillämpas 22 kap. 27 § *andra - femte stycket miljöbalken*.

10 §

Ersättning, som bestämmes i penningar, må fastställas att utgå för år eller del av år, så länge *företaget äger bestånd*. Har tillstånd till företaget tagits i anspråk, skall sådan ersättning utgå för hela den tid därefter, för vilken tillståndet meddelats, om ej *vattendomstolen* förordnar annorlunda.

När skäl äro därtill, må *vattendomstolen* höja eller sänka ersätt-

Ersättning, som bestämmes i penningar, må fastställas att utgå för år eller del av år, så länge *verksamheten pågår*. Har tillstånd till företaget tagits i anspråk, skall sådan ersättning utgå för hela den tid därefter, för vilken tillståndet meddelats, om ej *miljödostolen* förordnar annorlunda.

När skäl äro därtill, må *miljödostolen* höja eller sänka ersätt-

⁶ Senaste lydelse 1983:653.

⁷ Senaste lydelse 1983:653.

ning, som fastställts att utgå för år eller del av år, eller meddela nya eller ändrade bestämmelser om vidtagande av åtgärder, som kunna erfordras för tillgodoseende av allmän eller enskild rätt.

ning, som fastställts att utgå för år eller del av år, eller meddela nya eller ändrade bestämmelser om vidtagande av åtgärder, som kunna erfordras för tillgodoseende av allmän eller enskild rätt.

11 §

Vattendomstols beslut, varigenom meddelats bestämmelser om skyldighet att förebygga eller avhjälpa skada eller olägenhet till följd av *företag* enligt denna lag eller att utgiva ersättning därför, skall, såframt tillståndet till *företaget* tagits i anspråk, gå i verkställighet som om det vunnit laga kraft, där ej annorlunda förordnas.

Miljödomstols beslut, varigenom meddelats bestämmelser om skyldighet att förebygga eller avhjälpa skada eller olägenhet till följd av *vattenverksamhet* enligt denna lag eller att utgiva ersättning därför, skall, såframt tillståndet till *verksamheten* tagits i anspråk, gå i verkställighet som om det vunnit laga kraft, där ej annorlunda förordnas.

Belopp, som i enlighet med *vattendomstolens* beslut nedsatts hos länsstyrelsen eller guldits i annan ordning, må ej återkrävas.

Belopp, som i enlighet med *miljödomstolens* beslut nedsatts hos länsstyrelsen eller guldits i annan ordning, må ej återkrävas.

12 §⁸

Anspråk på ersättning för skada, förlust eller intrång som inte förutsetts av *vattendomstolen* skall, för att få tas upp till prövning, anmälas till *vattendomstolen* inom fem år eller den längre tid, högst tolv år, som *vattendomstolen* kan ha föreskrivit, räknat från det tiden för tillståndet eller, om nytt tillstånd meddelats, tiden därför gått till ända. Efterföljes *företag* enligt denna lag av *företag*, vartill tillstånd meddelas enligt *vattenlagen* (1983:291), får anspråk med anledning av *det förra företaget* framställas inom den tid, som gäller för *det senare företaget* enligt 15 kap. 17 § tredje stycket *vattenlagen*. Anmälan om ersättningsanspråk skall vara skriftlig och den skall ges in till *vattendomstolen* i två exemplar. *Vattendom-*

Anspråk på ersättning för skada, förlust eller intrång som inte förutsetts av *miljödomstolen* skall, för att få tas upp till prövning, anmälas till *miljödomstolen* inom fem år eller den längre tid, högst tolv år, som *miljödomstolen* kan ha föreskrivit, räknat från det tiden för tillståndet eller, om nytt tillstånd meddelats, tiden därför gått till ända. Efterföljes *vattenverksamhet* enligt denna lag av *vattenverksamhet*, vartill tillstånd meddelas enligt *miljöbalken*, får anspråk med anledning av *den förra verksamheten* framställas inom den tid, som gäller för *den senare verksamheten* enligt 24 kap. 13 § tredje stycket *miljöbalken*. Anmälan om ersättningsanspråk skall vara skriftlig och den skall ges in till *miljödomstolen* i två exemplar.

⁸ Senaste lydelse 1983:653

stolen skall i domen erinra om vad skadelidande har att iaktta.

Miljödomstolen skall i domen erinra om vad skadelidande har att iaktta.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

15 §⁹

Bestämmelserna i 4 kap. 5 § *andra och tredje styckena vattenlagen* (1983:291) hindrar inte att ansökan om tillstånd till åtgärder enligt denna lag tas upp till prövning.

Bestämmelserna i 17 § *andra och tredje stycket lagen* (0000) om införande av miljöbalken hindrar inte att ansökan om tillstånd till åtgärder enligt denna lag tas upp till prövning.

16 §¹⁰

I mål enligt denna lag skall ett exemplar av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen av *vattendomstolen* tillställas länsstyrelsen i det län, inom vilket *företaget* huvudsakligen skall verkställas.

I mål enligt denna lag skall ett exemplar av ansökningshandlingarna jämte kungörelsen av *miljödomstolen* tillställas länsstyrelsen i det län, inom vilket *vattenverksamheten* huvudsakligen skall verkställas.

Vid tillämpning i mål, varom nu är fråga, av bestämmelserna i 13 kap. 29 och 37 §§ *vattenlagen* (1983:291) får i brådskande fall de i dessa lagrum angivna fristerna begränsas. Parterna skall dock beredas skäligt rådrum.

Vid tillämpning i mål, varom nu är fråga, av bestämmelsen i 22 kap. 17 § *miljöbalken* får i brådskande fall den i detta lagrum angivna fristen begränsas. Parterna skall dock beredas skäligt rådrum.

17 §¹¹

I mål enligt denna lag får på begäran av sökanden *vattendomstolen* utan huvudförhandling i brådskande fall medge att åtgärder för vattenföretaget vidtas, innan frågan om sådana åtgärder slutligen avgörs. Är fråga om åtgärd, som omfattar vidlyftigare arbete, eller är avsevärt intrång på allmän eller enskild rätt att befara därav, får förordnande meddelas endast om riket är i krig.

I mål enligt denna lag får på begäran av sökanden *miljödomstolen* utan huvudförhandling i brådskande fall medge att åtgärder för vattenföretaget vidtas, innan frågan om sådana åtgärder slutligen avgörs. Är fråga om åtgärd, som omfattar vidlyftigare arbete, eller är avsevärt intrång på allmän eller enskild rätt att befara därav, får förordnande meddelas endast om riket är i krig.

När synnerliga skäl föreligger, får *vattendomstolen* i mål enligt denna lag medge sökanden att utan hinder av bestämmelsen i 4 kap.

När synnerliga skäl föreligger, får *miljödomstolen* i mål enligt denna lag medge sökanden att utan hinder av bestämmelsen i 11 kap.

⁹ Senaste lydelse 1983:653.

¹⁰ Senaste lydelse 1983:653.

¹¹ Senaste lydelse 1983:653.

1 § andra stycket vattenlagen (1983:291) påbörja arbete, som där avses.

Vattendomstolens beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart, men det kan ändras när förhållandena föranleder det.

10 § miljöbalken påbörja arbete, som där avses.

Miljödomstolens beslut enligt denna paragraf gäller omedelbart, men det kan ändras när förhållandena föranleder det.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

18 §¹²

Är riket i krig och är med hänsyn till kraftförsörjningen oundgängligen erforderligt att åtgärd, som avses i 2 §, vidtas utan dröjsmål, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordna att åtgärden får, ändå att den är av beskaffenhet att *vattendomstolens* medgivande därtill skall inhämtas, vidtas utan föregående prövning av *vattendomstolen*. Vidtar någon åtgärd med stöd av vad nu sagts, skall han ofördröjligen efter dess verkställande göra ansökan hos *vattendomstolen* om godkännande av åtgärden.

I fråga om ansökan, som i första stycket sägs, och påföljd för underlåtenhet att göra sådan ansökan gäller vad i *vattenlagen* (1983:291) stadgas för fall som avses i 4 kap. 4 § samma lag.

Är riket i krig och är med hänsyn till kraftförsörjningen oundgängligen erforderligt att åtgärd, som avses i 2 §, vidtas utan dröjsmål, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordna att åtgärden får, ändå att den är av beskaffenhet att *miljödomstolens* medgivande därtill skall inhämtas, vidtas utan föregående prövning av *miljödomstolen*. Vidtar någon åtgärd med stöd av vad nu sagts, skall han ofördröjligen efter dess verkställande göra ansökan hos *miljödomstolen* om godkännande av åtgärden.

I fråga om ansökan, som i första stycket sägs, och påföljd för underlåtenhet att göra sådan ansökan gäller vad i *miljöbalken* stadgas för fall som avses i 11 kap. 16 § samma lag.

19 §¹³

Säkerhet, som avses i 13 kap. 49 och 50 §§ *vattenlagen* (1983:291), skall i mål, varom är fråga i denna lag, gälla all ersättning, som icke skall erläggas innan meddelat tillstånd tages i anspråk, ävensom kostnader för åtgärd, som *vattendomstolen* kan ha föreskrivit med stöd av 4 § andra stycket.

Säkerhet, som avses i 22 kap. 27 och 28 §§ *miljöbalken*, skall i mål, varom är fråga i denna lag, gälla all ersättning, som icke skall erläggas innan meddelat tillstånd tages i anspråk, ävensom kostnader för åtgärd, som *miljödomstolen* kan ha föreskrivit med stöd av 4 § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹² Senaste lydelse 1983:653.

¹³ Senaste lydelse 1983:653.

33.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

dels att 3, 4, 10, 10 a, 11 och 12 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas sju nya bestämmelser, 1 a, 3 a, 3 b, 4 a, 4 b, 4 c och 5 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Vid utforskning av kontinentalsockeln och vid utvinning av naturtillgångar från den skall bestämmelserna i 2 kap. miljöbalken gälla även när verksamheten bedrivs utanför territorialgränsen.

3 §¹

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer äger meddela tillstånd för annan än staten att genom geofysiska mätningar, borrhning eller på annat sätt utforska kontinentalsockeln och att utvinna naturtillgångar från denna.

Tillstånd skall avse bestämt område och viss tid.

Regeringen äger föreskriva att visst slag av verksamhet som avses i första stycket får äga rum utan tillstånd.

I ärenden om tillstånd att utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln skall lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. tillämpas.

3 a §

Vid prövning av tillstånd att utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den tillämpas 2 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken.

Vid prövning av tillstånd att utvinna naturtillgångar från kontinentalsockeln tillämpas dessutom 3 och 4 kap. miljöbalken.

En miljökonsekvensbeskrivning

¹ Senaste lydelse 1991:49.

skall ingå i en ansökan om tillstånd att genom borrhning eller sprängning utforska kontinentalsockeln eller att utvinna naturtillgångar från den. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

3 b §

Vid prövning av tillstånd till täkt på kontinentalsockeln skall behovet av materialet som kan utvinnas vägas mot de skador på djur- och växtlivet och på miljön i övrigt som täkten kan befaras orsaka. Tillstånd får inte lämnas till en täkt som kan befaras försämra livsbestingelserna för någon djur- eller växtart som är hotad, sällsynt eller i övrigt hänsynskrävande.

4 §²

Vid tillstånd skall fogas de villkor som är påkallade från allmän synpunkt, såsom villkor om företagets ledning, sättet för arbetenas utförande, anläggningar på kontinentalsockeln för arbetena, karta över arbetena, provtagning, rapportering rörande verksamheten, användning av produkterna och åtgärder till bevarande av fyndighet eller borrhål, samt de villkor som behövs till skydd för miljön eller till skydd för sjöfarten, fisket eller annat allmänt eller enskilt intresse.

När tillstånd meddelas, kan bestämmas i vilken omfattning undersökning eller utvinning skall ske för att den rätt som grundas på tillståndet skall äga bestånd.

Ett tillstånd skall förenas med de villkor som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter, främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser, trygga säkerheten samt skydda andra allmänna intressen och enskild rätt.

Villkoren kan bland annat avse åtgärder för att förebygga luft- eller vattenföroreningar, skydda djur- och växtlivet, bevara fyndigheter eller borrhål eller skydda sjöfarten eller fisket. De kan avse sättet att leda företaget, utföra arbetet, utforma anläggningar på

² Senaste lydelse 1992:1145.

kontinentalsockeln för arbetena eller använda produkterna. Villkoren kan också avse krav på kartor över arbetena, provtagningar och rapportering av verksamheten.

Prop. 1997/98:90

Bilaga 2

Tillstånd kan även förbindas med villkor om statligt deltagande i verksamheten eller om utgivande till staten av avgifter för tillståndet, beräknade i förhållande till mängden eller värdet av utvunna produkter eller på annat sätt, eller av andel av produkterna eller med annat liknande villkor.

4 a §

Ett tillstånd får förenas med ytterligare eller ändrade villkor, om det genom verksamheten har uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när tillståndet meddelades eller om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överträds.

Med stöd av denna paragraf får inte meddelas så ingripande villkor att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras.

4 b §

När ett tillstånd meddelas, kan det bestämmas vilken omfattning en undersökning eller utvinning skall få ha för att den rätt som grundas på tillståndet skall fortsätta att gälla.

Tillstånd kan även förbindas med villkor om att staten skall delta i verksamheten eller om att avgifter skall betalas till staten för tillståndet eller med något annat liknande villkor. Avgifterna skall vara beräknade antingen i förhållande till mängden eller värdet av de utvunna produkterna eller av andelar av dessa eller på något

4 c §

Ett tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten hos den myndighet som regeringen bestämmer ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och för andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får beslut fattas om ytterligare säkerhet.

I fråga om säkerhetens art gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.

5 a §

Om ett tillstånd upphör att gälla är den som senast har innehaft tillståndet skyldig att ta bort anläggningar och vidta andra åtgärder för återställning, om inte detta är obehövligt från allmän eller enskild synpunkt.

Om skyldigheten att vidta sådana åtgärder inte har bestämts genom villkor i tillståndet, skall frågan prövas av regeringen eller tillståndsmyndigheten i samband med att tillståndet upphör.

Om den som har haft tillståndet inte iakttar sina skyldigheter, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga honom att fullgöra dem.

10 §³

Inom anläggning och säkerhetszon utanför territorialgränsen tillämpas svensk lag med undantag av bestämmelserna i *miljöskyddslagen (1969:387)*, om inte annat följer av 10 a §, samt i *minerallagen (1991:45)*, *vattenlagen (1983:291)* och lagstiftningen angående jakt och fiske. Därvid anses anläggningen och zonen belägna inom närmaste del av Sveriges sjöterritorium.

Inom anläggning och säkerhetszon utanför territorialgränsen tillämpas svensk lag med undantag av bestämmelserna i *minerallagen (1991:45)* och lagstiftningen angående jakt och fiske. Därvid anses anläggningen och zonen belägna inom närmaste del av Sveriges sjöterritorium.

Tillståndsprövning enligt miljöbalken skall dock inte ske inom anläggning och säkerhetszon utanför territorialgränsen för utforskning och utvinning som har tillståndsprövats av regeringen enligt denna lag, om inte annat framgår av 10 a §.

10 a §⁴

Gäller ett tillstånd enligt denna lag verksamhet som skall bedrivas utanför territorialgränsen, får regeringen, om det finns särskilda skäl, som villkor för tillståndet ange att prövning enligt *miljöskyddslagen (1969:387)* skall ske hos den myndighet som regeringen bestämmer. Vad som nu har föreskrivits gäller endast om tillstånd enligt *miljöskyddslagen* behövs för en motsvarande verksamhet innanför territorialgränsen.

Miljöskyddslagen skall tillämpas på en verksamhet som omfattas av villkor enligt första stycket. Regeringen skall ange vilken myndighet som skall utöva tillsyn enligt *miljöskyddslagen* över verksamheten.

Gäller ett tillstånd enligt denna lag en verksamhet som skall bedrivas utanför territorialgränsen, får regeringen, om det finns särskilda skäl, som villkor för tillståndet ange att *tillståndsprövning enligt 9 kap. miljöbalken* skall ske hos den myndighet som regeringen bestämmer. Detta gäller dock endast om tillstånd enligt 9 kap. *miljöbalken* behövs för en motsvarande verksamhet innanför territorialgränsen.

Miljöbalken skall tillämpas på en verksamhet som omfattas av villkor enligt första stycket. Regeringen skall ange vilken myndighet som skall utöva tillsyn enligt *miljöbalken* över verksamheten.

³ Senaste lydelse 1992:1145.

⁴ Senaste lydelse 1992:1145.

11 §

Den som utan lov utforskar kontinentalsockeln eller utvinner naturtillgångar från denna eller vidtager åtgärd för sådan utforskning eller utvinning dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff *dömes* den som
1. bryter mot *föreskrift* som meddelats med stöd av 4 § *första stycket*,

2. underlåter att efterkomma vad tillsynsmyndigheten fordrar eller föreskriver med stöd av 8 § andra eller tredje stycket, eller

3. vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som är förbunden med tillstånd eller som är föreskriven i eller som ålagts enligt 8 § andra stycket uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift.

Den som överträder förbudet i 6 § att segla in i säkerhetszon eller föreskrift som utfärdats för tryggnad av sådan zon dömes till böter.

Till samma straff *döms* den som

1. bryter mot *ett villkor* som *har* meddelats med stöd av 4 *eller 4 a §*,

2. underlåter att efterkomma vad tillsynsmyndigheten fordrar eller föreskriver med stöd av 8 § andra eller tredje stycket, eller

3. vid fullgörande av uppgiftsskyldighet som är förbunden med tillstånd eller som är föreskriven i eller som ålagts enligt 8 § andra stycket uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift.

12 §

Har innehavare av tillstånd *underlåtit att ställa sig till efterrättelse föreskrift* som meddelats med stöd av 4 § *första stycket* eller vad som *åligger honom* enligt 9 § eller att *efterkomma* anfordran eller föreskrift som tillsynsmyndighet meddelat med stöd av 8 § andra eller tredje stycket, *äger* tillsynsmyndigheten ålägga honom vid vite att fullgöra sina skyldigheter.

Medför underlåtenheten uppenbar fara för allmänt intresse, *äger* tillsynsmyndigheten förbjuda arbetets fortsatta bedrivande och låta genom polismyndighetens försorg vidtaga rättelse på tillståndshavarens bekostnad.

Har *en* innehavare av *ett* tillstånd *låtit bli att följa villkor* som *har* meddelats med stöd av 4 *eller 4 a §* eller vad *han är skyldig att göra* enligt 9 § eller att *följa en* anfordran eller föreskrift som *en* tillsynsmyndighet *har* meddelat med stöd av 8 § andra eller tredje stycket, *får* tillsynsmyndigheten ålägga honom vid vite att fullgöra sina skyldigheter.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

3. Den nya lydelsen av 10 a § skall inte tillämpas i fråga om tillstånd enligt denna lag som har meddelats i enlighet med ett före ikraftträdandet av denna lag beviljat tillstånd. Har tillstånd meddelats i enlighet med ett efter den 31 december 1992 beviljat tillstånd skall i stället äldre lydelse av 10 a § tillämpas.

33.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:244) om
allmänna vatten- och avloppsanläggningar;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 30 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 §

Försummar fastighetsägare att betala avgift som avses i denna lag eller att i annat hänseende iakttaga vad som åligger honom och är försummelsen väsentlig får huvudmannen stänga av vattentillförseln till fastigheten, om han ej genom anmaning har kunnat åstadkomma rättelse och avstängning kan ske utan att *sanitär olägenhet* uppkommer. Kostnad för avstängningsåtgärd får påföras fastighetsägaren.

Försummar fastighetsägare att betala avgift som avses i denna lag eller att i annat hänseende iakttaga vad som åligger honom och är försummelsen väsentlig får huvudmannen stänga av vattentillförseln till fastigheten, om han ej genom anmaning har kunnat åstadkomma rättelse och avstängning kan ske utan att *olägenhet för människors hälsa* uppkommer. Kostnad för avstängningsåtgärd får påföras fastighetsägaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Lagen omtryckt 1976:842.

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 §, 4 kap. 10 a §, 7 kap. 2 och 9 §§, 9 kap. 1 och 7 §§ samt 14 kap. 1 § fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. Villkor för fastighetsbildning

2 §²

Inom område med detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser får fastighetsbildning inte ske i strid mot planen eller bestämmelserna. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Gäller naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för marks bebyggande eller användning än som avses i första stycket, skall fastighetsbildning ske så, att syftet med bestämmelserna inte motverkas. Får på grund av särskilt medgivande byggnad uppföras eller annan därmed jämförlig åtgärd företagas i strid mot sådan bestämmelse, utgör vad nu har sagts ej hinder mot fastighetsbildning som behövs för att medgivandet skall kunna utnyttas.

Om det finns särskilda skäl, får undantag medges från bestämmelser som avses i andra stycket. Frågor om undantag prövas på begäran av lantmäterimyndigheten av länsstyrelsen eller efter dess förordnande av kommunal myndighet. Att därvid regeringens tillåtelse behövs i vissa fall följer av 19 c § naturvårdslagen (1964:822).

Om det finns särskilda skäl, får undantag medges från bestämmelser som avses i andra stycket. Frågor om undantag prövas på begäran av lantmäterimyndigheten av länsstyrelsen eller efter dess förordnande av kommunal myndighet. Att därvid regeringens tillåtelse behövs i vissa fall följer av 7 kap. 29 § miljöbalken.

En kommunal myndighets beslut i fråga som avses i tredje stycket får överklagas genom besvär hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut i fråga som avses i tredje stycket får överklagas genom besvär hos regeringen.

4 kap. Fastighetsbildningsförrättning

10 a §³

Om ansökan har gjorts om fastighetsbildning för bebyggelse eller annat ändamål som kräver medgivande enligt naturvårdslagen

Om ansökan har gjorts om fastighetsbildning för bebyggelse eller annat ändamål som kräver medgivande enligt 7 kap. miljöbalken, får

¹ Lagen omtryckt 1992:1212.

² Senaste lydelse 1997:339.

³ Senaste lydelse 1995:1394.

(1964:822), får lantmäterimyndigheten efter samtycke av sökanden begära sådant medgivande.

lantmäterimyndigheten efter samtycke av sökanden begära sådant medgivande.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

7 kap. Särskilda bestämmelser om servitut och ledningsrätt

2 §

Servitut som avser skogsfång eller rätt att dra ledning enligt ledningsrättslagen (1973:1144) får inte bildas genom fastighetsreglering.

Servitut som kan upplåtas till förmån för *ett vattenföretag enligt 8 kap. 1 § vattenlagen (1983:291)* får bildas genom fastighetsreglering endast om tillstånd till *företaget* har meddelats enligt *vattenlagen* eller om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom företagets inverkan på vattenförhållandena. Andra servitut som kan upplåtas enligt *vattenlagen* får inte bildas genom fastighetsreglering.

Servitut som kan upplåtas till förmån för *vattenverksamhet enligt 28 kap. 10 § miljöbalken* får bildas genom fastighetsreglering endast om tillstånd till *verksamheten* har meddelats enligt *miljöbalken* eller om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom *verksamhetens* inverkan på vattenförhållandena. Andra servitut *till förmån för vattenverksamhet* som kan upplåtas enligt *miljöbalken eller lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* får inte bildas genom fastighetsreglering.

Servitut, som kan upplåtas efter prövning vid särskild förrättning i andra fall än som anges i första och andra styckena, får bildas genom fastighetsreglering endast om åtgärden sker i samband med en annan fastighetsbildningsåtgärd och är av betydelse för denna.

9 §

Servitut, som har tillkommit till förmån för *ett vattenföretag* med stöd av *8 kap. 1 § vattenlagen (1983:291)* eller motsvarande äldre bestämmelser, får ändras eller upphävas endast om åtgärden inte medför olägenhet av någon betydelse för *företaget*. Andra servitut som har tillkommit med stöd av *vattenlagen* eller motsvarande äldre lagstiftning får inte ändras eller upphävas genom fastighetsreglering.

Servitut, som har tillkommit till förmån för *en vattenverksamhet* med stöd av *28 kap. 10 § miljöbalken* eller motsvarande äldre bestämmelser, får ändras eller upphävas endast om åtgärden inte medför olägenhet av någon betydelse för *verksamheten*. Andra servitut som har tillkommit med stöd av *miljöbalkens regler om vattenverksamhet, lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* eller motsvarande äldre lagstiftning får inte ändras eller upphävas genom fastighetsreglering.

Servitut, som har tillkommit enligt lagstiftningen om ägofred eller enskilda vägar eller enligt anläggningslagen (1973:1149) eller motsvarande

äldre lagstiftning, får ändras eller upphävas genom fastighetsreglering endast om åtgärden sker i samband med en annan fastighetsbildningsåtgärd och är av betydelse för denna.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

9 kap. Särskilda bestämmelser om gemensamma arbeten

1 §⁴

Anläggningsarbete eller liknande åtgärd skall efter beslut av lantmäterimyndigheten verkställas under förrättningen som ett för sakägarna gemensamt arbete enligt denna lag, om det främjar fastighetsregleringens syfte och arbetet ej lämpligen bör ombesörjas av enskild sakägare.

Beslut enligt första stycket får inte avse företag som skulle väsentligt ändra arten och omfattningen av regleringen eller andra vattenföretag än sådana markavvattningsföretag, för vilka tillståndsplikt föreligger enbart på grund av 4 kap. 2 § andra stycket vattenlagen (1983:291).

Kan till följd av andra stycket *företag* icke utföras som gemensamt arbete enligt denna lag eller är sådant utförande icke lämpligt, får lantmäterimyndigheten förordna om prövning enligt *vattenlagen* eller *anläggningslagen*.

Ett beslut enligt första stycket får inte avse företag som skulle väsentligt ändra arten och omfattningen av regleringen. Beslutet får inte heller avse vattenverksamhet, utom

1. sådan dränering av jordbruksmark som enligt 11 kap. 13 § andra stycket miljöbalken inte kräver tillstånd, och

2. annan markavvattning, vars inverkan på vattenförhållandena uppenbarligen inte skadar vare sig allmänna eller enskilda intressen.

Kan till följd av andra stycket *vattenverksamhet* icke utföras som gemensamt arbete enligt denna lag eller är sådant utförande icke lämpligt, får lantmäterimyndigheten förordna om prövning enligt *miljöbalken och lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* eller *enligt anläggningslagen*.

7 §⁵

Har anläggning utförts som gemensamt arbete enligt denna lag, får lantmäterimyndigheten vid samma förrättning pröva fråga om fördelning av kostnader för driften av anläggningen. Fördelningen sker i enlighet med bestämmelserna i *anläggningslagen*.

Finnes fråga som avses i första stycket böra prövas särskilt enligt *vattenlagen* eller *anläggningslagen*, skall lantmäterimyndigheten förordna om sådan prövning.

Finnes fråga som avses i första stycket böra prövas särskilt enligt *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* eller *anläggningslagen*, skall lant-

⁴ Senaste lydelse 1995:1394.

⁵ Senaste lydelse 1995:1394.

Anläggning som utförts som gemensamt arbete enligt denna lag anses inrättad enligt anläggningslagen. Vad som nu sagts gäller ej dike, om fråga om fördelning av kostnader för driften prövats enligt *vattenlagen*.

mäterimyndigheten förordna om sådan prövning.

Anläggning som utförts som gemensamt arbete enligt denna lag anses inrättad enligt anläggningslagen. Vad som nu sagts gäller ej dike, om fråga om fördelning av kostnader för driften prövats enligt *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*.

Fastighetsbestämning

14 kap.

1 §

Om det vid fastighetsbildning uppkommer frågor om fastighetsindelningens beskaffenhet eller om beståndet eller omfånget av ledningsrätt eller av servitut, skall frågan prövas vid fastighetsbestämning, om det behövs för fastighetsbildningen. I fråga om servitut som har tillkommit med stöd av *vattenlagen (1983:291)* eller motsvarande äldre lagstiftning får en sådan bestämning endast avse servitut enligt 8 kap. 1 § *vattenlagen* eller motsvarande äldre bestämmelser.

På ansökan av sakägare får även i annat fall fastighetsbestämning ske för prövning av fråga om fastighetsindelningens beskaffenhet eller om beståndet eller omfånget av ledningsrätt eller av servitut, som tillkommit vid avvittring eller enligt lagstiftningen om fastighetsbildning eller enskilda vägar eller enligt anläggningslagen eller 8 kap. 1 § *vattenlagen* eller motsvarande äldre bestämmelser, såvida icke frågans avgörande uppenbarligen är utan betydelse för

Om det vid fastighetsbildning uppkommer frågor om fastighetsindelningens beskaffenhet eller om beståndet eller omfånget av ledningsrätt eller av servitut, skall frågan prövas vid fastighetsbestämning, om det behövs för fastighetsbildningen. I fråga om servitut *till förmån för vattenverksamhet* som har tillkommit med stöd av *miljöbalken eller lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* eller motsvarande äldre lagstiftning får en sådan bestämning endast avse servitut enligt 28 kap. 10 § *miljöbalken* eller motsvarande äldre bestämmelser.

På ansökan av sakägare får även i annat fall fastighetsbestämning ske för prövning av fråga om fastighetsindelningens beskaffenhet eller om beståndet eller omfånget av ledningsrätt eller av servitut, som tillkommit vid avvittring eller enligt lagstiftningen om fastighetsbildning eller enskilda vägar eller enligt anläggningslagen eller 28 kap. 10 § *miljöbalken* eller motsvarande äldre bestämmelser, såvida icke frågans avgörande uppenbarligen är utan betydelse för

sökanden. Samma rätt att påkalla fastighetsbestämning tillkommer kommunen såvitt gäller område med detaljplan eller områdesbestämmelser eller område beträffande vilket fråga väckts om upprättande av sådan plan eller sådana bestämmelser.

sökanden. Samma rätt att påkalla fastighetsbestämning tillkommer kommunen såvitt gäller område med detaljplan eller områdesbestämmelser eller område beträffande vilket fråga väckts om upprättande av sådan plan eller sådana bestämmelser.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härigenom föreskrivs i fråga om väglagen (1971:948)¹

dels att 38 § skall upphöra att gälla,

dels att 3 a, 13, 15–18, 26, 28, 32, 35, 63 och 74 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 14 a, 14 b, 14 c och 54 §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Vid prövning av ärenden enligt denna lag skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag skall *2–4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken* tillämpas. *Vid tillämpningen skall upprättande av arbetsplan enligt denna lag jämföras med meddelande av tillstånd enligt miljöbalken.*

13 §

Vid byggande av väg skall tillses, att vägen får sådant läge och utförande att ändamålet med vägen *vinnes* med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad.

Vid byggande av väg skall tillses, att vägen får sådant läge och utförande att ändamålet med vägen *vinns* med minsta intrång och olägenhet utan oskäligen kostnad. *I miljöbalken finns föreskrifter om ytterligare hänsynstaganden.*

14 a §

Den som planerar att bygga en väg skall genomföra en förstudie. I förstudien skall förutsättningarna för den fortsatta planeringen klarläggas. Förstudien skall även ange om en vägutredning behövs innan en arbetsplan upprättas.

Vid utarbetande av förstudien skall den som avser att bygga en väg ha samråd enligt 6 kap. 4 § första stycket miljöbalken med berörda länsstyrelser, kommuner och ideella föreningar som enligt

¹ Lagen omtryckt 1987:459.

sina stadgar har till ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen samt med den allmänhet som kan antas bli särskilt berörd.

Efter samrådet enligt andra stycket skall den länsstyrelse inom vars område vägbyggnadsprojektet huvudsakligen är beläget besluta om projektet kan antas ha betydande miljöpåverkan. Beslutet skall fattas efter samråd med övriga berörda länsstyrelser. När det gäller planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 11–12 §§ miljöbalken tillämpas.

14 b §

En vägutredning skall genomföras när det i förstudien har klarlagts att alternativa terrängkorridorer behöver studeras. Vägutredningen skall utgöra underlag för val av vägkorridor och trafikteknisk standard. Alternativa terrängkorridorer skall jämföras såväl sinsemellan som med alternativet att behålla befintlig väg. En förbättring av befintlig väg skall också studeras, om inte särskilda skäl föranleder annat.

En vägutredning skall innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och de uppgifter i övrigt som behövs för att kunna utvärdera och välja alternativ. Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan den tas in i vägutredningen.

När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 5–7 §§, 8 § första stycket och 10–12 §§ miljöbalken tillämpas.

14 c §

Vägverket skall med eget yttrande överlämna frågan om byggande

av väg till regeringen för prövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken. Detsamma gäller om regeringen enligt 17 kap. 3 § miljöbalken har förbehållit sig prövningen av vägens tillåtlighet. Regeringens prövning skall ske på grundval av en upprättad vägutredning enligt 14 b §.

15 §²

För byggande av väg skall upprättas en arbetsplan.

I arbetsplanen skall anges den mark som behöver tas i anspråk för väganordningar och för *genomförandet av vägbyggnadsföretaget*. Planen skall även innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och de uppgifter som i övrigt behövs för att genomföra *företaget*.

En miljökonsekvensbeskrivning skall innehålla en redovisning av de väntade miljöeffekterna samt förslag till erforderliga skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått som behövs för att förebygga störningar eller andra olägenheter från trafiken.

I arbetsplanen skall anges den mark som behöver tas i anspråk för väganordningar och för *att genomföra vägbyggnadsprojektet*. Planen skall innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och de uppgifter som i övrigt behövs för att genomföra *projektet*. *Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan den tas in i arbetsplanen.*

När det gäller kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 7 § och 10–12 §§ miljöbalken tillämpas.

16 §³

Vid utarbetande av en arbetsplan skall samråd i fråga om vägens sträckning och vägförslagets utformning i övrigt ske med berörda fastighetsägare och myndigheter samt andra som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Samråd skall alltid ske med de *naturvårdsmyndigheter* som berörs.

Vid utarbetande av en arbetsplan skall samråd i fråga om vägens sträckning och vägförslagets utformning i övrigt ske med berörda fastighetsägare och myndigheter samt andra som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Samråd skall alltid ske med de *miljövårdsmyndigheter* som berörs. *I de fall länsstyrelsen under förstudien har beslutat att vägprojektet kan antas ha betydande miljöpåverkan, skall ett utökat samråd med miljökon-*

² Senaste lydelse 1987:745.

³ Senaste lydelse 1992:1652.

sekvensbedömning ske enligt 6 kap. 5–6 §§ miljöbalken, om inte ett sådant samråd har skett enligt 14 b §.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Förfarandet enligt första stycket får efter omständigheterna förenklas i fråga om en arbetsplan för väg, som är förutsatt i en detaljplan eller i områdesbestämmelser.

Avser arbetsplan endast ombyggnad av väg, får förfarandet enligt första stycket efter omständigheterna förenklas med iakttagande av att ägare till en fastighet, av vilken mark skall tas i anspråk, alltid skall beredas tillfälle att yttra sig. Detta skall även tillämpas på en arbetsplan som innefattar endast ändring av planen för ett *vägbyggnadsföretag* som ännu *ej* är färdigställt.

Avser arbetsplan endast ombyggnad av väg, får förfarandet enligt första stycket efter omständigheterna förenklas med iakttagande av att ägare till en fastighet, av vilken mark skall tas i anspråk, alltid skall beredas tillfälle att yttra sig. Detta skall även tillämpas på en arbetsplan som innefattar endast ändring av planen för ett *vägbyggnadsprojekt* som ännu *inte* är färdigställt.

17 §⁴

En arbetsplan skall ställas ut för granskning.

En arbetsplan skall ställas ut för granskning. *Därvid skall 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken tillämpas.*

En arbetsplan för väg, som är förutsatt i en detaljplan eller i områdesbestämmelser, behöver inte ställas ut.

Inte heller behöver en arbetsplan som avser endast ombyggnad av väg ställas ut, om inte mark behöver tas i anspråk med vägrätt eller rätt som avses i 35 § eller om ett sådant ianspråktagande skriftligen medgivits av berörda fastighetsägare och innehavare av nyttjanderätt eller servitutsrätt. Under samma förutsättningar kan utställelse underlåtas i fråga om en arbetsplan som innefattar endast ändring av planen för ett *vägbyggnadsföretag* som ännu *ej* är färdigställt.

Inte heller behöver en arbetsplan som avser endast ombyggnad av väg ställas ut, om inte mark behöver tas i anspråk med vägrätt eller rätt som avses i 35 § eller om ett sådant ianspråktagande skriftligen medgivits av berörda fastighetsägare och innehavare av nyttjanderätt eller servitutsrätt. Under samma förutsättningar kan utställelse underlåtas i fråga om en arbetsplan som innefattar endast ändring av planen för ett *vägbyggnadsprojekt* som ännu *inte* är färdigställt.

Om en väg som avses i andra eller tredje stycket *är en motorväg eller motortrafikled eller annan väg som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan* skall *väghållningsmyndigheten införa*

Om en väg som avses i andra eller tredje stycket *av länsstyrelsen har antagits ha betydande miljöpåverkan*, skall *arbetsplanen ändå ställas ut enligt första stycket.*

⁴ Senaste lydelse 1992:1652.

kungörelse om miljökonsekvensbeskrivningen i Post- och Inrikes Tidningar och i den eller de ortstidningar som väghållningsmyndigheten bestämmer. I kungörelsen skall anges var beskrivningen hålls tillgänglig och att skriftliga anmärkningar mot miljökonsekvensbeskrivningen skall lämnas till väghållningsmyndigheten inom en viss angiven tid, minst fyra veckor efter det att kungörelsen var införd i Post- och Inrikes Tidningar.

18 §

Arbetsplan fastställs av *vägverket* efter samråd med länsstyrelsen. Om *vägverket* och länsstyrelsen har olika uppfattning, hänskjuts frågan om fastställelse av planen till regeringens prövning.

Arbetsplan fastställs av *Vägverket* efter samråd med länsstyrelsen. Om *Vägverket* och länsstyrelsen har olika uppfattning, hänskjuts frågan om fastställelse av planen till regeringens prövning. *Innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen samt resultatet av samråd och yttranden skall beaktas då arbetsplanen fastställs.*

I sådana fall då utställelse har underlåtit med stöd av 17 § tredje stycket behöver fastställelse inte ske.

Ett beslut om fastställelse av en arbetsplan är förfallet, om inte inom fem år från utgången av det år, under vilket beslutet vann laga kraft, vägens sträckning har blivit i sin helhet tydligt utmärkt på marken och det i arbetsplanen angivna vägbyggnadsarbetet har påbörjats. Om synnerliga skäl föreligger, kan regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, vägverket förlänga tiden, varje gång med högst tre år.

Ett beslut om fastställelse av en arbetsplan eller om förlängning av giltighetstiden skall kungöras och den ansvariga myndigheten i det land med vilket samråd hållits enligt 6 kap. 6 § miljöbalken informeras.

26 §

Väg skall hållas i ett för samfärdseln tillfredsställande skick genom underhåll, reparation och andra åtgärder.

Genom renhållning skall vägområdet hållas i ett sådant skick att *skäligen sanitära hänsyn* och *trevnadshänsyn* blir tillgodosedda.

Genom renhållning skall vägområdet hållas i ett sådant skick att *olägenheter för människors hälsa förbyggs eller avhjälps* och så att

Detsamma gäller i fråga om mark till en bredd av 25 meter intill parkeringsplats eller rastplats som är väganordning, i den mån allmänheten har tillträde till marken. Inom områden med detaljplan gäller detta stycke endast vägområden för motorväg eller motortrafikled.

skäliga trevnadshänsyn blir tillgodosedda. Detsamma gäller i fråga om mark till en bredd av 25 meter intill parkeringsplats eller rastplats som är väganordning, i den mån allmänheten har tillträde till marken. Inom områden med detaljplan gäller detta stycke endast områden för motorväg eller motortrafikled. Ytterligare krav i fråga om renhållning inom områden där detta stycke gäller får inte ställas med stöd av miljöbalken.

De åtgärder som behövs för sådana ändamål som anges i första och andra styckena räknas till drift av väg. Till drift av väg räknas också serviceåtgärder och förbättringsåtgärder. Om särskilda skäl föreligger, kan vägverket besluta om inskränkning i skyldigheten att vidta åtgärder för drift av väg. Vägverket meddelar därvid de föreskrifter som behövs.

28 §

Behöver för en väganordning, vars utförande ingår i drift av väg, tas i anspråk mark utöver den som redan hör till vägen, skall upprättas en arbetsplan, vari anges den mark som behöver tas i anspråk. Bestämmelserna i 13, 14 och 16–20 §§ skall därvid tillämpas. Såvitt angår tillämpningen av 16 § tredje stycket, 17 § tredje stycket och 18 § andra stycket skall arbetsplanen anses som en sådan plan som avser endast ombyggnad av väg.

Behöver för en väganordning, vars utförande ingår i drift av väg, tas i anspråk mark utöver den som redan hör till vägen, skall upprättas en arbetsplan, vari anges den mark som behöver tas i anspråk. Bestämmelserna i 13–20 §§ skall därvid tillämpas. Såvitt angår tillämpningen av 16 § tredje stycket, 17 § tredje stycket och 18 § andra stycket skall arbetsplanen anses som en sådan plan som avser endast ombyggnad av väg.

32 §

Vägrätt upphör när vägen drages in. Vaghållaren får föra bort vad som anbringats inom vägområdet för vägändamål, om ej länsstyrelsen bestämmer annat med hänsyn till att fråga uppkommit om markens användning som enskild väg.

Vägrätt upphör när vägen dras in. Vaghållaren är skyldig att i den omfattning det behövs ställa i ordning vägområdet och vidta åtgärder för att förebygga att områdets skick vållar störningar och olägenheter i framtiden. Vaghållaren får föra bort vad som har anbringats inom vägområdet för vägändamål, om inte länsstyrelsen bestämmer annat med hänsyn till att fråga har uppkommit om markens användning som enskild väg.

Vad som *ej* förts bort inom ett år efter det att vägen dragits in tillfaller fastighetens ägare. Länsstyrelsen kan förlänga tiden, om särskilda skäl föreligger.

Vad som *inte har* förts bort inom ett år efter det att vägen dragits in tillfaller fastighetens ägare. Länsstyrelsen kan förlänga tiden, om särskilda skäl föreligger.

35 §

Har i fastställd arbetsplan för *vägbyggnadsföretag* mark i närheten av det i arbetsplanen upptagna vägområdet avsatts för upplag eller liknande ändamål i samband med byggandet av vägen, skall till väghållaren upplåtas nyttjanderätt till marken för den tid som angivits i planen.

Har i fastställd arbetsplan för *vägbyggnadsprojekt* mark i närheten av det i arbetsplanen upptagna vägområdet avsatts för upplag eller liknande ändamål i samband med byggandet av vägen, skall till väghållaren upplåtas nyttjanderätt till marken för den tid som angivits i planen.

38 §

Behöver väghållare för drift av väg taga sten, grus, sand eller jord på mark som tillhör annan än staten och kan detta ske utan avsevärd olägenhet, kan länsstyrelsen på framställning av väghållningsmyndigheten föreskriva att rätt till sådan täkt skall upplåtas. Länsstyrelsen meddelar därvid de föreskrifter som behövs för rättens utövande.

54 §

Föreskrifter som meddelas med stöd av 43–48 §§ får avse även åtgärder för att begränsa eller motverka skada eller olägenhet på människors hälsa eller omgivningen eller andra åtgärder till skydd för miljön. Om sådana föreskrifter inte är tillräckliga, kan tillstånd vägras.

63 §

Väghållaren skall ersätta skador till följd av att han har förvärvat rätt

1. att inrätta särskild vinterväg,
2. att nyttja mark i närheten av vägområde för upplag eller lik-

Väghållare skall ersätta skador till följd av att han har förvärvat rätt

1. att inrätta särskild vinterväg,
2. att nyttja mark i närheten av vägområde för upplag eller lik-

nande ändamål i samband med byggande av väg,

3. att anordna tillfällig väg,

4. att intill vägområde sätta upp snöskärm,

5. till täkt för drift av väg.

Väghållaren skall också ersätta skador till följd av åtgärder som avses i 34 §, 45 § fjärde stycket eller 53 § eller till följd av ett föreläggande som har meddelats med stöd av 52 §. För skador som har uppstått till följd av åtgärder som avses i 53 § utgår ersättning endast om skadorna är avsevärda.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller inte om det har avtalats eller uppenbarligen förutsatts att ersättning inte skall lämnas.

nande ändamål i samband med byggande av väg,

3. att anordna tillfällig väg,

4. att intill vägområde sätta upp snöskärm.

74 §⁵

Länsstyrelsens beslut enligt 37, 38, 45–47 §, 48 § andra stycket, 52, 53 § eller 64 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kamrarrätten.

Andra beslut av länsstyrelsen enligt denna lag än som avses i första stycket får överklagas hos regeringen.

Länsstyrelsens beslut enligt 37, 45–47 §, 48 § andra stycket, 52, 53 § eller 64 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kamrarrätten.

Länsstyrelsens beslut enligt 14 a § tredje stycket, 14 b § andra stycket eller 15 § andra stycket får inte överklagas.

Andra beslut av länsstyrelsen enligt denna lag än som avses i första och andra styckena får överklagas hos regeringen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 24 § vägkungörelsen (1971:954). Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

⁵ Senaste lydelse 1995:1695.

33.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:850) med anledning av gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att lagen (1971:850) med anledning av gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Kapitlen 1–9 i gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland skall gälla som svensk lag. Bestämmelserna har den lydelse som härvid fogad bilaga utvisar.

Föreslagen lydelse

Kapitlen 1–9 i gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland skall gälla som svensk lag. Bestämmelserna har den lydelse som härvid fogad bilaga utvisar. *Vad som sägs om vattenöverdomstolen i 8 kap. art. 15 skall dock avse Miljööverdomstolen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härigenom föreskrivs att 8 § ledningsrättslagen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Inom område med detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser får en ledningsrätt inte upplåtas i strid mot planen eller bestämmelserna. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Gäller naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för marks bebyggande eller användning än som avses i första stycket, skall ledningsrätt upplåtas så, att syftet med bestämmelserna inte motverkas.

Om det finns skäl, får på begäran av lantmäterimyndigheten medges undantag från bestämmelser som avses i andra stycket. Frågor om undantag prövas av länsstyrelsen eller efter dess förordnande av kommunal myndighet. Att därvid regeringens tillåtelse behövs i vissa fall följer av 19 c § naturvårdslagen (1964:822).

En kommunal myndighets beslut i fråga som avses i tredje stycket får överklagas genom besvär hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut i fråga som avses i tredje stycket får överklagas genom besvär hos regeringen.

Om det finns skäl, får på begäran av lantmäterimyndigheten medges undantag från bestämmelser som avses i andra stycket. Frågor om undantag prövas av länsstyrelsen eller efter dess förordnande av kommunal myndighet. Att därvid regeringens tillåtelse behövs i vissa fall följer av 7 kap. 29 § miljöbalken.

Denna träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1997:340.

33.15 Förslag till lag om ändring i anläggningslagen
(1973:1149);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Häri genom föreskrivs att 9 § anläggningslagen (1973:1149)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

9 §²

Inom område med detaljplan, fastighetsplan eller områdesbestämmelser får en gemensamhetsanläggning inte inrättas i strid mot planen eller bestämmelserna. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Gäller naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser för marks bebyggande eller användning än som avses i första stycket, skall anläggning inrättas så, att syftet med bestämmelserna inte motverkas.

Om det finns särskilda skäl, får på begäran av lantmäterimyndigheten medges undantag från bestämmelser som avses i andra stycket. Frågor om undantag prövas av länsstyrelsen eller efter dess förordnande av kommunal myndighet. Att därvid regeringens tillåtelse behövs i vissa fall följer av 19 c § naturvårdslagen (1964:822).

Om det finns särskilda skäl, får på begäran av lantmäterimyndigheten medges undantag från bestämmelser som avses i andra stycket. Frågor om undantag prövas av länsstyrelsen eller efter dess förordnande av kommunal myndighet. Att därvid regeringens tillåtelse behövs i vissa fall följer av 7 kap. 29 § miljöbalken.

En kommunal myndighets beslut i fråga som avses i tredje stycket får överklagas genom besvär hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut i fråga som avses i tredje stycket får överklagas genom besvär hos regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Lagen omtryckt 1992:1148.

² Senaste lydelse 1997:341.

33.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1, 3, 20, 21 och 23 §§ lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Vid tillämpningen av denna lag skall som samfällighet anses

1. samfällighet enligt fastighetsbildningslagen (1970:988),

2. annan mark som gemensamt tillhör ägarna av de mantalssatta fastigheterna i en socken,

3. servitut eller annan särskild rättighet som hör till flera fastigheter gemensamt,

4. samfällighet enligt anläggningslagen (1973:1149),

5. samfällighet enligt *vattenlagen (1983:291)*,

6. samfällighet enligt lagen (1987:11) om exploaterings-samverkan.

Med delägarfastighet förstås i lagen fastighet som har del i samfällighet och med delägare ägaren av delägarfastighet. I fråga om samfällighet enligt första stycket 5 förstås dock med delägarfastighet fastighet som på annat sätt än genom delaktighet omfattas av samfälligheten och med delägare den som deltar i samfälligheten. Beträffande sådan samfällighet skall vidare vad som sägs i lagen om delägarfastighets andelstal i stället gälla delägars andelstal.

3 §

Lagens bestämmelser om fastighet äger motsvarande tillämpning på sådan tomträtt, gruva, byggnad, annan anläggning eller naturreservat som har del i samfällighet enligt 1 § första stycket 3, 4 eller 5.

Den som innehar fastighet på grund av testamentariskt förordnande utan att äganderätten tillkommer någon anses vid lagens tillämpning som fastighetens ägare. Som ägare av naturreservat anses den som förvaltar reservatet.

Innehavare av tomträtt i fastighet som har del i samfällighet enligt 1 § första stycket 1 eller 2 skall vid tillämpningen av denna lag anses som delägare i fastighetsägarens ställe.

¹ Lagen omtryckt 1987:128.

I fråga om samfälligheter enligt 1 § första stycket 5 skall lagens bestämmelser om fastighetsdomstol i stället gälla *vattendomstol*. När talan skall föras hos *vattendomstol*, gäller *vattenlagens (1983:291) bestämmelser om stämningssmål*.

I fråga om samfälligheter enligt 1 § första stycket 5 skall lagens bestämmelser om fastighetsdomstol i stället gälla *miljödombostol*. När talan skall föras hos *miljödombostol*, gäller *bestämmelserna om stämningssmål i lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*.

20 §²

Samfällighetsförening bildas vid sammanträde med delägarna genom att de antager stadgar och utser styrelse.

Sammanträde enligt första stycket skall, om någon delägare begär det, hållas av lantmäterimyndigheten eller den som myndigheten förordnat därtill. Dock skall i samband med förrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), anläggningslagen (1973:1149) eller lagen (1987:11) om exploateringssamverkan lantmäterimyndigheten eller, om särskild förrättningsman förordnats enligt 4 § anläggningslagen, denne hålla sammanträde enligt första stycket beträffande samfällighet som berörs av förrättningen, om delägare i samfälligheten begär det eller om det är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt att samfällighetsförening bildas.

I fråga om samfälligheter enligt 1 § första stycket 5 skall vad som i andra stycket sägs om förrättning och förrättningsman gälla förrättning och förrättningsman enligt vattenlagen (1983:291). Om det är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt att en samfällighetsförening bildas för förvaltningen av en *bevattnings- eller vattenreglerings-samfällighet*, får lantmäterimyndigheten hålla sammanträde enligt första stycket även om delägare i samfälligheten inte har begärt det.

Om det är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt att en samfällighetsförening bildas för förvaltningen av en *samfällighet enligt 1 § första stycket 5*, får lantmäterimyndigheten hålla sammanträde enligt första stycket även om delägare i samfälligheten inte har begärt det.

21 §

I fråga om sammanträde för bildande av samfällighetsförening äger 7 § andra stycket, 8 – 11 §§, 12 § första stycket första punkten och 14 § motsvarande tillämpning. Hålles sammanträdet i samband med förrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), anläggningslagen (1973:1149), *vat-*

I fråga om sammanträde för bildande av samfällighetsförening äger 7 § andra stycket, 8 – 11 §§, 12 § första stycket första punkten och 14 § motsvarande tillämpning. Hålles sammanträdet i samband med förrättning enligt fastighetsbildningslagen (1970:988), anläggningslagen (1973:1149) eller lagen

² Senaste lydelse 1995:1406.

tenlagen (1983:291) eller *lagen* (1987:11) om exploaterings-
verkan, äger dock i fråga om del-
givning av kallelse till sammanträ-
det vad som gäller om delgivning
av kallelse till sammanträde vid
förrättningen motsvarande tillämp-
ning.

(1987:11) om exploaterings-
verkan, äger dock i fråga om del-
givning av kallelse till sammanträ-
det vad som gäller om delgivning
av kallelse till sammanträde vid
förrättningen motsvarande tillämp-
ning.

23 §

I fråga om klander av beslut vid sammanträdet äger 15 § motsvarande
tillämpning.

Har fastighetsbildnings-, an-
läggnings- eller exploateringsbe-
slut eller tillståndsdom eller till-
ståndsbeslut enligt *vattenlagen*
(1983:291) meddelats, får sam-
manträde för bildande av samfäll-
lighetsförening hållas innan domen
eller beslutet om samfällighetens
bildande vunnit laga kraft. Som
delägare anses därvid ägaren av
fastighet och annan som enligt
domen eller beslutet skall ha del i
samfälligheten. Beslut som fattas
vid sammanträdet gäller endast
under förutsättning att fastighets-
bildnings-, anläggnings-, exploate-
rings- eller tillståndsbeslutet eller
tillståndsdomen vinner laga kraft
eller, i fråga om anläggningsbe-
slut, att förordnande meddelas
enligt 27 a § anläggningslagen
(1973:1149) eller 13 kap. 50 §
första stycket vattenlagen.

Har fastighetsbildnings-, an-
läggnings- eller exploateringsbe-
slut eller tillståndsdom eller till-
ståndsbeslut enligt *miljöbalken*
meddelats, får sammanträde för
bildande av samfällighetsförening
hållas innan domen eller beslutet
om samfällighetens bildande vun-
nit laga kraft. Som delägare anses
därvid ägaren av fastighet och
annan som enligt domen eller
beslutet skall ha del i samfällighe-
ten. Beslut som fattas vid sam-
manträdet gäller endast under
förutsättning att fastighetsbild-
nings-, anläggnings-, exploate-
rings- eller tillståndsbeslutet eller
tillståndsdomen vinner laga kraft
eller, i fråga om anläggningsbe-
slut, att förordnande meddelas
enligt 27 a § anläggningslagen
(1973:1149) eller 22 kap. 28 §
första stycket miljöbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.17 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1151) om införande av anläggningslagen (1973:1149) och lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 18, 20 och 21 §§ lagen (1973:1151) om införande av anläggningslagen (1973:1149) och lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §¹

I fråga om sådan samfällighet enligt lagen (1966:700) om vissa gemensamhetsanläggningar som icke kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter äger vad som i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter föreskrives om samfällighet enligt anläggningslagen (1973:1149) motsvarande tillämpning.

I fråga om sådana företag enligt 3, 7 eller 8 kap. vattenlagen (1918:523) som inte kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt motsvarande företag enligt äldre bestämmelser gäller vad som i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter föreskrivs om samfälligheter enligt *vattenlagen (1983:291)*.

I fråga om sådana företag enligt 3, 7 eller 8 kap. vattenlagen (1918:523) som inte kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt motsvarande företag enligt äldre bestämmelser gäller vad som i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter föreskrivs om samfälligheter enligt *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*.

20 §²

När en samfällighetsförening som bildats enligt 19 § har registrerats, skall den anses ha övertagit samfällighetens samtliga tillgångar och förpliktelser. De anläggningar, som förvaltas av samfälligheten, skall vid tillämpningen av lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter jämföras med gemensamhetsanläggningar enligt anläggningslagen (1973:1149) eller, såvitt avser företag enligt vattenlagen (1918:523) eller motsvarande äldre bestämmelser, med gemensamma anläggningar i samfälligheter enligt *vattenlagen (1983:291)*.

När en samfällighetsförening som bildats enligt 19 § har registrerats, skall den anses ha övertagit samfällighetens samtliga tillgångar och förpliktelser. De anläggningar som förvaltas av samfälligheten skall vid tillämpningen av lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter jämföras med gemensamhetsanläggningar enligt anläggningslagen (1973:1149) eller, såvitt avser företag enligt vattenlagen (1918:523) eller motsvarande äldre bestämmelser, med gemensamma anläggningar i samfälligheter enligt *lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*.

¹ Senaste lydelse 1983:661.

² Senaste lydelse 1983:661.

I samband med beslut, som avses i 22 § *andra stycket lagen (1983:292) om införande av vattenlagen (1983:291)* och som rör en samfällighet som kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter, skall förordnas att samfälligheten skall upplösas och att en samfällighetsförening skall bildas för att förvalta den nya samfälligheten.

I samband med beslut, som avses i 11 § *andra stycket lagen (0000) om införande av lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet* och som rör en samfällighet som kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter, skall förordnas att samfälligheten skall upplösas och att en samfällighetsförening skall bildas för att förvalta den nya samfälligheten.

När en samfällighetsförening som har bildats enligt första stycket har registrerats, skall bestämmelserna i 20 § tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

³ Senaste lydelse 1983:661.

33.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1976:839) om Statens va-nämnd skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §¹

Nämndens beslut överklagas hos Svea hovrätt. Målet prövas av hovrätten i dess sammansättning som *vattenöverdomstol*.

Nämndens beslut överklagas hos Svea hovrätt. Målet prövas av hovrätten i dess sammansättning som *miljööverdomstol*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett mål som vid ikraftträdandet inte har avgjorts av hovrätten i dess sammansättning som vattenöverdomstol skall därefter handläggas av hovrätten i dess sammansättning som miljööverdomstol.

¹ Senaste lydelse 1994:1044.

33.19 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:997) om vattenförbund;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Häriigenom föreskrivs att 3, 12, 25, 27, 29, 33 och 34 §§ lagen (1976:997) om vattenförbund skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Den som enligt *vattenlagen* (1983:291) eller *miljöskyddslagen* (1969:387) eller äldre lag har medgivits rätt att inverka på vattenbeskaffenheten eller i övrigt på vattenförhållandena inom verksamhetsområdet skall vara medlem i förbundet.

Den som enligt *miljöbalken* eller äldre lag har medgivits rätt att inverka på vattenbeskaffenheten eller i övrigt på vattenförhållandena inom verksamhetsområdet skall vara medlem i förbundet.

Den som inverkar på vattenförhållandena inom verksamhetsområdet utan att det föreligger fall som avses i första stycket skall vara medlem i förbundet, om hans medlemskap är av särskild betydelse för förbundets verksamhet.

Har någon som enligt första eller andra stycket skall vara medlem i förbundet av särskilt skäl motsatt sig medlemskap, får han stå utanför förbundet, om dess verksamhet ej avsevärt försvåras därigenom.

Kommun samt sammanslutning av fiskerättsägare får ingå som medlem i vattenförbund, även om skyldighet icke föreligger enligt första eller andra stycket.

12 §²

I fråga om förrättning enligt denna lag skall bestämmelserna i 12 kap. *vattenlagen* (1983:291) gälla i tillämpliga delar, i den mån ej annat följer av vad nedan sägs.

I fråga om förrättning enligt denna lag skall bestämmelserna i 12 kap. *vattenlagen* (1983:291) *fortfarande* gälla i tillämpliga delar, i den mån ej annat följer av vad nedan sägs. *Vad som sägs i 12 kap. vattenlagen om vattendomstol skall gälla miljödomstol.*

25 §³

I fråga om talan mot beslut eller åtgärd vid förrättning enligt denna lag gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 13 kap. *vattenlagen* (1983:291) om förrättningsmål.

I fråga om talan mot beslut eller åtgärd vid förrättning enligt denna lag gäller *fortfarande* i tillämpliga delar bestämmelserna i 13 kap. *vattenlagen* (1983:291) om förrättningsmål. *Vad som sägs i 13 kap. vattenlagen om vattendomstol*

¹ Senaste lydelse 1983:663.

² Senaste lydelse 1983:663.

³ Senaste lydelse 1983:663.

respektive Vattenöverdomstolen Prop. 1997/98:90
skall gälla miljödomstol respektive Bilaga 2
Miljööverdomstolen. Vad som sägs
om nämndemän respektive vatten-
rättsråd skall gälla sakkunniga
ledamöter respektive miljöråd.

Kungörelse som avses i 13 kap. 58 § vattenlagen (1983:291) skall jämte avskrift av besvärshandlingarna tillställas statens naturvårdsverk och länsstyrelsen.

27 §

Angår besvär fråga som avses i 26 §, skall *vattendomstolen* med eget yttrande hänskjuta frågan till regeringens avgörande.

Angår besvär fråga som avses i 26 §, skall *miljödomstolen* med eget yttrande hänskjuta frågan till regeringens avgörande.

29 §

Sammanträde som avses i 28 § hålles av förrättningsmannen. I övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om bildande av samfällighetsförening i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter. Därvid skall vad som föreskrives om fastighetsdomstol i stället gälla *vattendomstol* och vad som föreskrives om förrättning enligt anläggningsslagen (1973:1149) i stället gälla förrättning enligt denna lag.

Sammanträde som avses i 28 § hålles av förrättningsmannen. I övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om bildande av samfällighetsförening i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter. Därvid skall vad som föreskrives om fastighetsdomstol i stället gälla *miljödomstol* och vad som föreskrives om förrättning enligt anläggningsslagen (1973:1149) i stället gälla förrättning enligt denna lag.

33 §

I fråga om vattenförbund gäller i övrigt i tillämpliga delar 31 § första stycket, 32–38, 40–43, 45–47 §§, 48 § första, andra och tredje styckena, 49–51 §§, 52 § första stycket, 53 och 54 §§ samt 67 § andra och tredje styckena lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter. Dock skall vad som föreskrives om fastighetsdomstol i stället gälla *vattendomstol*. Talerätt som avses i 53 § nämnda lag tillkommer ej innehavare av särskild rätt i fastighet.

I fråga om vattenförbund gäller i övrigt i tillämpliga delar 31 § första stycket, 32–38, 40–43, 45–47 §§, 48 § första, andra och tredje styckena, 49–51 §§, 52 § första stycket, 53 och 54 §§ samt 67 § andra och tredje styckena lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter. Dock skall vad som föreskrives om fastighetsdomstol i stället gälla *miljödomstol*. Talerätt som avses i 53 § nämnda lag tillkommer ej innehavare av särskild rätt i fastighet.

När enligt 29 eller 33 § talan skall föras hos *vattendomstol*, gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 13 kap. *vattenlagen (1983:291) om stämningssmål*.

När enligt 29 eller 33 § talan skall föras hos *miljödomstol*, gäller i tillämpliga delar bestämmelserna *om stämningssmål i lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

⁴ Senaste lydelse 1983:663.

33.20 Förslag till lag om ändring i lagen (1977:439) om kommunal energiplanering;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1977:439) om kommunal energiplanering skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. *Till planen skall höra en miljökonsekvensbeskrivning som möjliggör en samlad bedömning av den inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med naturresurser.*

I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. *I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser.*

Planen beslutas av kommunfullmäktige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1991:653.

33.21 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1978:160) om vissa rörledningar

dels att 4, 6 och 7 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 6 a och 23 §§ av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Koncession får meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att ledningen framdrages och begagnas och sökanden finnes lämplig att utöva verksamhet som avses med koncessionen.

Koncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid koncessionsprövning skall lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. tillämpas.

Vid koncessionsprövningen skall 2–4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i en ansökan om koncession. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken. Vad som där föreskrivs om tillståndsmyndighet skall gälla regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

6 §

Koncession skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt.

En koncession skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt, såsom att trygga säkerheten, skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter och främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser.

Som villkor för koncession får föreskrivas att staten skall ha rätt att delta i verksamheten eller att koncessionshavaren skall utge särskild avgift till staten eller iakttaga annat liknande villkor.

¹ Senaste lydelse 1987:143.

Vidare får som villkor för koncession föreskrivas att ledningen skall vara färdigställd inom viss tid. Regeringen kan förlänga föreskriven tid, om särskilda skäl föreligger. Ansökan härom skall göras före utgången av den föreskrivna tiden.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

6 a §

En koncession får för sin giltighet göras beroende av att säkerhet ställs för att den som innehar koncessionen skall fullgöra skyldigheten enligt 16 § att ta bort ledningen och vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta om ytterligare säkerhet.

I fråga om säkerhetens art gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs.

7 §²

Uppkommer genom verksamhet för vilken koncession har meddelats enligt denna lag *betydande olägenhet som icke* förutsågs när koncessionen meddelades, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva villkor *som är ägnat* att förebygga eller minska olägenheten för framtiden.

Uppkommer genom verksamhet för vilken koncession har meddelats enligt denna lag *en olägenhet av någon betydelse som inte* förutsågs när koncessionen meddelades *eller medverkar verksamheten med någon betydelse till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överträds*, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriva *ytterligare eller ändrade villkor för* att förebygga eller minska olägenheten för framtiden.

Villkor enligt första stycket får inte vara så ingripande att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras.

² Senaste lydelse 1982:486.

Förbud får inte meddelas med stöd av miljöbalken mot en rörlednings framdragande eller begagnande, om regeringen har tillåtit rörledningen i en koncession enligt denna lag.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ett ärende om prövning av koncession skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

33.22 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen
(1979:429);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om skogsvårdslagen (1979:429)¹ att 4, 14, 17, 19 och 32 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Denna lag skall inte tillämpas i den mån den strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av naturvårdslagen (1964:822) eller annan lag.

Denna lag skall inte tillämpas i den mån den strider mot 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 eller 8 kap. miljöbalken eller med stöd av annan lag.

14 §²

Skogsmarkens ägare är skyldig att enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer underrätta Skogsvårdsstyrelsen om

1. avverkning och uttag av skogsbränsle som skall äga rum på hans mark,

2. sådan dikning i samband med avverkning som inte kräver tillstånd enligt naturvårdslagen (1964:822),

3. vad han avser att göra för att tillgodose naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen i samband med avverkning på hans mark.

Skogsmarkens ägare är skyldig att enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer underrätta skogsvårdsstyrelsen om

1. avverkning och uttag av skogsbränsle som skall äga rum på hans mark,

2. sådan dikning i samband med avverkning som inte kräver tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken, och

3. vad han avser att göra för att tillgodose naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen i samband med avverkning på hans mark.

17 §

*Tillstånd till avverkning i svår-
föryngrad skog eller skyddsskog
får inte ges, om avverkningen
medverkar till att en miljöquali-
tetsnorm överträds. Avverkningen
får dock tillåtas, om verksamhets-
utövaren vidtar sådana åtgärder
att olägenheterna från annan
verksamhet upphör eller minskar
så att möjligheterna att uppfylla*

¹ Lagen omtryckt 1993:553.

² Senaste lydelse 1997:1241.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för visst eller vissa områden föreskriva att tillstånd till avverkning av svårföryngrad skog inte får ges

1. i fråga om skog på mark som inte i genomsnitt kan producera minst en kubikmeter virke om året per hektar, om det inte finns särskilda skäl,

2. för byggande av skogsbilväg om nyttan av vägen för skogsbruket inte motsvarar kostnaden för den eller om vägen inte kan passas in i en vägnätsplan.

19 §

I fråga om rätt till ersättning för skada till följd av ett beslut enligt 18 § första eller andra stycket gäller bestämmelserna i 25 §, 26 § första stycket första meningen, 27 § första meningen, 27 a §, 31 § andra stycket, 32 §, 33 § första stycket, 34 §, 35 § första stycket första meningen och andra stycket samt 36 § naturvårdslagen (1964:822).

I fråga om rätt till ersättning för skada till följd av ett beslut enligt 18 § första eller andra stycket gäller bestämmelserna i 25 kap. 6 § och 31 kap. 2 §, 4 § första stycket, 6 §, 7 § första stycket första meningen, 8 § första meningen, 9, 12 och 13 §§, 15 § första stycket första meningen och andra stycket, 31 § tredje stycket samt 32 och 33 §§ miljöbalken. Vad som i dessa bestämmelser sägs om miljödomstol skall i stället gälla fastighetsdomstol.

32 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden enligt denna lag skall *finnas miljökonsekvensbeskrivningar som gör det möjligt att bedöma* vilken inverkan nya metoder för skogens skötsel och nya skogsodlingsmaterial har på miljön. Föreskrifterna får innebära att en sådan *beskrivning skall upprättas* av den som avser att använda en ny metod eller ett nytt skogsodlingsmaterial.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden enligt denna lag skall *göras en analys av* vilken inverkan nya metoder för skogens skötsel och nya skogsodlingsmaterial har på miljön. Föreskrifterna får innebära att en sådan *analys skall göras* av den som avser att använda en ny metod eller ett nytt skogsodlingsmaterial.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser. Bestämmelsen om mil-

jökvalitetsnormer i 17 § i dess nya lydelse skall dock tillämpas omedelbart.

Prop. 1997/98:90

Bilaga 2

3. I stället för de bestämmelser som räknas upp i 19 § skall äldre bestämmelser gälla i fråga om rätt till ersättning på grund av ett beslut som har meddelats före denna lags ikraftträdande.

33.23 Förslag till lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § och 4 kap. 7 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. Indelning av byggnader och mark

4 §¹

Mark skall indelas i de ägoslag som anges i det följande. Mark som är vattentäckt skall indelas endast om den är täktmark. Indelningen får inte påverkas av förekomsten av byggnad som skall rivras (saneringsbyggnad) eller av byggnad eller byggnader vars sammanlagda basvärde inte skulle uppgå till 50 000 kronor.

Tomtmark

Mark som upptas av småhus, hyreshus, industribyggnad, specialbyggnad eller övrig byggnad samt trädgård, parkeringsplats, upplagsplats, kommunikationsutrymme m.m., som ligger i anslutning till sådan byggnad.

Mark till fastighet, som är bebyggd med småhus, hyreshus, industribyggnad, specialbyggnad eller övrig byggnad, skall i sin helhet utgöra tomtmark, om fastigheten ligger i ett ägoskifte och har en total areal som inte överstiger två hektar. Detta skall dock ej gälla om fastighetens mark till någon del skall taxeras tillsammans med annan egendom enligt reglerna i 4 kap.

Vad nu har sagts om tomtmark skall också gälla mark till obebyggd fastighet, som har bildats för byggnadsändamål under de senaste två åren. Har fastigheten bildats längre tillbaka i tiden skall marken utgöra tomtmark endast om det är uppenbart att den får bebyggas. I övriga fall skall obebyggd mark anses som tomtmark endast om marken enligt detaljplan utgör kvartersmark för enskilt bebyggande och det inte är uppenbart att bebyggelsen inte skall genomföras. Detsamma gäller om det finns giltigt bygglov eller tillstånd enligt ett förhandsbesked enligt plan- och bygglagen (1987:10), avseende sådan byggnad som anges i andra stycket.

Täktmark

Mark för vilken gäller täkt-tillstånd enligt 18 § *naturvårdslagen (1964:822)* eller *vattenlagen (1983:291)*. Med täkt-tillstånd skall jämföras pågående täkt. Byggnad på täktområde för täktens utnyttjande hindrar inte att marken indelas som täktmark.

Täktmark

Mark för vilken gäller täkt-tillstånd enligt *miljöbalken*. Med täkt-tillstånd skall jämföras pågående täkt. Byggnad på täktområde för täktens utnyttjande hindrar inte att marken indelas som täktmark.

¹ Senaste lydelse 1997:451.

Åkermark

Mark som används eller lämpligen kan användas till växtodling eller bete och som är lämplig att plöjas.

Prop. 1997/98:90

Bilaga 2

Betesmark

Mark som används eller lämpligen kan användas till bete och som inte är lämplig att plöjas.

Skogsmark

Mark som är lämplig för virkesproduktion och som inte i väsentlig utsträckning används för annat ändamål. Mark där det bör finnas skog till skydd mot sand- eller jordflykt eller mot att fjällgränsen flyttas ned.

Mark som ligger helt eller i huvudsak outnyttjad skall dock inte anses som skogsmark, om den på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion.

Mark skall anses lämplig för virkesproduktion, om den enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke om året per hektar.

Skogsimpediment

Mark som inte är lämplig för virkesproduktion utan produktionshöjande åtgärder men som bär skog eller har förutsättningar att bära skog.

Övrig mark

Mark som inte skall utgöra något av de tidigare nämnda ägoslagen.

4 kap. Taxeringsenhet och beskattningsnatur

7 §²

Består täktmark av skilda markområden skall varje sådant område utgöra en taxeringsenhet. Omfattas områden av samma täktplan enligt *naturvårdslagen (1964:822)* skall de dock utgöra en taxeringsenhet.

Består täktmark av skilda markområden skall varje sådant område utgöra en taxeringsenhet. Omfattas områden av samma täktplan enligt *miljöbalken eller motsvarande äldre bestämmelser* skall de dock utgöra en taxeringsenhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999 och tillämpas första gången vid fastighetstaxering år 1999.

² Senaste lydelse 1994:1909.

33.24 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:307) om skyldighet för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1980:307) om skyldighet för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Säkerhet behöver inte ställas i

1. mål som handläggs enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister,

2. mål vid fastighetsdomstol som inte avser en arrendetvist,

3. *ansökningsmål enligt 13 kap. 13 § vattenlagen (1983:291),*

4. växelmål och checkmål,

5. mål som har tagits upp efter offentlig stämning, och

6. mål vid förvaltningsdomstol eller marknadsdomstolen.

Säkerhet behöver inte heller ställas i annat fall om talan väcks genom genstämning.

Säkerhet behöver inte ställas i

1. mål som handläggs enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister,

2. mål vid fastighetsdomstol som inte avser en arrendetvist,

3. *mål vid miljödomstol enligt 20 kap. 2 § första stycket 2 miljöbalken som är ansökningsmål och 20 kap. 2 § första stycket 5 miljöbalken som avser ersättning vid ingripande av det allmänna,*

4. växelmål och checkmål,

5. mål som har tagits upp efter offentlig stämning, och

6. mål vid förvaltningsdomstol eller marknadsdomstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1990:1134.

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 4 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap. Ansvar m.m.

4 §

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms

1. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 3 kap. 7 §, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken, *miljöskyddslagen (1969:387) eller lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten,*

2. en befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 2 §,

3. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 3 §, 5 kap. 1 § eller 7 kap. 3 §,

4. den som uppsåtligen bryter mot 5 kap. 2 § första stycket,

5. fartygets redare eller ägare, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 6 kap. 9 §.

Till böter eller fängelse i högst sex månader döms

1. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 3 kap. 7 §, om inte gärningen är belagd med straff i brottsbalken, *eller miljöbalken,*

2. en befälhavare som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 2 §,

3. den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som har meddelats med stöd av 4 kap. 3 §, 5 kap. 1 § eller 7 kap. 3 §,

4. den som uppsåtligen bryter mot 5 kap. 2 § första stycket,

5. fartygets redare eller ägare, om han uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 6 kap. 9 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Lagen omtryckt 1983:463.

33.26 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:1354) om
allmänna värmesystem;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Häriigenom föreskrivs att 31 § lagen (1981:1354) om allmänna värmesystem skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 §

Försummar någon fastighetsägare att betala avgift som avses i denna lag eller att i annat hänseende iaktta vad som åligger honom och är försummelsen väsentlig, får huvudmannen stänga av energitillförseln till fastigheten, om han inte genom anmaning har kunnat åstadkomma rättelse och avstängning kan ske utan att *sanitär olägenhet* uppkommer. Kostnad för stängningsåtgärd får påföras fastighetsägaren.

Försummar någon fastighetsägare att betala avgift som avses i denna lag eller att i annat hänseende iaktta vad som åligger honom och är försummelsen väsentlig, får huvudmannen stänga av energitillförseln till fastigheten, om han inte genom anmaning har kunnat åstadkomma rättelse och avstängning kan ske utan att *olägenhet för människors hälsa* uppkommer. Kostnad för stängningsåtgärd får påföras fastighetsägaren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.27 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:188) om
preskription av skattefordringar m.m.;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Denna lag gäller i fråga om preskription av skatt och andra fordringar som det allmänna har rätt till och som drivs in enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Den tillämpas dock inte på fordringar enligt vattenlagen (1918:523), vattenlagen (1983:291), rättshjälpslagen (1996:1619), studiestödslagen (1973:349), bötesverkställighetslagen (1979:189) eller fordringar för vilka särskilda bestämmelser om preskription gäller.

Denna lag gäller i fråga om preskription av skatt och andra fordringar som det allmänna har rätt till och som drivs in enligt bestämmelserna i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Den tillämpas dock inte på fordringar enligt vattenlagen (1918:523), vattenlagen (1983:291), 25 kap. 8 § miljöbalken, 6 kap. lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, rättshjälpslagen (1996:1619), studiestödslagen (1973:349), bötesverkställighetslagen (1979:189) eller fordringar för vilka särskilda bestämmelser om preskription gäller.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1997:491.

33.28 Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn

dels att 1 a och 3 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 1 b och 1 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §¹

Vid prövning av ärenden enligt denna lag skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag skall 2–4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken tillämpas.

1 b §

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i ett ärende enligt denna lag.

Innan miljökonsekvensbeskrivningen upprättas skall den som avser att inleda ett ärende enligt denna lag samråda enligt 6 kap. 4 § första stycket miljöbalken med Sjöfartsverket, berörda länsstyrelser och enskilda.

När det gäller förfarandet i övrigt, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 4 § andra stycket, 5–8 §§ och 10–12 §§ miljöbalken tillämpas. Vad som där föreskrivs om länsstyrelse skall gälla den länsstyrelse inom vars område verksamheten huvudsakligen skall bedrivas.

Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan beslut fattas om att inrätta, utvidga eller avlysa allmän farled eller allmän hamn. Beslutet att godkänna miljökonsekvensbe-

¹ Senaste lydelse 1991:652.

skrivningen får inte överklagas.

Prop. 1997/98:90

I samband med prövningen av ett ärende enligt denna lag skall miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden beaktas.

Bilaga 2

1 c §

Sjöfartsverket skall med eget yttrande överlämna frågan om inrättande av en allmän farled till regeringen för prövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken. Detsamma gäller om regeringen enligt 17 kap. 3 § miljöbalken har förbehållit sig prövningen av tillåtligheten av en allmän farled eller allmän hamn.

3 §

Om det är påkallat med hänsyn till det ändamål som en allmän farled skall tillgodose, säkerheten i farleden eller i övrigt med hänsyn till *allmän* eller enskild rätt, får *särskilda föreskrifter meddelas* om hur den allmänna farleden skall ordnas och begagnas.

Om det är påkallat med hänsyn till det ändamål som en allmän farled skall tillgodose, *skyddet för hälsan eller miljön eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser*, säkerheten i farleden eller i övrigt med hänsyn till *allmänna intressen* eller enskild rätt, får *regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddela särskilda föreskrifter* om hur den allmänna farleden skall ordnas och begagnas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

33.29 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 5 b § (1984:3) om kärnteknisk verksamhet¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 b §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden om tillstånd enligt denna lag skall upprättas en miljökonsekvensbeskrivning som möjliggör en samlad bedömning av en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds inverkan på miljön och hälsan.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag skall 2 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i en ansökan om tillstånd att uppföra, inneha eller driva en kärnteknisk anläggning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i andra ärenden om tillstånd enligt denna lag skall upprättas en miljökonsekvensbeskrivning.

När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ett ärende om tillstånd skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

¹ Lagen omtryckt 1992:1536.

33.30 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Skatt (bekämpningsmedelsskatt) skall erläggas till staten enligt denna lag vid omsättning eller ianspråktagande inom landet av bekämpningsmedel.

Med bekämpningsmedel avses i denna lag ämnen eller beredningar som är avsedda att användas till skydd mot egendomsskada, *sanitär olägenhet eller annan jämförbar olägenhet*, förorsakad av växter, djur, bakterier eller virus. Som bekämpningsmedel enligt lagen skall dock inte anses

1. vara, avsedd att användas vid beredning av livsmedel, läkemedel eller annan jämförbar vara,

2. färger, fernissor, tjäror och andra varor som huvudsakligen begagnas för ett annat ändamål än som avses i första meningen, om inte varorna genom en särskild benämning eller på något annat sätt anges vara avsedda som bekämpningsmedel,

3. träskyddsmedel.

Med bekämpningsmedel avses i denna lag ämnen eller beredningar som är avsedda att användas till skydd mot egendomsskada *eller olägenhet för människors hälsa*, förorsakad av växter, djur, bakterier eller virus. Som bekämpningsmedel enligt lagen skall dock inte anses

1. vara, avsedd att användas vid beredning av livsmedel, läkemedel eller annan jämförbar vara,

2. färger, fernissor, tjäror och andra varor som huvudsakligen begagnas för ett annat ändamål än som avses i första meningen, om inte varorna genom en särskild benämning eller på något annat sätt anges vara avsedda som bekämpningsmedel,

3. träskyddsmedel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Lagen omtryckt 1995:617.

33.31 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 4, 6-7, 12-14, 34 och 39 §§ lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Undersökningskoncession kan förenas med rätt för innehavaren att *senare få bearbetningskoncession för fyndigheten eller* företräde framför andra till *sådan koncession.*

Undersökningskoncession *får* förenas med rätt för innehavaren att få företräde framför andra till *bearbetningskoncession för fyndigheten.*

6 §¹

I fråga om verksamhet som avses i denna lag skall även iakttagas tillämpliga föreskrifter i plan- och bygglagen (1987:10), *miljöskyddslagen (1969:387)* och andra författningar.

I fråga om verksamhet som avses i denna lag skall även iakttagas tillämpliga föreskrifter i *miljöbalken*, plan- och bygglagen (1987:10) och andra författningar.

7 §²

Koncession får meddelas endast om det från allmän synpunkt är lämpligt att verksamheten kommer till stånd och sökanden från sådan synpunkt är lämplig att bedriva verksamheten.

Koncession får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid koncessionsprövning skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Vid koncessionsprövning skall *bestämmelserna i 2–4 kap. och 5 kap. 3 § miljöbalken* tillämpas.

Vid prövning av bearbetningskoncession skall därutöver tillämpas bestämmelserna i 6 kap., 12 kap. 2 § och 16 kap 5 §, 12 § 1 och 13 § miljöbalken, bestämmelserna i 1–3 kap. och 7 kap. 21–27 och 29 §§ lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser.

Bearbetningskoncession får meddelas endast om det görs sannolikt att fyndigheten kan tillgodogöras ekonomiskt.

¹ Senaste lydelse 1987:164.

² Senaste lydelse 1987:164.

12 §³

Koncession skall förenas med de villkor som behövs för att *motverka eller begränsa menlig inverkan på naturmiljön samt för att beakta andra allmänna intressen och enskild rätt.*

En koncession skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt, såsom att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter och främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser.

Meddelas bearbetningskoncession för någon annan än fastighetsägaren i fråga om en fyndighet från vilken denne utvinner torv för sitt husbehov, skall koncessionen, om inte särskilda skäl föranleder annat, förenas med villkor som gör det möjligt för fastighetsägaren att på skäliga villkor få torv för sitt husbehov även i fortsättningen.

13 §

Koncessionshavaren skall, om inte särskilda skäl föranleder annat, åläggas att ställa säkerhet för att villkor till skydd för naturmiljön, andra allmänna intressen eller enskild rätt skall uppfyllas. Visar sig säkerheten otillräcklig, får länsstyrelsen bestämma att ytterligare säkerhet skall ställas.

En koncession får för sin giltighet göras beroende av att säkerhet ställs för att koncessionshavaren skall fullgöra skyldigheten enligt 34 § att ta bort anläggningar och vidta andra åtgärder för återställning. Vid ingrepp i naturen av större omfattning skall säkerhet ställas, om det inte är uppenbart att det saknas anledning till detta. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får länsstyrelsen bestämma att ytterligare säkerhet skall ställas.

I fråga om säkerhetens art gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av länsstyrelsen och förvaras av denna.

14 §

Uppkommer genom verksamhet för vilken koncession meddelats betydande olägenhet som inte förutsågs när koncessionen meddelades, får länsstyrelsen bestämma de villkor för den fortsatta verksamheten som behövs för att förebygga eller minska olägenhe-

Länsstyrelsen får förena koncessionen med ytterligare eller ändrade villkor, om det genom verksamheten har uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när koncessionen meddelades eller om verksamheten med någon betydelse medverkar

³ Senaste lydelse 1993:689.

34 §

När en koncession upphör skall koncessionshavaren ta bort anläggningar och vidta andra åtgärder för återställning, om detta är motiverat från allmän eller enskild synpunkt.

I den mån skyldighet att vidta sådana åtgärder inte har bestämts genom villkor i koncessionen, skall frågan prövas av länsstyrelsen i samband med att koncessionen upphör.

Denna bestämmelse innebär inte någon inskränkning i koncessionshavarens skyldigheter enligt 2 kap. 8 § eller 10 kap. miljöbalken.

39 §⁴

Iakttar en koncessionshavare inte villkor som förenats med koncessionen eller *efterkommer han inte* vad som begärs med stöd av 35 § eller 36 § andra stycket, får länsstyrelsen vid vite förelägga honom att fullgöra sina skyldigheter.

Iakttar en koncessionshavare inte villkor som *har* förenats med koncessionen eller *uppfyller inte koncessionshavaren skyldigheten enligt 34 § att vidta åtgärder för återställning* eller vad som begärs med stöd av 35 § eller 36 § andra stycket, får länsstyrelsen vid vite förelägga honom att fullgöra sina skyldigheter.

Under samma förutsättning får kronofogdemyndigheten på ansökan av länsstyrelsen eller, i fall som nämns i 35 §, myndighet som avses där meddela särskild handräckning för att åstadkomma rättelse på bekostnad av koncessionshavaren. I fråga om sådan handräckning finns bestämmelser i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

⁴ Senaste lydelse 1991:870.

33.32 Förslag till lag om ändring i räddningstjänstlagen
(1986:1102);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 28 a § räddningstjänstlagen (1986:1102)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 a §

I 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns bestämmelser om skyldighet för innehavare av kärnteknisk anläggning att vidta de åtgärder som behövs för att upprätthålla säkerheten vid anläggningen. Av *hälsoskyddslagen (1982:1080)* framgår att varje kommun svarar för hälsoskydd inom kommunen som påkallas av utsläpp av radioaktiva ämnen, om inte annat följer av denna lag.

I 10 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet finns bestämmelser om skyldighet för innehavare av kärnteknisk anläggning att vidta de åtgärder som behövs för att upprätthålla säkerheten vid anläggningen. Av 26 kap. 3 § andra stycket miljöbalken följer att varje kommun svarar för tillsyn över miljö- och hälsoskyddet inom kommunen som behövs till följd av utsläpp av radioaktiva ämnen, med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Lagen omtryckt 1992:948.

Härigenom föreskrivs i fråga om plan- och bygglagen (1987:10)¹ att 1 kap. 3 §, 2 kap. 1 och 2 §§, 4 kap. 1, 5 och 9 §§, 5 kap. 7, 16, 18 och 22 §§, 8 kap. 6 §, 12 kap. 1 och 5 §§, 14 kap. 8 § samt 17 kap. 23 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Inledande bestämmelser

3 §²

Varje kommun skall ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen skall ge vägledning för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt om hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är inte bindande för myndigheter och enskilda.

Regleringen av markens användning och av bebyggelsen inom kommunen sker genom detaljplaner. En detaljplan får omfatta endast en begränsad del av kommunen.

För begränsade områden av kommunen som inte omfattas av detaljplan får områdesbestämmelser antas, om det behövs för att syftet med översiktsplanen skall uppnås eller för att säkerställa att riksintressen enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillgodoses.

För begränsade områden av kommunen som inte omfattas av detaljplan får områdesbestämmelser antas, om det behövs för att syftet med översiktsplanen skall uppnås eller för att säkerställa att riksintressen enligt *3 eller 4 kap. miljöbalken* tillgodoses.

Fastighetsplaner får antas för att underlätta genomförandet av detaljplaner.

För samordning av flera kommuners planläggning får regionplaner antas.

2 kap. Allmänna intressen som skall beaktas vid planläggning och vid lokalisering av bebyggelse, m.m.

1 §³

Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov.

Mark- och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. *Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.*

¹ Lagen omtryckt 1992:1769.

² Senaste lydelse 1995:1197.

³ Senaste lydelse 1995:1197.

Vid planläggning och i ärenden om bygglov och förhandsbesked skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Vid planläggning och i ärenden om bygglov och förhandsbesked skall *bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken* tillämpas. Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken skall miljö kvalitetsnormer iakttas vid planering och planläggning.

2 §⁴

Planläggning skall, med beaktande av natur- och kulturvärden, främja en ändamålsenlig struktur av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar. Även en från social synpunkt god livsmiljö, goda miljöförhållanden i övrigt samt en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och med energi och råvaror skall främjas. Hänsyn skall tas till förhållandena i angränsande kommuner.

Vad som *anges* i första stycket skall beaktas även i andra ärenden enligt denna lag.

Vad som *sägs* i första stycket skall beaktas även i andra ärenden enligt denna lag. *Beslut får inte medverka till att en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överträds.*

4 kap. Översiktsplan

1 §⁵

I översiktsplanen skall redovisas de allmänna intressen enligt 2 kap. och de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden. Vid redovisningen av *de allmänna intressena* skall riksintressen enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* anges särskilt.

Av planen skall framgå

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,

2. kommunens syn på hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras,

3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena enligt *lagen om hushållning med naturresurser m.m.*

I översiktsplanen skall redovisas de allmänna intressen enligt 2 kap. och de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden. Vid redovisningen skall riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken anges särskilt.

Av planen skall framgå

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,

2. kommunens syn på hur den byggda miljön skall utvecklas och bevaras, och

3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och iakttå miljö kvalitetsnormerna.

⁴ Senaste lydelse 1995:1197.

⁵ Senaste lydelse 1995:1197.

5 §⁶

Under samrådet skall länsstyrelsen särskilt ta till vara och samordna statens intressen och därvid

1. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. och sådana miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,

2. verka för att riksintressen enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillgodoses och för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Under samrådet skall länsstyrelsen särskilt ta till vara och samordna statens intressen och därvid

1. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. och sådana miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,

2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. *miljöbalken* tillgodoses och *miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken iakttas, och*

3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

9 §

Länsstyrelsen skall under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över planförslaget.

Av yttrandet skall framgå om

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.*,

2. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt,

3. *bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.*

Av yttrandet skall framgå om

1. förslaget inte tillgodoser riksintressen enligt 3 eller 4 kap. *miljöbalken*,

2. *förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överträds,*

3. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett

⁶ Senaste lydelse 1995:1197.

lämpligt sätt, och

4. bebyggelsen blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Prop. 1997/98:90

Bilaga 2

5 kap. Detaljplan och områdesbestämmelser

7 §⁷

Utöver vad som enligt 3 § skall redovisas i detaljplanen får i planen meddelas bestämmelser om

1. i vad mån åtgärder kräver lov enligt 8 kap. 5 § första stycket, 6 § första stycket 2 och 3, andra stycket samt tredje stycket 2, 8 § första och tredje styckena samt 9 § första och andra styckena,

2. den största omfattning i vilken byggande över och under markytan får ske och, om det finns särskilda skäl med hänsyn till bostadsförsörjningen eller miljön, även den minsta omfattning i vilken byggandet skall ske,

3. byggnaders användning, varvid för bostadsbyggnader kan bestämmas andelen lägenheter av olika slag och storlek,

4. placering, utformning och utförande av byggnader, andra anläggningar och tomter, varvid får meddelas varsamhetsbestämmelser för att precisera kraven i 3 kap. 10 §, skyddsbestämmelser för byggnader som avses i 3 kap. 12 § och för tomter som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, rivningsförbud för byggnader som avses i 3 kap. 12 § samt sådana bestämmelser i fråga om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader som får utfärdas med stöd av föreskrifter enligt 21 § lagen (1994:847) om tekniska

Utöver vad som enligt 3 § skall redovisas i detaljplanen får i planen meddelas bestämmelser om

1. i vad mån åtgärder kräver lov enligt 8 kap. 5 § första stycket, 6 § första stycket 2 och 3, andra stycket samt tredje stycket 2, 8 § första och tredje styckena samt 9 § första och andra styckena,

2. den största omfattning i vilken byggande över och under markytan får ske och, om det finns särskilda skäl med hänsyn till bostadsförsörjningen eller miljön, även den minsta omfattning i vilken byggandet skall ske,

3. byggnaders användning, varvid för bostadsbyggnader kan bestämmas andelen lägenheter av olika slag och storlek,

4. placering, utformning och utförande av byggnader, andra anläggningar och tomter, varvid får meddelas varsamhetsbestämmelser för att precisera kraven i 3 kap. 10 §, skyddsbestämmelser för byggnader som avses i 3 kap. 12 § och för tomter som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, rivningsförbud för byggnader som avses i 3 kap. 12 § samt sådana bestämmelser i fråga om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader som får utfärdas med stöd av föreskrifter enligt 21 § lagen (1994:847) om tekniska

⁷ Senaste lydelse 1996:1315.

egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.,

5. vegetation samt markytans utformning och höjdläge,

6. användning och utformning av allmänna platser för vilka kommunen inte skall vara huvudman, varvid får meddelas skyddsbestämmelser för sådana platser som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt,

7. stängsel samt utfart eller annan utgång mot allmänna platser,

8. placering och utformning av parkeringsplatser, förbud att använda viss mark eller byggnader för parkering samt skyldighet att anordna utrymme för parkering, lastning och lossning enligt 3 kap. 15 § första stycket 6,

9. tillfällig användning av mark eller byggnader, som inte genast behöver tas i anspråk för det ändamål som anges i planen,

10. markreservat för allmänna ledningar, energianläggningar samt trafik- och väganordningar,

11. skyddsanordningar för att motverka störningar från omgivningen och, om det finns särskilda skäl, högsta tillåtna värden för störningar genom luftförorening, buller, skakning, ljus eller *annat sådant som prövas enligt miljöskyddslagen (1969:387)*,

12. principerna för fastighetsindelningen och för inrättande av gemensamhetsanläggningar,

13. skydd för sådana allmänna platser för vilka kommunen är huvudman och som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

I detaljplanen får även meddelas bestämmelser om exploateringssamverkan enligt 6 kap. 2 §. Om en detaljplan antas efter det att ett exploateringsbeslut enligt lagen (1987:11) om exploateringssamverkan har vunnit laga kraft, skall det anges i planen om den skall genomföras

egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.,

5. vegetation samt markytans utformning och höjdläge,

6. användning och utformning av allmänna platser för vilka kommunen inte skall vara huvudman, varvid får meddelas skyddsbestämmelser för sådana platser som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt,

7. stängsel samt utfart eller annan utgång mot allmänna platser,

8. placering och utformning av parkeringsplatser, förbud att använda viss mark eller byggnader för parkering samt skyldighet att anordna utrymme för parkering, lastning och lossning enligt 3 kap. 15 § första stycket 6,

9. tillfällig användning av mark eller byggnader, som inte genast behöver tas i anspråk för det ändamål som anges i planen,

10. markreservat för allmänna ledningar, energianläggningar samt trafik- och väganordningar,

11. skyddsanordningar för att motverka störningar från omgivningen och, om det finns särskilda skäl, högsta tillåtna värden för störningar genom luftförorening, buller, skakning, ljus eller *liknande som omfattas av 9 kap. miljöbalken*,

12. principerna för fastighetsindelningen och för inrättande av gemensamhetsanläggningar,

13. skydd för sådana allmänna platser för vilka kommunen är huvudman och som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

enligt nämnda lag. Skall mark tas i anspråk från någon fastighet vars ägare inte deltar i samverkan, skall planen innehålla uppgift därom.

Planen får inte göras mer detaljerad än som är nödvändigt med hänsyn till syftet med den. Bestämmelser som närmare reglerar möjligheterna att bedriva handel får meddelas endast om det finns skäl av betydande vikt.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

16 §⁸

För begränsade områden som inte omfattas av detaljplan kan områdesbestämmelser antas för att säkerställa att syftet med översiktsplanen uppnås eller att ett riksintresse enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillgodoses. Med områdesbestämmelser får regleras

1. i vad mån åtgärder kräver lov enligt 8 kap. 5 § andra stycket, 6 § första stycket 1 och 3 samt andra och tredje styckena, 7 §, 8 § andra och tredje styckena samt 9 § tredje stycket,

2. grunddragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse eller för fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförliga ändamål,

3. största tillåtna byggnads- eller bruksarean för fritidshus och storleken på tomter till sådana hus,

4. placering, utformning och utförande av byggnader, andra anläggningar och tomter, varvid får meddelas varsamhetsbestämmelser för att precisera kraven i 3 kap. 10 §, skyddsbestämmelser för byggnader som avses i 3 kap. 12 § och för tomter som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, rivningsförbud för byggnader som avses i 3 kap. 12 § samt sådana bestämmelser i fråga om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader som får utfärdas med stöd av föreskrifter enligt 21 § *lagen (1994:847) om tekniska*

För begränsade områden som inte omfattas av detaljplan kan områdesbestämmelser antas för att säkerställa att syftet med översiktsplanen uppnås eller att ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. *miljöbalken* tillgodoses. Med områdesbestämmelser får regleras

1. i vad mån åtgärder kräver lov enligt 8 kap. 5 § andra stycket, 6 § första stycket 1 och 3 samt andra och tredje styckena, 7 §, 8 § andra och tredje styckena samt 9 § tredje stycket,

2. grunddragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse eller för fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförliga ändamål,

3. största tillåtna byggnads- eller bruksarean för fritidshus och storleken på tomter till sådana hus,

4. placering, utformning och utförande av byggnader, andra anläggningar och tomter, varvid får meddelas varsamhetsbestämmelser för att precisera kraven i 3 kap. 10 §, skyddsbestämmelser för byggnader som avses i 3 kap. 12 § och för tomter som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, rivningsförbud för byggnader som avses i 3 kap. 12 § samt sådana bestämmelser i fråga om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader som får utfärdas med stöd av föreskrifter enligt 21 § *lagen (1994:847) om tekniska*

⁸ Senaste lydelse 1995:1197.

egenskapskrav på byggnadsverk,
m.m.,

5. användning och utformning av allmänna platser, varvid får meddelas skyddsbestämmelser för sådana platser som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt,

6. vegetation samt markytans utformning och höjdläge inom sådana områden som avses i 8 kap. 9 § tredje stycket,

7. skyddsanordningar för att motverka störningar från omgivningen,

8. exploateringssamverkan enligt 6 kap. 2 §.

egenskapskrav på byggnadsverk,
m.m.,

5. användning och utformning av allmänna platser, varvid får meddelas skyddsbestämmelser för sådana platser som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt,

6. vegetation samt markytans utformning och höjdläge inom sådana områden som avses i 8 kap. 9 § tredje stycket,

7. skyddsanordningar för att motverka störningar från omgivningen,

8. exploateringssamverkan enligt 6 kap. 2 §.

18 §⁹

Detaljplanen skall grundas på ett program som anger utgångspunkter och mål för planen, om det inte är onödigt.

En miljökonsekvensbeskrivning enligt 5 kap. lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. skall upprättas, om detaljplanen medger en användning av mark eller av byggnader eller andra anläggningar som innebär betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med naturresurser.

En miljökonsekvensbeskrivning skall upprättas, om detaljplanen medger en användning av mark eller av byggnader eller andra anläggningar som innebär en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser. Miljökonsekvensbeskrivningen skall möjliggöra en samlad bedömning av en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds inverkan på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

22 §

Under samrådet åligger det länsstyrelsen särskilt att

1. ge råd om tillämpningen av 2 och 3 kap. och verka för att riksintressen enligt lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser

Under samrådet åligger det länsstyrelsen särskilt att ta till vara och samordna statens intressen och därvid

1. ge råd om tillämpningen av 2 och 3 kap.,

⁹ Senaste lydelse 1995:1197.

m.m. tillgodoses,

2. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt,

3. ta till vara statens intressen.

2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses och miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken inte överträds, och

3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

8 kap. Bygglov, rivningslov och marklov

6 §

Kommunen får för ett område som utgör en värdefull miljö bestämma att bygglov krävs för att

1. inom områden som inte omfattas av detaljplan utföra sådana åtgärder som avses i 3 § första stycket 1,

2. inom områden med detaljplan färga om en- eller tvåbostadshus och komplementbyggnader,

3. underhålla sådan bebyggelse med särskilt bevarandevärde som avses i 3 kap. 12 §.

Kommunen får, i områden som utgör en värdefull miljö eller i områden för vilka områdesbestämmelser utfärdats, bestämma att bygglov krävs för att utföra sådana åtgärder som avses i 4 § andra stycket 1 och 2.

Kommunen får vidare, om det finns särskilda skäl, bestämma att bygglov krävs för att

1. inom områden som inte omfattas av detaljplan uppföra, bygga till eller på annat sätt ändra ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring,

2. anordna eller väsentligt ändra anläggningar för sådana grundvattentäkter som avses i 4 kap. 1 a § 1 vattenlagen (1983:291).

Bestämmelser enligt första–tredje styckena skall meddelas genom detaljplan eller områdesbestämmelser.

I fråga om byggnader och andra anläggningar som avses i 10 § får bestämmelser enligt första och andra styckena samt tredje stycket 2 inte meddelas.

Kommunen får vidare, om det finns särskilda skäl, bestämma att bygglov krävs för att

1. inom områden som inte omfattas av detaljplan uppföra, bygga till eller på annat sätt ändra ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring,

2. anordna eller väsentligt ändra anläggningar för sådana grundvattentäkter som avses i 11 kap. 11 § 1 miljöbalken.

1 §

Länsstyrelsen skall pröva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser, om det kan befaras att beslutet innebär att

1. ett riksintresse enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* inte tillgodoses

2. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt *eller*

3. *en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.*

Länsstyrelsen skall pröva kommunens beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser, om det kan befaras att beslutet innebär att

1. ett riksintresse enligt *3 eller 4 kap. miljöbalken* inte tillgodoses,

2. regleringen av sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår flera kommuner inte har samordnats på ett lämpligt sätt,

3. *en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överträds, eller*

4. en bebyggelse annars blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

5 §

Regeringen får pröva ett beslut att anta, ändra eller upphäva en regionplan. Beslut om prövning skall fattas inom tre månader från den dag då beslutet kom in till regeringen. Regeringens prövning får avse endast frågan huruvida planen tillgodoser riksintressen enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.*

Regeringen får upphäva beslutet i dess helhet eller i en viss del.

Regeringen får pröva ett beslut att anta, ändra eller upphäva en regionplan. Beslut om prövning skall fattas inom tre månader från den dag då beslutet kom in till regeringen. Regeringens prövning får avse endast frågan huruvida planen tillgodoser riksintressen enligt *3 och 4 kap. miljöbalken.*

14 kap. Skyldighet att lösa mark och utge ersättning8 §¹⁰

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter har rätt till ersättning av kommunen, om skada uppkommer till följd av att

1. bygglov vägras till att ersätta en riven eller genom olyckshändelse förstörd byggnad med en i huvudsak likadan byggnad och ansökan om

¹⁰ Senaste lydelse 1995:1197.

bygglov har gjorts inom fem år från det att byggnaden revs eller förstördes,

2. rivningsförbud meddelas i detaljplan eller områdesbestämmelser eller rivningslov vägras med stöd av 8 kap. 16 § 2 eller 3,

3. skyddsbestämmelser meddelas i en detaljplan enligt 5 kap. 7 § första stycket 4 eller 6 eller i områdesbestämmelser enligt 5 kap. 16 § 4 eller 5,

4. bestämmelser om vegetation samt markytans utformning och höjdläge inom sådana områden som avses i 8 kap. 9 § tredje stycket meddelas i områdesbestämmelser,

5. marklov vägras med stöd av 8 kap. 18 § första stycket 2 eller 3.

Rätt till ersättning föreligger i fall som avses i första stycket 1, om byggnaden förstörts genom olyckshändelse. I övriga fall som avses i första stycket 1 och i fall som avses i första stycket 2 föreligger rätt till ersättning, om skadan är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten. I fall som avses i första stycket 3–5 föreligger rätt till ersättning, om skadan medför att pågående markanvändning avsevärt försväras inom berörd del av fastigheten.

Medför beslut som avses i första stycket att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten, är kommunen skyldig att lösa fastigheten, om ägaren begär det.

Vid tillämpningen av andra och tredje styckena skall även beaktas andra beslut som avses i första stycket samt beslut enligt 3 kap. 2 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., 5, 8, 9, 11 och 19 §§ naturvårdslagen (1964:822), förbud enligt 20 § andra stycket och 21 § andra stycket samma lag och beslut enligt 18 § skogsvårdslagen (1979:429) och 19 kap. 2 § vattenlagen (1983:291), under förutsättning att besluten meddelats inom tio år före det senaste beslutet. Dessutom skall beaktas sådan inverkan av hänsynstaganden enligt 30 § skogsvårdslagen som i särskilda fall har inträtt inom samma tid. Har talan eller rätt till ersättning eller inlösen med anledning av nyss angivna beslut förlorats på grund av bestämmelserna i 15 kap. 4 § eller motsvarande bestämmelser i lagen om kulturminnen m.m., naturvårdslagen eller vattenlagen, utgör detta förhållande inte något hinder mot att beslutet beaktas.

Vid tillämpningen av andra och tredje styckena skall även beaktas andra beslut som avses i första stycket samt beslut enligt 3 kap. 2 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., 7 kap. 3, 5, 6, 9, 22 eller 24 § miljöbalken, förbud enligt 7 kap. 11 § andra stycket samma lag och beslut enligt 18 § skogsvårdslagen (1979:429), under förutsättning att besluten meddelats inom tio år före det senaste beslutet. Dessutom skall beaktas sådan inverkan av hänsynstaganden enligt 30 § skogsvårdslagen som i särskilda fall har inträtt inom samma tid. Har talan eller rätt till ersättning eller inlösen med anledning av nyss angivna beslut förlorats på grund av bestämmelserna i 15 kap. 4 § eller motsvarande bestämmelser i miljöbalken eller lagen om kulturminnen m.m., utgör detta förhållande inte något hinder mot att beslutet beaktas.

Har kommunen efter föreläggande enligt 12 kap. 6 § beslutat om rivningsförbud eller skyddsbestämmelser som avses i första stycket 2 eller 3 för att tillgodose ett riksintresse enligt *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.*, är staten skyldig att ersätta kommunen dess kostnader för ersättning eller inlösen. I fall som avses i första stycket 4 och 5 är ägaren till den anläggning för vilken skydds- eller säkerhetsområdet har beslutats skyldig att ersätta kommunen dess kostnader för ersättning eller inlösen.

Har kommunen efter föreläggande enligt 12 kap. 6 § beslutat om rivningsförbud eller skyddsbestämmelser som avses i första stycket 2 eller 3 för att tillgodose ett riksintresse enligt *3 eller 4 kap. miljöbalken*, är staten skyldig att ersätta kommunen dess kostnader för ersättning eller inlösen. I fall som avses i första stycket 4 och 5 är ägaren till den anläggning för vilken skydds- eller säkerhetsområdet har beslutats skyldig att ersätta kommunen dess kostnader för ersättning eller inlösen.

17 kap. Övergångsbestämmelser

23 §

För överträdelse som har begåtts före ikraftträdandet skall bestämmelserna i *lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m.m.* tillämpas vid målens prövning i sak. Bestämmelserna i 10 kap. skall dock tillämpas, om de leder till lindrigare påföljd.

Underlåter någon att utföra arbete eller vidta annan åtgärd som åligger honom enligt beslut som har meddelats med stöd av byggnadsstadgan (1959:612), skall bestämmelserna i 10 kap. tillämpas vid målens prövning i sak.

Har någon åsidosatt ett villkor eller en föreskrift som har meddelats med stöd av 136 a § byggnadslagen (1947:385), skall bestämmelserna i *4 kap. 6 § lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Har någon åsidosatt ett villkor eller en föreskrift som har meddelats med stöd av 136 a § byggnadslagen (1947:385), skall bestämmelserna i *29 kap. miljöbalken* tillämpas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Beträffande ärenden som har avgjorts av kommunen före ikraftträdandet, skall äldre bestämmelser tillämpas.
  3. Utöver beslut och förbud enligt de bestämmelser som räknas upp i 14 kap. 8 § fjärde stycket skall under de förutsättningar som anges där beaktas även beslut och förbud enligt bestämmelser som har ersatts av de uppräknade bestämmelserna.

33.34 Förslag till lag om ändring i jaktlagen (1987:259);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 46 § jaktlagen (1987:259) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 §¹

Den som obehörigen tar befattning med vilt som han vet eller har skälig anledning anta har dödat eller åtkommit genom jaktbrott, döms för jakthäleri till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i högst två år. Vid bedömandet av om brottet är grovt skall särskilt beaktas sådana omständigheter som anges i 44 § andra stycket 1 och 2.

Till ansvar enligt denna paragraf döms inte om gärningen är belagd med straff i *lagen (1994:1818) om åtgärder beträffande djur och växter som tillhör skyddade arter*.

Till ansvar enligt denna paragraf döms inte om gärningen är belagd med straff i *miljöbalken*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1994:1819.

33.35 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen
(1988:220)

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 22 a, 27 och 30 §§ strålskyddslagen (1988:220) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 a §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden om tillstånd enligt denna lag skall upprättas en miljökonsekvensbeskrivning som möjliggör en samlad bedömning av en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds inverkan på miljön och hälsan.

Vid prövning av ärenden enligt denna lag eller vid meddelande av villkor med stöd av 27 § skall 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken tillämpas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden om tillstånd enligt denna lag skall upprättas en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken som möjliggör en samlad bedömning av en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds inverkan på människors hälsa och miljön.

27 §²

Om ett tillstånd har meddelats enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet eller under tillståndets giltighetstid, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela de ytterligare villkor som behövs med hänsyn till strålskyddet. Om tillståndet avser en kärnteknisk anläggning, skall dock villkor som i avsevärd mån kan påverka utformningen av anläggningen eller driften vid denna alltid underställas regeringens prövning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i fråga om villkor som enligt första stycket underställs regeringens prövning skall upprättas en miljökonsekvensbeskrivning enligt 22 a §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i fråga om villkor som enligt första stycket underställs regeringens prövning skall upprättas en miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. miljöbalken.

¹ Senaste lydelse 1992:1546.

² Senaste lydelse 1992:1546.

30 §³

Efter åtagande av en kommun får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer överlåta åt den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet att i ett visst avseende utöva tillsynen. Om en sådan överlåtelse sker, skall vad som sägs i lagen om tillsynsmyndighet gälla även en sådan nämnd.

Efter åtagande av en kommun får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer överlåta åt den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet att i ett visst avseende utöva tillsynen.

Det som sägs i första stycket gäller inte vid verksamhet som utövas av Försvarmakten, Försvarets materielverk, Fortifikationsverket eller Försvarets radioanstalt. I fråga om sådan verksamhet får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer efter åtagande överlåta åt generalläkaren att i ett visst avseende utöva tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

Om överlåtelse av tillsynen sker enligt denna paragraf, skall vad som sägs i lagen om tillsynsmyndighet gälla även en sådan nämnd som avses i första stycket eller generalläkaren.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende om tillstånd skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

³ Senaste lydelse 1991:1706.

33.36 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1, 4 och 7 §§ lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag gäller hantering och import av brandfarliga och explosiva varor.

Lagens syfte är att hindra att sådana varor orsakar brand eller explosion som inte är avsedd samt att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa eller egendom genom brand eller explosion vid hantering av sådana varor.

Lagens syfte är att hindra att sådana varor orsakar brand eller explosion som inte är avsedd samt att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa, *miljö* eller egendom genom brand eller explosion vid hantering av sådana varor.

4 §¹

Lagen gäller inte sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (1982:821) om transport av farligt gods.

I *lagen (1985:426) om kemiska produkter* finns bestämmelser avsedda att förebygga andra skador än sådana som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor. Bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare och arbetstagare att vidta skyddsåtgärder mot skador som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor finns i *arbetsmiljölagen (1977:1160)*. I *räddningstjänstlagen (1986:1102)* finns bestämmelser om skyldighet för ägare eller innehavare av byggnad eller andra anläggningar att vidta olycks- och skadeförebyggande åtgärder vid brand.

I *miljöbalken* finns bestämmelser avsedda att förebygga andra skador än sådana som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor. Bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare och arbetstagare att vidta skyddsåtgärder mot skador som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor finns i *arbetsmiljölagen (1977:1160)*. I *räddningstjänstlagen (1986:1102)* finns bestämmelser om skyldighet för ägare eller innehavare av byggnad eller andra anläggningar att vidta olycks- och skadeförebyggande åtgärder vid brand.

I fråga om sprängning och användning av pyrotekniska varor finns bestämmelser i 2 kap. 20 § och 3 kap. 6 och 7 §§ ordningslagen (1993:1617).

¹ Senaste lydelse 1993:1626.

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor skall vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att förhindra brand eller explosion som inte är avsedd och för att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa eller egendom genom brand eller explosion.

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor skall vidta de åtgärder och de försiktighetsmått som behövs för att förhindra brand eller explosion som inte är avsedd och för att förebygga och begränsa skador på liv, hälsa, *miljö* eller egendom genom brand eller explosion.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela särskilda föreskrifter om sådana åtgärder och försiktighetsmått.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

2 kap. Fornminnen

11 §¹

Om det behövs en särskild utredning för att ta reda på om en fast fornlämning berörs av ett planerat arbetsföretag som innebär att ett större markområde tas i anspråk, skall kostnaden för utredningen betalas av företagaren. Som sådan exploatering räknas t.ex. anläggande av allmän väg, större enskild väg, järnväg, flygfält, anläggning för energiförsörjning, större *vattenföretag* och mer omfattande byggande för bostads-, industri- eller handelsändamål.

Om det behövs en särskild utredning för att ta reda på om en fast fornlämning berörs av ett planerat arbetsföretag som innebär att ett större markområde tas i anspråk, skall kostnaden för utredningen betalas av företagaren. Som sådan exploatering räknas t.ex. anläggande av allmän väg, större enskild väg, järnväg, flygfält, anläggning för energiförsörjning, större *vattenverksamhet* och mer omfattande byggande för bostads-, industri- eller handelsändamål.

Beslut om särskild utredning fattas av länsstyrelsen. Länsstyrelsen skall i beslutet ange vem som skall utföra utredningen. Därvid gäller inte lagen (1992:1528) om offentlig upphandling. Länsstyrelsen skall beakta att utredningen skall vara av vetenskapligt god kvalitet och genomföras till en kostnad som inte är högre än vad som är motiverat med hänsyn till omständigheterna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1997:302.

Härigenom föreskrivs att 8 § prisregleringslagen (1989:978) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Om det av någon annan orsak än krig eller krigsfara finns risk för en allvarlig prisstegring inom landet på en eller flera viktiga varor eller tjänster, får regeringen föreskriva att en eller flera av

1. bestämmelserna i 13, 14, 19, 22–26, 28 och 29 §§ skall tillämpas på varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet,

2. bestämmelserna i 13, 14 och 19 §§ skall tillämpas på avgifter som tas ut i annan verksamhet hos staten än näringsverksamhet,

3. bestämmelserna i 13, 14 och 19 §§ skall tillämpas på avgifter som tas ut i annan verksamhet hos kommunerna än näringsverksamhet enligt föreskrifter i

- lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar,
- *renhållningslagen (1979:596)*,
- lagen (1981:1354) om allmänna värmesystem,
- räddningstjänstlagen (1986:1102),
- plan- och bygglagen (1987:10).

Om det av någon annan orsak än krig eller krigsfara finns risk för en allvarlig prisstegring inom landet på en eller flera viktiga varor eller tjänster, får regeringen föreskriva att en eller flera av

1. bestämmelserna i 13, 14, 19, 22–26, 28 och 29 §§ skall tillämpas på varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet,

2. bestämmelserna i 13, 14 och 19 §§ skall tillämpas på avgifter som tas ut i annan verksamhet hos staten än näringsverksamhet,

3. bestämmelserna i 13, 14 och 19 §§ skall tillämpas på avgifter som tas ut i annan verksamhet hos kommunerna än näringsverksamhet enligt föreskrifter i

- lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar,
- *27 kap. 4–7 §§ miljöbalken*,
- lagen (1981:1354) om allmänna värmesystem,
- räddningstjänstlagen (1986:1102),
- plan- och bygglagen (1987:10).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.39 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:663) om ersättningsfonder;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1990:663) om ersättningsfonder skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Avdrag för avsättning till ersättningsfond får göras om skattepliktig ersättning erhållits för inventarier, byggnader, markanläggningar, mark eller för djurlager i jordbruk och renskötsel som har skadats genom brand eller annan olyckshändelse.

Sådant avdrag får också göras om skattepliktig ersättning erhållits för inventarier, byggnader och markanläggningar eller för mark i samband med att

1. en fastighet har tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller annars har avyttrats under sådana förhållanden att tvångsavyttring måste anses vara för handen och det inte skäligen kan antas att avyttringen skulle ha ägt rum även om tvång inte förelegat,

2. en fastighet har avyttrats som ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering, eller

3. en fastighet har avyttrats till staten därför att fastigheten på grund av flygbuller inte kan bebos utan påtaglig olägenhet.

Vidare får sådant avdrag göras om den skattskyldige fått engångsersättning för inventarier, byggnader och markanläggningar eller får mark i samband med inskränkning i förfoganderätten till sin fastighet enligt *naturvårdslagen (1964:822)* eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar.

Vidare får sådant avdrag göras om den skattskyldige fått engångsersättning för inventarier, byggnader och markanläggningar eller får mark i samband med inskränkning i förfoganderätten till sin fastighet enligt *miljöbalken* eller för motsvarande inskränkningar enligt andra författningar.

Avdrag för avsättning till ersättningsfond får inte göras i fråga om byggnader, markanläggningar och mark som utgör omsättningstillgångar i näringsverksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härigenom föreskrivs i fråga om minerallagen (1991:45)

dels att 1 kap. 8 § skall upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 7 §, 3 kap. 6 §, 4 kap. 2 och 10 §§, 6 kap. 4 §, 8 kap. 1, 2 och 3 §§ samt 13 kap. 4 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Inledande bestämmelser

7 §¹

Bestämmelser som berör verksamhet som avses i denna lag finns i plan- och bygglagen (1987:10), miljöskyddslagen (1969:387), naturvårdslagen (1964:822), lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. och lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Bestämmelser som berör verksamhet som avses i denna lag finns i miljöbalken, plan- och bygglagen (1987:10) och lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Bestämmelser om rätt att förvärva och inneha eller på annat sätt ta befattning med kärnämne eller mineral med halt av sådant ämne finns även i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Bestämmelser om rätt i övrigt att bedriva verksamhet med strålning finns i strålskyddslagen (1988:220).

8 §

Har regeringen enligt 4 kap. lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. prövat frågan om tillstånd till en viss anläggning eller åtgärd, är beslutet bindande vid prövning enligt denna lag.

3 kap. Undersökningsarbete

6 §²

Undersökningsarbete får inte äga rum inom nationalpark eller område som statlig myndighet hos regeringen har begärt skall avsättas till nationalpark eller i strid med föreskrifter som har meddelats beträffande naturreservat med stöd av naturvårdslagen (1964:822).

Undersökningsarbete får inte äga rum inom nationalpark eller område som *en* statlig myndighet hos regeringen har begärt skall avsättas till nationalpark eller i strid med föreskrifter som har meddelats *för* natur- eller kulturresevat med stöd av 7 kap. miljöbalken.

¹ Senaste lydelse 1991:1891.

² Senaste lydelse 1993:690.

Undersökningsarbete får inte heller, utan medgivande av länsstyrelsen, äga rum inom

1. befästningsområde och sådant område utanför detta som regeringen bestämmer,

2. kyrkogård och annan begravningsplats,

3. område som avses i 3 kap. 5 § lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.

Undersökningsarbete får inte heller, utan medgivande av länsstyrelsen, äga rum inom

1. befästningsområde och sådant område utanför detta som regeringen bestämmer,

2. kyrkogård och annan begravningsplats,

3. område som avses i 4 kap. 5 § miljöbalken.

4 kap. Bearbetningskoncession

2 §³

Koncession skall meddelas, om

1. en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och

2. fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Koncession för bearbetning av olja eller gasformiga kolväten får beviljas endast den som visar att han är lämplig att bedriva sådan bearbetning.

I ärenden om beviljande av koncession skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser *ett företag vars tillåtlighet* skall prövas enligt *flera av de lagar som anges i 1 kap. 2 § lagen om hushållning med naturresurser m.m., skall 2 och 3 kap. samma lag* tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

I ärenden om beviljande av koncession skall en miljökonsekvensbeskrivning enligt *5 kap. lagen om hushållning med naturresurser m.m.* fogas till ansökan. *Denna beskrivning skall även ligga till grund för tillämpningen av 2 och 3 kap. samma lag enligt tredje och fjärde styckena.*

Koncession får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

I ärenden om beviljande av koncession skall *3 och 4 kap. miljöbalken* tillämpas.

Om ett ärende om beviljande av koncession avser *en verksamhet som senare* skall prövas även enligt *miljöbalken eller andra lagar, skall 3 och 4 kap. miljöbalken* tillämpas endast vid den prövning som sker i koncessionsärendet.

I ärenden om beviljande av koncession skall en miljökonsekvensbeskrivning fogas till ansökan. *När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 7 § och 9–12 §§ miljöbalken* tillämpas.

³ Senaste lydelse 1993:690.

10 §

Pågår inte regelbunden bearbetning eller sådan verksamhet som anges i 9 § första stycket, får koncessionstiden på ansökan av koncessionshavaren förlängas med högst tio år, om det är motiverat med hänsyn till det allmännas intresse av att mineraltillgångarna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Vid prövningen skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas.

Pågår inte regelbunden bearbetning eller sådan verksamhet som anges i 9 § första stycket, får koncessionstiden på ansökan av koncessionshavaren förlängas med högst tio år, om det är motiverat med hänsyn till det allmännas intresse av att mineraltillgångarna utnyttjas på ett ändamålsenligt sätt. Vid prövning skall *3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.*

6 kap. Överlåtelse, frånträdande, återkallelse och ändring av undersökningstillstånd och koncession

4 §

Om verksamhet enligt en koncession ger upphov till betydande olägenheter som inte förutsågs när koncessionen meddelades, får prövningsmyndigheten bestämma de villkor för den fortsatta verksamheten som behövs för att förebygga eller minska olägenheterna. Detsamma gäller arbete enligt undersökningstillstånd för olja, gasformiga kolväten och diamant.

I övrigt får villkor i undersökningstillstånd eller koncession ändras endast i enlighet med tillstånds- eller koncessionshavarens begäran eller medgivande.

Vid prövningen skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas. Vid prövning skall *3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas.*

8 kap. Prövningsmyndigheter m.m.

1 §

Ärenden om beviljande av undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession prövas av bergmästaren i det distrikt där tillstånds- eller koncessionsområdet eller huvuddelen därav ligger, om inte annat följer av 2 §.

Bergmästaren får avgöra ärenden om beviljande av undersökningstillstånd utan att någon annan än sökanden haft tillfälle att yttra sig.

I ärenden om beviljande av bearbetningskoncession skall bergmästaren, såvitt gäller tillämpningen av *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.*, samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger. Länsstyrelsen får därvid besluta om särskild utredning

I ärenden om beviljande av bearbetningskoncession skall bergmästaren, såvitt gäller tillämpningen av *3, 4 och 6 kap. miljöbalken*, samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger. Länsstyrelsen får därvid besluta om särskild utredning enligt 2 kap. 11 § *lagen (1988:950)*

2 §

Ärenden om beviljande av bearbetningskoncession skall hänskjutas till regeringens prövning, om

1. bergmästaren bedömer frågan om koncession vara särskilt betydelsefull ur allmän synpunkt eller

2. bergmästaren vid tillämpningen av *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* finner skäl att frånga vad länsstyrelsen har föreslagit.

Ärenden om beviljande av bearbetningskoncession skall hänskjutas till regeringens prövning, om

1. bergmästaren bedömer frågan om koncession vara särskilt betydelsefull ur allmän synpunkt eller

2. bergmästaren vid tillämpningen av *3, 4 eller 6 kap. miljöbalken* finner skäl att frånga vad länsstyrelsen har föreslagit.

3 §

Ärenden i övrigt om undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession prövas av bergmästaren i det distrikt där tillståndet eller koncessionen har meddelats.

I ärenden om förlängning av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 10 § skall bergmästaren, såvitt gäller tillämpningen av *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.*, samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger.

Ärenden om förlängning av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 10 § skall hänskjutas till regeringens prövning om bergmästaren vid tillämpningen av *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* finner skäl att frånga vad länsstyrelsen har föreslagit. Hänskjutande skall också ske av ärenden om återkallelse av undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession av synnerliga skäl enligt 6 kap. 3 § samt av övriga ärenden enligt denna paragraf som bergmästaren bedömer vara särskilt betydelsefulla från allmän synpunkt.

I ärenden om förlängning av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 10 § skall bergmästaren, såvitt gäller tillämpningen av *3 och 4 kap. miljöbalken*, samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger.

Ärenden om förlängning av bearbetningskoncession enligt 4 kap. 10 § skall hänskjutas till regeringens prövning om bergmästaren vid tillämpningen av *3 eller 4 kap. miljöbalken* finner skäl att frånga vad länsstyrelsen har föreslagit. Hänskjutande skall också ske av ärenden om återkallelse av undersökningstillstånd eller bearbetningskoncession av synnerliga skäl enligt 6 kap. 3 § samt av övriga ärenden enligt denna paragraf som bergmästaren bedömer vara särskilt betydelsefulla från allmän synpunkt.

4 §

I den mån det är motiverat från allmän eller enskild synpunkt skall koncessionshavaren utföra efterarbete och ta bort andra anläggningar än som anges i 3 §.

I den mån det är motiverat från allmän eller enskild synpunkt skall koncessionshavaren utföra efterarbete och ta bort andra anläggningar än som anges i 3 §. *Denna bestämmelse innebär inte någon inskränkning i koncessionshavarens skyldigheter enligt 2 kap. 8 § eller 10 kap. miljöbalken.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande.
  3. Förbudet i 3 kap. 6 § första stycket mot undersökningsarbete i strid med föreskrifter för naturreservat skall inte gälla i områden som den 31 december 1998 betecknas som naturvårdsområde. Förbudet skall dock gälla om en föreskrift som hindrar undersökningsarbete införs efter nämnda tidpunkt.

Härigenom föreskrivs att 41 kap. 16 § och 42 kap. 13 § kyrkolagen (1992:300) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

41 kap. Förvaltningen av kyrklig jord m.m.

16 §¹

Egendomsnämnden skall företräda församlingskyrkas fastigheter i ärenden om upplåtelse av följande rättigheter:

1. nyttjanderätt till mark för församlingsändamål, kommunalt behov, bostadsbebyggelse, industri eller något annat liknande ändamål,
2. tomträtt,
3. rätt till annan naturtillgång,
4. servitut.

Detsamma gäller ärenden som rör ledningsrätt eller vägrätt samt, om regeringen inte föreskriver att en annan myndighet skall företräda den kyrkliga jorden, ärenden som rör byggnadsminnen, *naturvårdsområden*, naturreservat, naturminnen eller bestämmelser till skydd för djurlivet.

Detsamma gäller ärenden som rör ledningsrätt eller vägrätt samt, om regeringen inte föreskriver att en annan myndighet skall företräda den kyrkliga jorden, ärenden som rör byggnadsminnen, naturreservat, *kulturresevat*, naturminnen eller bestämmelser till skydd för djurlivet.

42 kap. Kyrkofonden

13 §²

Ur kyrkofonden får lån lämnas för

1. åtgärder som syftar till att rationalisera driften av prästlönefastigheter,
2. förvärv av jordbruksfastighet som prästlönefastighet, om förvärvet syftar till en rationalisering av det kyrkliga jordinnehavet i stiftet, och
3. kostnader till följd av fastighetsbildningsförrättning eller företag enligt anläggningslagen (1973:1149) eller *vattenlagen* (1983:291) som en prästlönefastighet skall belastas med.

Ur kyrkofonden får lån lämnas för

1. åtgärder som syftar till att rationalisera driften av prästlönefastigheter,
2. förvärv av jordbruksfastighet som prästlönefastighet, om förvärvet syftar till en rationalisering av det kyrkliga jordinnehavet i stiftet, och
3. kostnader till följd av fastighetsbildningsförrättning eller företag enligt anläggningslagen (1973:1149) eller *vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken* som en prästlönefastighet skall belastas med.

¹ Senaste lydelse 1993:1323.

² Senaste lydelse 1997:644.

Närmare föreskrifter om lån ur kyrkofonden får meddelas av regeringen.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.42 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

dels att 2, 3, 5, 6 och 16 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya bestämmelser, 5 a, 7 a och 8 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Den som färdas i den ekonomiska zonen eller som bedriver forskning eller annan verksamhet i zonen skall vidta sådana åtgärder som är nödvändiga för att undvika skada på den marina miljön.

Den som bedriver sådan verksamhet som anges i 5 § skall iaktta bestämmelserna i 2 kap. miljöbalken. Även andra som färdas i den ekonomiska zonen eller som bedriver annan verksamhet än som anges i 5 § skall vidta sådana åtgärder som är nödvändiga för att undvika skador på den marina miljön.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter för att skydda och bevara den marina miljön.

3 §

Ytterligare bestämmelser till skydd mot vissa föroreningar i den marina miljön finns i lagen (1980:424) om åtgärder mot vattenförorening från fartyg och i lagen (1971:1154) om förbud mot dumpning av avfall i vatten.

Ytterligare bestämmelser till skydd mot vissa föroreningar i den marina miljön finns i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg och i 15 kap. 31–33 §§ miljöbalken.

5 §

Med avseende på andra naturtillgångar i den ekonomiska zonen än som avses i 4 § krävs tillstånd av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för

1. utforskning, utvinning och annat utnyttjande av sådana naturtillgångar,
2. uppförande och användning av konstgjorda öar,
3. uppförande och användning i kommersiellt syfte av anläggningar och andra inrättningar.

I ett tillståndsbeslut skall anges den verksamhet som tillståndet avser och de villkor som skall gälla för verksamheten. Ett tillstånd får

I ett tillståndsbeslut skall anges den verksamhet som tillståndet avser. Ett tillstånd får begränsas till viss tid.

Ett tillstånd skall förenas med de villkor som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter, främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser, trygga säkerheten samt skydda andra allmänna intressen och enskild rätt.

5 a §

Ett tillstånd får förenas med ytterligare eller ändrade villkor, om det genom verksamheten har uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när tillståndet meddelades eller om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken överträds.

Med stöd av denna paragraf får inte meddelas så ingripande villkor att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras.

6 §

Vid prövning av tillstånd som avses i 5 § skall lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. tillämpas.

Vid prövning av tillstånd skall bestämmelserna i 2–4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i en ansökan om tillstånd. I fråga om förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

7 a §

Ett tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och andra inrättningar samt för andra åtgärder för återställning. Staten,

kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får tillståndsmyndigheten besluta om ytterligare säkerhet.

I fråga om säkerhetens art gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.

8 a §

Om ett tillstånd upphör att gälla är den som senast har innehaft tillståndet skyldig att ta bort anläggningar och andra inrättningar samt vidta andra åtgärder för återställning, om inte detta är obehövt från allmän eller enskild synpunkt.

Om skyldigheten att vidta sådana åtgärder inte har bestämts genom villkor i tillståndet, skall frågan prövas av regeringen eller tillståndsmyndigheten i samband med att tillståndet upphör.

Om den som har haft tillståndet inte iakttar sina skyldigheter, får tillsynsmyndigheten vid vite förelägga honom att fullgöra dessa.

16 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. underlåter att iaktta en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 eller 7 §,

2. bedriver verksamhet i strid mot 5 eller 9 § eller åsidosätter ett villkor som har meddelats med stöd av 5 eller 9 §,

3. fortsätter att bedriva en verksamhet efter det att tillsynsmyndigheten förbjudit verksamheten med stöd av 14 §.

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. underlåter att iaktta en föreskrift som har meddelats med stöd av 2 eller 7 §,

2. bedriver verksamhet i strid mot 5 eller 9 § eller åsidosätter ett villkor som har meddelats med stöd av 5, 5 a eller 9 §,

3. fortsätter att bedriva en verksamhet efter det att tillsynsmyndigheten förbjudit verksamheten med stöd av 14 §.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

Härigenom föreskrivs att 3, 20 och 37 §§ fiskelagen (1993:787) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Denna lag skall inte tillämpas i den mån den strider mot föreskrifter om Torne älvs fiskeområde eller föreskrifter som meddelats med stöd av *naturvårdslagen* (1964:822).

Om samernas rätt till fiske i vissa delar av landet och om fiskevårdsområden gäller särskilda bestämmelser.

Denna lag skall inte tillämpas i den mån den strider mot föreskrifter om Torne älvs fiskeområde eller föreskrifter som *har* meddelats med stöd av 7 eller 8 kap. *miljöbalken*.

20 §¹

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilken hänsyn som vid fiske skall tas till naturvårdens intressen. Föreskrifterna får dock inte vara så ingripande att fisket avsevärt försvåras.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden enligt denna lag skall finnas *miljökonsekvensbeskrivningar som gör det möjligt att bedöma* vilken inverkan fiskemetoder och utsättande av fiskarter har på miljön. Föreskrifterna får innebära att en sådan *beskrivning* skall upprättas av den som avser att använda metoder eller sätta ut fiskarter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att det i ärenden enligt denna lag skall finnas *en analys av* vilken inverkan fiskemetoder och utsättande av fiskarter har på miljön. Föreskrifterna får innebära att en sådan *analys* skall upprättas av den som avser att använda metoder eller sätta ut fiskarter.

37 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. utan lov fiskar i vatten där annan har enskild fiskerätt,
2. utan någon myndighets tillstånd enligt denna lag fiskar där sådant tillstånd behövs,
3. sätter ut eller placerar ett fiskeredskap eller en anordning i strid med vad som gäller om fiskådra, *eller*

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. utan lov fiskar i vatten där annan har enskild fiskerätt,
2. utan någon myndighets tillstånd enligt denna lag fiskar där sådant tillstånd behövs, *eller*
3. sätter ut eller placerar ett fiskeredskap eller en anordning i strid med vad som gäller om fiskådra

¹ Senaste lydelse 1994:327.

4. bryter mot fiskeförbud som meddelats för visst område i anledning av företag enligt vattenlagen (1983:291) eller motsvarande äldre lag

döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte annat följer av 41§.

döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om inte annat följer av 41§.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.44 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 § lagen (1994:1776) om skatt på energi skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. Energiskatt och koldioxidskatt på bränslen

6 §

Kraven för miljöklass 2 och 3 för bränslen som beskattas enligt 1 § första stycket 1 anges i bilagan till *lagen (1985:426) om kemiska produkter*.

Kraven för miljöklass 2 och 3 för bränslen som beskattas enligt 1 § första stycket 1 anges i bilagan till *miljöbalken*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 1 § lagen (1998:000) om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap. Förvaltningsberättelse och finansieringsanalys

1 §

Förvaltningsberättelsen skall innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av bolagets verksamhet, ställning och resultat.

Upplýsningar skall även lämnas om

1. sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen, resultaträkningen eller noterna, men som är viktiga för bedömningen av bolagets ställning och resultat,
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för bolaget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut,
3. bolagets förväntade framtida utveckling,
4. bolagets verksamhet inom forskning och utveckling, och
5. bolagets filialer i utlandet.

Utöver sådan information om verksamhetens miljöpåverkan som skall lämnas enligt första och andra styckena skall bolag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt *miljöskyddslagen (1969:387)* lämna upplýsningar i övrigt om verksamhetens påverkan på den yttre miljön.

Utöver sådan information om verksamhetens miljöpåverkan som skall lämnas enligt första och andra styckena skall bolag som bedriver verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt *9 kap. 6 § miljöbalken* lämna upplýsningar i övrigt om verksamhetens påverkan på den yttre miljön.

Andra stycket 3 och 5 gäller inte bolag som avses i 3 kap. 6 § andra stycket.

33.46 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

dels att 2 kap. 4 § skall upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 3 och 4 §§, 2 kap. 1, 2, 3, 7 och 8 §§ samt 5 kap. 2 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 1 kap. 8 § samt 2 kap. 1 a, 1 b och 1 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §

Vid planläggning av järnväg och vid prövning av ärenden om byggande av järnväg skall *lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.* tillämpas. Vid planläggning, byggande och underhåll av järnväg skall hänsyn tas till både enskilda och allmänna intressen.

Vid planläggning av järnväg och vid prövning av ärenden om byggande av järnväg skall *2–4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken* tillämpas. Vid tillämpningen skall fastställande av järnvägsplan enligt denna lag jämföras med meddelande av tillstånd enligt miljöbalken.

Vid planläggning, byggande och underhåll av järnväg skall hänsyn tas till både enskilda och allmänna intressen.

4 §

Vid planläggning och byggande av järnväg skall tillses, att järnvägen får ett sådant läge och utförande att ändamålet med järnvägen vinnas med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad.

Vid planläggning och byggande av järnväg skall tillses, att järnvägen får ett sådant läge och utförande att ändamålet med järnvägen vinnas med minsta intrång och olägenhet utan oskälig kostnad. *I miljöbalken finns föreskrifter om ytterligare hänsynstaganden.*

8 §

När den verksamhet som har bedrivits på järnväg upphör är verksamhetsutövaren skyldig att ta bort anläggningar och vidta andra åtgärder för återställning i den

2 kap. Järnvägsplan m.m.

1 §

Den som avser att bygga en järnväg skall upprätta en järnvägsplan. En järnvägsplan behöver dock inte upprättas för anläggande av industrispår och hamnspår uteslutande på egen fastighet. En järnvägsplan får upprättas för avstängning av plankorsning, även när denna åtgärd inte är att betrakta som byggande av järnväg.

I de delar som planen medför att mark eller särskild rätt till mark kan komma att tas i anspråk enligt 4 kap. 1 § skall planen utformas så att de fördelar som kan vinnas med den överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda.

Den som planerar att bygga en järnväg skall genomföra en förstudie. I förstudien skall förutsättningarna för den fortsatta planeringen klarläggas. Förstudien skall även ange om en järnvägsutredning behövs innan järnvägsplan upprättas.

Vid utarbetandet av förstudien skall den som avser att bygga en järnväg ha samråd enligt 6 kap. 4 § första stycket miljöbalken med berörda länsstyrelser, kommuner och ideella föreningar som enligt sina stadgar har till ändamål att ta till vara naturskydds- eller miljöskyddsintressen samt med den allmänhet som kan antas bli särskilt berörd.

Efter samrådet skall den länsstyrelse inom vars område järnvägsprojektet huvudsakligen skall utföras besluta om projektet kan antas ha betydande miljöpåverkan. Beslutet skall fattas efter samråd med övriga berörda länsstyrelser. När det gäller planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 11–12 §§ miljöbalken tillämpas.

1 a §

En järnvägsutredning skall upprättas när det i förstudien har klarlagts att alternativa terrängkorridorer behöver studeras. I järnvägsutredningen skall redovisas olika utbyggnadsalternativ, som skall jämföras såväl sinsemellan som med alternativet att

inte genomföra den aktuella järnvägsutbyggnaden.

En järnvägsutredning skall innehålla en miljökonsekvensbeskrivning och de uppgifter i övrigt som behövs för att kunna utvärdera och välja alternativ. Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan den tas in i järnvägsutredningen.

När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 5–7 §§, 8 § första stycket och 10–12 §§ miljöbalken tillämpas.

1 b §

Banverket skall med eget yttrande överlämna frågan om byggande av järnväg till regeringen för prövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken. Detsamma gäller om regeringen enligt 17 kap. 3 § miljöbalken har förbehållit sig prövningen av järnvägens tillåtlighet. Regeringens prövning skall ske på grundval av en upprättad järnvägsutredning enligt 2 kap. 1 a §.

1 c §

Den som avser att bygga en järnväg skall upprätta en järnvägsplan. En järnvägsplan behöver dock inte upprättas för anläggande av industrispår och hamnspår uteslutande på egen fastighet. En järnvägsplan får upprättas för avstängning av plankorsning, även när denna åtgärd inte är att betrakta som byggande av järnväg.

I de delar som planen medför att mark eller särskild rätt till mark kan komma att tas i anspråk enligt 4 kap. 1 § skall planen utformas så att de fördelar som kan vinnas med den överväger de olägenheter som

2 §

I järnvägsplanen skall den mark och de särskilda rättigheter anges som behöver tas i anspråk för järnvägen och för byggandet av järnvägen. Om mark behöver tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt, skall det av planen framgå vilken mark som avses och under vilken tid den skall nyttjas. Planen skall innehålla en miljökonsekvensbeskrivning enligt 5 kap. lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.

I järnvägsplanen skall den mark och de särskilda rättigheter anges som behöver tas i anspråk för järnvägen och för byggandet av järnvägen. Om mark behöver tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt, skall det av planen framgå vilken mark som avses och under vilken tid den skall nyttjas. Planen skall innehålla en miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan den tas in i järnvägsplanen.

När det gäller kraven på miljökonsekvensbeskrivningen samt planer och planeringsunderlag skall 6 kap. 3 §, 7 § och 10–12 §§ miljöbalken tillämpas.

De skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att förebygga störningar och andra olägenheter från trafiken eller anläggningen skall anges särskilt i planen. Till planen skall en genomförandebeskrivning fogas. I beskrivningen skall de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för ett samordnat och ändamålsenligt genomförande av planen redovisas.

3 §

Till järnvägsplanen skall en fastighetsförteckning fogas. I fastighetsförteckningen skall, i den mån de berörs av planen, redovisas

1. fastigheter och ägare till dessa,
2. mark- och vattenområden som är samfälliga för flera fastigheter samt ägare till dessa fastigheter,
3. innehavare av annan särskild rätt än bostadsrätt och hyresrätt,
4. gemensamhetsanläggningar enligt anläggningslagen (1973:1149) och samfälligheter enligt vattenlagen (1983:291) samt ägarna till de fastigheter som deltar i anläggningarna och samfälligheterna,

Till järnvägsplanen skall en fastighetsförteckning fogas. I fastighetsförteckningen skall, i den mån de berörs av planen, redovisas

1. fastigheter och ägare till dessa,
2. mark- och vattenområden som är samfälliga för flera fastigheter samt ägare till dessa fastigheter,
3. innehavare av annan särskild rätt än bostadsrätt och hyresrätt,
4. gemensamhetsanläggningar enligt anläggningslagen (1973:1149) om samfälligheter enligt lagen (0000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet samt ägarna till de fastigheter som deltar i anläggningarna och samfälligheterna,

5. vägsamfälligheter och vägföreningar.

Om en samfällighetsförening enligt lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter förvaltar samfällighet, särskild rätt eller gemensamhetsanläggning, skall föreningen anges i stället för ägare eller innehavare.

5. vägsamfälligheter och vägföreningar.

4 §

Miljökonsekvensbeskrivningen skall godkännas av berörda länsstyrelser innan den tas in i järnvägsplanen.

7 §

Banverket skall ställa ut en järnvägsplan för granskning.

Banverket skall ställa ut en järnvägsplan för granskning. *Däruvid skall 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken tillämpas.*

En järnvägsplan som enbart avser ombyggnad av järnväg behöver dock ställas ut endast

1. om ombyggnaden bedöms komma att medföra betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med naturresurser, eller

2. om någon annans mark behöver tas i anspråk eller särskild rättighet behöver upphävas eller begränsas och ett sådant ianspråktagande eller upphävande eller en sådan begränsning inte skriftligen medgivits av berörda fastighetsägare och innehavare av särskild rätt.

Vad som sägs i andra stycket gäller också i fråga om en järnvägsplan som endast innefattar ändring av planen för ett järnvägsbygge som ännu inte är färdigställt.

8 §

En järnvägsplan fastställs av Banverket efter samråd med berörda länsstyrelser. Om Banverket och en länsstyrelse har olika uppfattningar, skall Banverket hänskjuta frågan om att fastställa planen till regeringens prövning. Om det i annat fall finns särskilda skäl, får Banverket hänskjuta frågan till regeringens prövning.

Om planen innebär att mark eller särskild rätt kan tas i anspråk enligt 4 kap. 1 §, skall Banverket särskilt pröva om de fördelar som kan vinnas med planen överväger de olägenheter som denna orsakar enskilda. Av beslutet att fastställa planen skall framgå om planen ger rätt till sådant ianspråktagande.

Innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och resultatet av samråd och yttranden skall beaktas då järnvägsplanen fastställs.

Ett beslut om fastställelse av järnvägsplan skall kungöras och den ansvariga myndigheten i det land med vilket samråd har hållits enligt 6 kap. 6 § miljöbalken in-

5 kap. Överklagande m.m.

2 §

Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Länsstyrelsens *godkännande enligt 2 kap. 4 §* får dock inte överklagas.

Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Länsstyrelsens *beslut enligt 2 kap. 1 § tredje stycket, 1 a § andra stycket eller 2 § första stycket* får dock inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

2. Ett ärende skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om det i ärendet ingår en miljökonsekvensbeskrivning som vid denna lags ikraftträdande har överlämnats till länsstyrelsen för godkännande enligt 2 kap. 4 §. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

33.47 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus;

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 och 4 §§ lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Skatt (naturgrusskatt) skall betalas till staten enligt denna lag för brutet naturgrus om utvinningen av naturgruset

1. kräver tillstånd enligt 18 § naturvårdslagen (1964:822),

2. sker med stöd av tillstånd som lämnats enligt vattenlagen (1983:291) och utvinningen sker för annat ändamål än markinnehavarens husbehov, eller

3. sker med stöd av rätt till täkt på annans mark enligt 38 § väglagen (1971:948).

Skatt (naturgrusskatt) skall betalas till staten enligt denna lag för brutet naturgrus om utvinningen av naturgruset *sker för annat ändamål än markinnehavarens husbehov och*

1. *sker med stöd av tillstånd som har lämnats enligt 11 kap. miljöbalken eller vattenlagen (1983:291), eller*

2. *kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken.*

4 §

Skattskyldig är den som

1. exploaterar en täkt *som kräver tillstånd enligt 18 § naturvårdslagen (1964:822),*

2. *för annat ändamål än markinnehavarens husbehov* exploaterar en täkt *med tillstånd enligt vattenlagen (1983:291), eller*

3. *enligt 38 § väglagen (1971:948) har fått rätt till täkt på annans mark.*

Har föreskrifter om skyldighet att lämna uppgift om vem som är exploatör av täkten meddelats med stöd av 18 a § *andra stycket naturvårdslagen*, är tillståndshavaren tillsammans med exploatören

Skattskyldig är den som *för annat ändamål än markinnehavarens husbehov*

1. exploaterar en täkt *med tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken eller vattenlagen (1983:291), eller*

2. exploaterar en täkt *som kräver tillstånd enligt 12 kap. miljöbalken.*

Har föreskrifter om skyldighet att lämna uppgift om vem som är exploatör av täkten meddelats med stöd av 12 kap. 5 § *andra stycket miljöbalken*, är tillståndshavaren tillsammans med exploatören

skattskyldig för tiden till dess skattskyldig för tiden till dess Prop. 1997/98:90
sådan uppgift har lämnats. sådan uppgift har lämnats. Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.48 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 § vapenlagen (1996:67) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. Lagens tillämpningsområde

6 §

Bestämmelser om ammunition som räknas till explosiva varor *eller som innehåller gift* finns även i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor *och i lagen (1985:426) om kemiska produkter.*

Bestämmelser om ammunition som räknas till explosiva varor finns även i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

33.49 Förslag till lag om ändring i elberedskapslagen
(1997:288);

Prop. 1997/98:90
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 19 och 20 §§ elberedskapslagen (1997:288) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §¹

Mål enligt *vattenlagen* (1983:291) om tillstånd till anläggning som omfattas av bestämmelserna i denna lag eller till väsentlig ombyggnad, ändring eller utvidgning av en sådan anläggning får inte avgöras innan prövning har skett enligt denna lag.

Mål enligt *11 kap. miljöbalken* om tillstånd till anläggning som omfattas av bestämmelserna i denna lag eller till väsentlig ombyggnad, ändring eller utvidgning av en sådan anläggning får inte avgöras innan prövning har skett enligt denna lag.

Första stycket tillämpas också beträffande ärende om nätkoncession enligt ellagen (1997:857) om anläggningen omfattas av bestämmelser enligt denna lag.

20 §

Den ökning i byggnadskostnader som föranleds av åtgärder enligt denna lag skall inte räknas med vid den prövning som avses i *3 kap. 4 § vattenlagen* (1983:291).

Den ökning i byggnadskostnader som föranleds av åtgärder enligt denna lag skall inte räknas med vid den prövning som avses i *11 kap. 6 § första stycket miljöbalken*.

Vid meddelande av tillstånd som anges i 19 § första stycket skall de beslut om vattenanläggningars utförande som meddelats med stöd av denna lag beaktas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

¹ Senaste lydelse 1997:858.

Härigenom föreskrivs i fråga om ellagen (1997:857)

dels att 2 kap. 8 och 11 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 2 kap. 8 a och 11 a §§, av följande lydelse.

2 kap. Nätkoncession m.m.

8 §

En nätkoncession för linje får inte strida mot en detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje skall lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m. tillämpas.

8 a §

Vid prövning av frågor om meddelande av nätkoncession för linje skall bestämmelserna i 2–4 kap., 5 kap. 3 § och 16 kap. 5 § miljöbalken tillämpas.

En miljökonsekvensbeskrivning skall ingå i en ansökan om nätkoncession för linje. När det gäller förfarandet, kraven på miljökonsekvensbeskrivningar samt planer och planeringsunderlag gäller 6 kap. miljöbalken.

11 §

En nätkoncession skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt samt med de villkor för anläggningens utförande och nyttjande som behövs av säkerhetsskäl eller som av annat skäl behövs från allmän synpunkt.

En nätkoncession skall förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt samt med de villkor för anläggningens utförande och nyttjande som behövs av säkerhetsskäl eller för att i övrigt skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter och främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser eller som av annat skäl behövs från allmän synpunkt.

En nätkoncession får för sin giltighet göras beroende av att den som innehar koncessionen ställer säkerhet för kostnaderna att ta bort ledningen med tillhörande anläggningar och att vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Om det kan antas att den ställda säkerheten inte längre är tillräcklig, får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten besluta om ytterligare säkerhet.

I fråga om säkerhetens art gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av den myndighet som prövar frågan om nätkoncession och förvaras av länsstyrelsen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
  2. Ett ärende om prövning av nätkoncession skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser, om ärendet har inletts före denna lags ikraftträdande. Bestämmelserna om miljökvalitetsnormer skall dock tillämpas omedelbart.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1998-02-20

Närvarande: f.d. justitierådet Per Jermsten, regeringsrådet Sigvard Holstad, justitierådet Ingegerd Westlander.

Enligt en lagrådsremiss den 22 januari 1998 (Miljödepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i

1. miljöbalken,
2. jordabalken,
3. lagen (1919:426) om flottning i allmän flottled,
4. kommunalskattelagen (1928:370),
5. lagen (1929:405) med vissa föreskrifter angående tillämpningen här i riket av svensk-norska vattenrättskonventionen av den 11 maj 1929,
6. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
7. luftfartslagen (1957:297),
8. lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.,
9. lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
10. lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar,
11. fastighetsbildningslagen (1970:988),
12. väglagen (1971:948),
13. lagen (1971:850) med anledning av gränsöverskridelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland,
14. ledningsrättslagen (1973:1144),
15. anläggningslagen (1973:1149),
16. lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,
17. lagen (1973:1151) om införande av anläggningslagen (1973:1149) och lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,
18. lagen (1976:839) om Statens va-nämnd,
19. lagen (1976:997) om vattenförbund,
20. lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
21. lagen (1978:160) om vissa rörledningar,
22. skogsvårdslagen (1979:429),
23. fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
24. lagen (1980:307) om skyldighet för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader,
25. lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg,
26. lagen (1981:1354) om allmänna värmesystem,
27. lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m.,
28. lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn,
29. lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet,
30. lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,

31. lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter,
32. räddningstjänstlagen (1986:1102),
33. plan- och bygglagen (1987:10),
34. jaktlagen (1987:259),
35. strålskyddslagen (1988:220),
36. lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor,
37. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.,
38. prisregleringslagen (1989:978).
39. lagen (1990:663) om ersättningsfonder,
40. minerallagen (1991:45),
41. kyrkolagen (1992:300),
42. lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
43. fiskelagen (1993:787),
44. lagen (1994:1776) om skatt på energi,
45. lagen (1998:000) om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
46. lagen (1995:1649) om byggande av järnväg,
47. lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,
48. vapenlagen (1996:67),
49. elberedskapslagen (1997:288), och
50. ellagen (1997:857).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorerna Henrik Löv och Lars Holmgård.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänna synpunkter

En grundläggande tanke bakom de i remissen framlagda förslagen, som avser lagar med större eller mindre miljöanknytning, är att miljöbalken och sådana lagar skall gälla parallellt. Några särskilda stadganden därom har inte ansetts nödvändiga. Under lagstiftningsärendet har intresset i stället främst inriktats på att kartlägga i vilken mån föreskrifterna i de aktuella lagarna kan tänkas komma i konflikt med miljöbalkens bestämmelser. Med utgångspunkt från överväganden i de enskilda fallen har ställning sedan tagits till om en viss bestämmelse i den aktuella lagen bör upphävas, ändras eller, undantagsvis, förses med ett tillägg som begränsar möjligheterna att ingripa med stöd av miljöbalken. För eventuella konfliktfall som inte uttryckligen reglerats på angivet sätt har förutsatts att allmänna lagvalsprinciper skall tillämpas.

Enligt Lagrådets mening kommer nu angivna förhållanden sannolikt att medföra vissa problem vid den praktiska, parallella tillämpningen av miljöbalken och andra lagar. Den som i en "ämneslag" t.ex. vill söka svaret på vad som gäller eller krävs för viss åtgärd eller situation måste således vara rätt väl insatt i både miljöbalkens regelsystem och principerna bakom lagstiftningen i detta ärende.

Vad särskilt gäller de lagtekniska lösningar som använts så förekommer det åtskilliga exempel på att det i en lag, eller i enskilda paragrafer i andra lagar, hänvisas till ett eller flera lagrum i miljöbalken. I sådana fall ligger det nära tillhands att tro, att relationen mellan den aktuella lagen och balken därmed blivit uttömmade reglerad. Så är emellertid i regel inte fallet. Särskilt svårgenomskådat är förhållandet då inte ens uppräkningsen i en enskild paragraf av tillämpliga bestämmelser i miljöbalken är fullständig. Som ett exempel härpå kan hänvisas till 14 a § i förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948). I andra stycket i paragrafen hänvisas till 6 kap. 4 § första stycket miljöbalken, och i fjärde stycket till 11 och 12 §§ samma kap. För den händelse berörd länsstyrelse enligt första meningen i fjärde stycket fastslagit att ett vägbyggnadsprojekt kan antas medföra en betydande miljöpåverkan förutsätts emellertid att även andra bestämmelser i 6 kap. miljöbalken skall tillämpas, nämligen reglerna i 5 och 6 §§ om utökad samråd. Detta framgår inte av lagtexten.

Bland andra omständigheter som medför att en del av berörda lagar efter nu föreslagna ändringar blir mer komplicerade att tillämpa kan nämnas att den nuvarande vattenlagen till en del fått sin plats utanför miljöbalken, nämligen i förslaget till lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, samt att ett betydande antal författningar om skilda ansvarsbestämmelser förs samman till den förhållandevis omfattande regleringen i 29 kap. miljöbalken. Det förstnämnda förhållandet har föranlett att "vattendomstolen" på åtskilliga ställen föreslås ersatt med "miljödostolen eller länsstyrelsen" utan att det i den aktuella författningen klargörs när det blir fråga om den ena eller den andra av dessa myndigheter.

En mer generell observation vid granskningen av de föreslagna lagändringarna är vidare, att det inte sällan förutsätts att i förslagen till lag om införande av miljöbalken och lag om införande av lagen med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet (prop. 1997/98:45) intagna övergångsbestämmelser skall beaktas även vid tillämpningen av nu aktuella lagändringar i andra författningar. Enligt Lagrådets mening bör en sådan ordning inte godtas. Lagrådet förordar därför att det i övergångsbestämmelserna till respektive lag klargörs vad som avses gälla beträffande tidigare meddelade tillstånd, villkor m.m., inledda mål och ärenden, tidigare bildade samfälligheter etc. Vad nu sagts gäller förslagen till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988), lag (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, fastighetstaxeringslagen (1979:1152), lag (1980:307) om skyldighet för utländska kärande att ställa säkerhet för rättegångskostnader, lag (1990:663) om ersättningsfonder, minerallagen (1991:45), kyrkolagen (1992:300), fiskelagen (1993:787) samt lag (1995:1667) om skatt på naturgrus.

I anslutning till sin granskning av de enskilda förslagen till lagändringar kommer Lagrådet i det följande att framföra ytterligare några invändningar som kan sägas vara av mer allmän karaktär.

Sammanfattningsvis har Lagrådet kommit till den slutsatsen att tillämpningen av en del av de aktuella författningarna efter de föreslagna ändringarna kan ge upphov till vissa svårigheter och problem. I någon mån kan olägenheterna undanröjas om Lagrådets i ärendet framförda syn-

punkter och förslag godtas. I sammanhanget måste emellertid framhållas att det med hänsyn till de berörda lagstiftningsarbetenas komplexa natur samt uppställda tidsramar inte framstår som ett realistiskt alternativ för Lagrådet att överväga några mer grundläggande eller omfattande ändringsförslag.

Förslag till lag om ändring i jordabalken

3 kap. 1 §

I paragrafen föreskrivs nu att var och en vid nyttjande av sin eller annans fasta egendom skall ta skälig hänsyn till omgivningen. Remissens förslag går ut på att paragrafen skall kompletteras med en mening som anger att det finns särskilda bestämmelser i miljöbalken om vad som skall iakttas vid nyttjandet.

Lagrådet konstaterar att förevarande kapitel i jordabalken gäller rättsförhållanden mellan grannar samt att miljöbalken knappast innehåller någon föreskrift av rent grannelagsrättslig karaktär. Med hänsyn härtill och då det hitintills inte ansetts föreligga något behov av en hänvisning till lagstiftning angående miljön ifrågasätter Lagrådet om det föreslagna tillägget är tillräckligt motiverat av vare sig praktiska eller systematiska skäl.

7 kap. 3 §

I paragrafen föreslås ett nytt andra stycke som avser att klargöra, att den del av ett naturvårdsavtal - dvs. ett avtal mellan en fastighetsägare och staten eller en kommun som ingåtts i avsikt att bevara eller utveckla naturvärden inom ett visst område - som innebär att fastighetsägarens rätt att nyttja området inskränks, skall betraktas som en nyttjanderätt.

Av motiven till förslaget framgår att avsikten är att därmed göra det möjligt att alla tänkbara moment i ett naturvårdsavtal kan bli sakrättsligt skyddade genom inskrivning. Det har i sammanhanget förutsatts att sådana moment i avtalet som redan enligt gällande bestämmelser skall anses som nyttjanderätt inte skall omfattas av andra stycket.

Lagrådet ifrågasätter om den sålunda föreslagna lösningen är helt ändamålsenlig. Den kan till en början leda till att det i enskilda fall behöver utredas huruvida olika moment i avtalet utgör en "äkta" eller definierad nyttjanderätt. I fall där ett avtal inte innehåller någon negativ förpliktelse för fastighetsägaren torde det vidare inte bli möjligt att vid inskrivningen ange att det är fråga om ett naturvårdsavtal, vilket måhända kan vara önskvärt.

Mot bakgrund av vad som anförts förordar Lagrådet att det föreslagna nya andra stycket i paragrafen ges följande lydelse:

"Vad fastighetsägaren enligt en skriftlig överenskommelse med staten eller en kommun angående naturvärden inom ett visst område (naturvårdsavtal) förbundit sig att tillåta eller tåla skall vid tillämpningen av denna balk och andra författningar i sin helhet anses som en nyttjanderätt".

I lagen föreslås ett stort antal ändringar till följd av att vattenlagen (1983:291) har arbetats in i miljöbalken. Bland annat föreslås att bestämmelser som gäller förfarandet i vattendomstol ändras till att avse förfarandet i miljödomstol eller länsstyrelse. Såvitt gäller länsstyrelse är förslaget föranlett av att det enligt 20 kap. 2 § 2 miljöbalken är avsett att länsstyrelsen i regel skall pröva mål om verksamheter som avser mark-avvattning.

Enligt Lagrådets mening bör det under det fortsatta lagstiftningsarbetet övervägas om inte samtliga fall av markavvattning som aktualiserar en tillämpning av konventionen bör prövas av miljödomstol. Visserligen är huvudregeln enligt miljöbalken att verksamheter som avser markavvattning skall prövas av länsstyrelsen. Enligt 7 kap. 19 § lagen (1998:000) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet skall emellertid länsstyrelsen i vissa fall överlämna ärenden enligt miljöbalken om tillstånd till markavvattning till miljödomstolen. Av samma paragraf följer vidare att länsstyrelsen får överlämna ärenden enligt miljöbalken om andra fastigheter än sökandens kan komma att beröras. Mot bakgrund av dessa bestämmelser förefaller det sannolikt att prövning i länsstyrelse av markavvattningsföretag i konventionsfall skulle bli mycket sällsynt förekommande. Praktiska skäl talar därför för att eventuellt förekommande markavvattningsföretag alltid prövas av miljödomstol. En sådan ordning innebär också en förenklad författningsreglering.

Den nu föreslagna lösningen berör 1, 3-5, 8-11, 14, 17 och 21 §§. Den förutsätter också en ändring i 20 kap. 2 § miljöbalken.

Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen

I förslaget sägs att lagen skall träda i kraft den 1 januari 1999 och tillämpas på avyttringar som har skett den 1 januari 1999 och senare.

Lagrådet föreslår att bestämmelsen får följande lydelse:

"Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999. Äldre bestämmelser skall dock tillämpas i fråga om avyttringar som har skett före ikraftträdandet."

3 kap. 1 §

I 3 kap. 1 § första stycket sägs bl a att luftfartyg skall vara miljövärldiga när de används i luftfart. I paragrafens tredje stycke anges hur ett luftfartyg skall vara beskaffat för att anses miljövärldigt.

I lagrådsremissen uttalas att även bestämmelsen i 2 kap. 3 § miljöbalken om försiktighetsmått och bästa teknik kan användas i fråga om miljövärldighetskrav på luftfartyg och att i en enskild situation bestämmelserna i luftfartslagen och i miljöbalken kan tänkas få olika tillämpning. Därför skall enligt regeringens uppfattning ytterligare miljövärldighetskrav på luftfartyg inte kunna ställas med stöd av miljöbalken. Denna uppfattning har kommit till uttryck i en ny andra mening i paragrafens tredje stycke där det sägs att ytterligare krav i fråga om luftfartygs miljövärldighet inte får ställas med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken.

Lagrådet finner inte att hänvisningen till 26 kap. 9 § är motiverad och föreslår att meningen får lydelsen "Ytterligare krav i fråga om luftfartygs miljövärldighet får inte ställas med stöd av miljöbalken."

6 kap. 8 §

Genom paragrafen ges en möjlighet att införa tillståndsplikt för även andra anläggningar än allmänna flygplatser.

I förslaget har en ny sista mening fogats till paragrafen. Av denna sägs i författningskommentaren framgå att de miljöbestämmelser som skall tillämpas vid tillståndsprövning av allmänna flygplatser, 6 kap. 5 § och 5 a §, skall tillämpas också vid prövningen av andra anläggningar. Lagrådet anser att hänvisningen till 5 § bör inskränkas till paragrafens första, tredje och fjärde stycken, eftersom vad som sägs i paragrafens andra stycke inte innehåller någon miljöbestämmelse.

Förslag till lag om ändring i lagen (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.

12 §

I första stycket föreslås att en hänvisning till 15 kap. 17 § tredje stycket vattenlagen skall ersättas med en hänvisning till 24 kap. 13 § tredje stycket miljöbalken.

Enligt Lagrådets mening bör hänvisningen alternativt även omfatta fjärde stycket i angivna paragraf i miljöbalken.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

5 a §

I denna paragraf, som är ny, föreslås en regel om skyldighet för tillståndshavare att vidta återställningsåtgärder om ett tillstånd upphör. I första stycket föreskrivs sålunda för sådana fall att den som senast har innehaft tillståndet är skyldig att ta bort anläggningar och vidta andra åtgärder för

återställning, om inte detta är obehövligt från allmän eller enskild synpunkt. Om skyldigheten att vidta sådana åtgärder inte har bestämts genom villkor i tillståndet, skall frågan enligt andra stycket prövas av regeringen eller tillståndsmyndigheten i samband med att tillståndet upphör. För det fallet att den som har haft tillståndet inte iakttar sina skyldigheter föreskrivs i tredje stycket att tillsynsmyndigheten får förelägga honom vid vite att fullgöra dem.

Angående paragrafens sakliga innehåll vill Lagrådet endast påpeka att bestämmelsen i första stycket anger "den som senast har innehaft tillståndet" som ansvarig för att vidta vissa åtgärder medan föreskriften i tredje stycket möjliggör vitesföreläggande mot "den som har haft tillståndet". Någon anledning till denna skillnad framgår inte av motiven. Lagrådet förordar därför att avfattningen av bestämmelserna i berört hänseende övervägs på nytt.

Övergångsbestämmelserna

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt med miljöbalken, dvs. den 1 januari 1999. Vidare föreslås vissa övergångsbestämmelser, dock ingen som avser bestämmelserna i 5 a §. Däremot uttalas i remissprotokollet angående tillstånd som har meddelats före ikraftträdandet att återställningsåtgärder bör kunna krävas sedan ett sådant tillstånd upphört.

Lagrrådet vill med anledning av detta uttalande ifrågasätta om inte den avsedda ordningen i varje fall förutsätter en uttrycklig övergångsbestämmelse av den angivna innebörden (jfr RÅ 1996 ref. 57).

Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

7 kap. 2 och 9 §§

Lagrrådet vill här endast anmärka, att det i dessa paragrafer, både i gällande och föreslagen lydelse, förekommer olika uttryck angående servitut "till förmån för" ett vattenföretag respektive vattenverksamhet. Den citerade formuleringen kan tänkas ge upphov till den missuppfattningen att det är vattenverksamheten som sådan som utgör den "härskande" parten i stället för en fastighet till vilken verksamheten är knuten. Mot bakgrund härav förordar Lagrådet att "till förmån för" i görligaste mån undviks. Första meningen i 2 § andra stycket kan t.ex. inledas på följande sätt: "Servitut som avser vattenverksamhet och kan upplåtas med stöd av 28 kap. 10 § ...

9 kap. 1 §

Det nuvarande tredje stycket i paragrafen gäller alla åtgärder (företag) som avses i första stycket i den mån de inte undantas genom vad som stadgas i andra stycket.

Mot bakgrund härav bör i tredje stycket orden "eller annat företag" sättas in efter ordet "vattenverksamhet" där det förekommer första gången i stycket.

Prop. 1997/98:90
Bilaga 3

9 kap. 7 §

Med tanke bl. a. på fall då även annan än sökanden skall delta i en markavvattning (jfr. 7 kap 19 § första stycket 1 förslag till lag med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, prop. 1997/98:45) förordar Lagrådet, att det i andra stycket införs en hänvisning även till miljöbalken.

14 kap. 1 §

Lagrådet hänvisar här till vad som anförts angående 7 kap. 2 och 9 §§.

Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

3 a §

Andra meningen i paragrafen bör enligt Lagrådet få lydelsen "Upprättande av arbetsplan enligt denna lag skall därvid jämföras med meddelande av tillstånd enligt miljöbalken".

13 §

Väglagen och miljöbalken skall enligt uttalanden i lagrådsremissen gälla parallellt. 13 § väglagen skall dock enligt förslaget alltså innehålla bestämmelse om att det vid byggande av väg skall tillses att vägen skall få sådant läge och utförande att ändamålet med vägen vinnas med minsta intrång och utan oskälig kostnad. Enligt vad som uttalas i remissen kan bestämmelsen inte undvaras, eftersom den skyddar även annat än sådant som skyddas av miljöbalkens hänsynsregler, dock att det av väglagen bör framgå att de krav som ställs i miljöbalken alltid gäller. I en föreslagen ny andra mening i paragrafen sägs därför att det i miljöbalken finns föreskrifter om ytterligare hänsynstaganden.

Lagrådet ifrågasätter nödvändigheten av denna andra mening, som bara är en allmän hänvisning till miljöbalken och därmed framstår som en dubblir i förhållande till vad som sägs i 3 a §.

14 a §

I det föreslagna första stycket anges att förstudien även skall ange om en vägutredning behövs. Lagrådet anser att bestämmelsen bör preciseras och få lydelsen "Förstudien skall även ange om en vägutredning enligt 14 b § första stycket behövs innan en arbetsplan upprättas."

I det föreslagna tredje stycket sägs att den länsstyrelse inom vars område vägbyggnadsprojektet huvudsakligen är beläget skall besluta om projektet kan antas ha betydande miljöpåverkan. Uttrycket "kan antas ha" bör efter mönster av 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken bytas ut mot uttrycket "kan antas medföra". Vidare bör eventuellt en hänvisning göras till sistnämnda bestämmelse.

Vad gäller den föreslagna bestämmelsen i den sista meningen i tredje stycket anmärker Lagrådet att direktiv om hur länsstyrelsen och annan berörd myndighet skall förfara redan finns i 6 kap. 11 - 12 §§ miljöbalken och därför inte behövs här. Det framstår dessutom som oklart till vem bestämmelsen riktar sig. Eventuellt skulle den kunna formuleras om och ges lydelsen "Bestämmelser om planer och planeringsunderlag finns i 6 kap. 11 - 12 §§ miljöbalken."

14 b §

I första stycket första meningen bör ordet "terrängkorridorer" med fördel kunna bytas ut mot t. ex. ordet "vägsträckningar".

I tredje stycket talas bl a. om förfarandet och om kraven på miljökonsekvensbeskrivningen. Med uttrycket förfarandet avses förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen. Lagrådet anser att detta skulle framgå klarare om lagrummet omformulerades enligt följande. "När det gäller förfarandet för att upprätta miljökonsekvensbeskrivningen och kraven på denna samt planer .... tillämpas."

16 §

I första stycket talas om "att vägprojektet kan antas ha betydande miljöpåverkan". I konsekvens med vad Lagrådet har uttalat i anslutning till 14 a § tredje stycket föreslås att uttrycket "kan antas ha" byts ut mot uttrycket "kan antas medföra".

17 §

I första stycket föreskrivs att en arbetsplan skall ställas ut för granskning. I en föreslagen ny andra mening sägs att 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken därvid skall tillämpas. Vad som avses är att en miljökonsekvensbeskrivning i arbetsplaneskedet skall kungöras i samband med att arbetsplanen ställs ut och att den skall hållas tillgänglig för allmänheten, allt i enlighet med 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken.

Lagrådet föreslår att den nya andra meningen får lydelsen "Därvid gäller vad som i 6 kap. 8 § första stycket miljöbalken sägs om att miljökonsekvensbeskrivning skall kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten."

I fjärde stycket bör i konsekvens med vad som anförts i anslutning till 14 a § och 16 § uttrycket "har antagits ha" bytas ut mot uttrycket "har antagits medföra".

18 §

Lagrådet föreslår att det fjärde stycket delas upp i två meningar enligt följande. "Ett beslut om fastställelse av en arbetsplan eller en förlängning av giltighetstiden skall kungöras. Har samråd enligt 6 kap. 6 § miljöbalken hållits med ansvarig myndighet i annat land skall denna informeras." Lagrådet vill i sammanhanget anmärka att det av förslaget inte framgår hur kungörandet skall ske.

I punkt 2 bör, vad gäller bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer, en hänvisning göras till 5 kap. miljöbalken.

38 § innehåller bestämmelser som möjliggör för länsstyrelse att i vissa fall föreskriva att rätt till täkt av sten, grus, sand och jord skall upplåtas åt väghållare. Enligt 63 § första stycket 5 skall väghållaren ersätta bl.a. skador till följd av att han har förvärvat rätt till täkt för drift av väg. I remissen föreslås att 38 § och den därmed sammanhängande ersättningsbestämmelsen i 63 § upphävs.

Enligt Lagrådets mening behövs ingen övergångsbestämmelse med anledning av att 38 § upphävs. Däremot förordar Lagrådet att bland övergångsbestämmelserna tas in en föreskrift av innebörd att bestämmelsen i 63 § första stycket 5 fortfarande skall gälla i fråga om skador på grund av täkt som upplåtits med stöd av 38 § före den nya lagens ikraftträdande.

Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

4 §

Av författningskommentaren framgår att det i paragrafen bara anges när skogsvårdslagen inte skall tillämpas. Det framhålls vidare att det är rimligt att samma inskränkningar gäller för föreskrifter som meddelats med stöd av skogsvårdslagen.

I den allmänna motiveringen framhålls bl.a. att det både i skogsvårdsförordningen (1993:1096) och i de föreskrifter som Skogsstyrelsen meddelat med stöd av ett bemyndigande i 30 § nämnda förordning, finns en rad materiella regler angående den hänsyn som skall tas till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen vid skötseln av skog. Med hänvisning till allmänna lagvalsprinciper sägs vidare att när inte särskilda undantag gjorts, den ordningen bör gälla, att detaljerade föreskrifter om miljöhänsyn som ingår i skogsvårdsförfattningar skall tillämpas. Miljöbalkens hänsynsregler förutsätts därmed bli tillämpliga bara beträffande frågor som inte är särskilt reglerade i skogsvårdsförfattningarna.

Nämnda avsikter bakom förslaget framgår inte till alla delar av lagtexten, vilket måste betecknas som en påtaglig brist.

Ett tänkbart sätt att bättre klargöra vad som avses är att ge paragrafen följande lydelse:

"Bestämmelser i denna lag eller med stöd därav meddelade föreskrifter skall inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 eller 8 kap. samma balk eller med stöd av annan lag. Har frågor om hänsynen i övrigt till naturvården eller kulturmiljövården reglerats i denna lag eller med stöd därav meddelade föreskrifter skall 2 kap. miljöbalken inte tillämpas."

Lagrådet förordar att 2. andra meningen ges följande lydelse:

"Bestämmelserna i 17 § första stycket i dess nya lydelse skall dock tillämpas omedelbart."

3 . kan lämpligen sammanfattas på följande sätt "I fråga om rätt till ersättning på grund av ett beslut som har meddelats före denna lags ikraftträdande gäller äldre bestämmelser i 19 §."

Förslag till lag om ändring i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avhysning av allmän farled och allmän hamn

1 b §

I tredje stycket i denna paragraf hänvisas bl.a. till 6 kap. 4 § andra stycket miljöbalken. Vad som avses är uppenbarligen tredje stycket i nämnda lagrum.

1 c §

I författningskommentaren sägs att för det fall att regeringen tillåter åtgärder skall Sjöfartsverket därefter avsluta ärendet enligt förevarande lag samt bl.a. överväga om det skall meddelas några föreskrifter enligt 3 §.

Den sålunda tänkta ordningen framstår i och för sig som naturlig men kan inte utläsas av lagtexten.

Förslag till lag om ändring i räddningstjänstlagen (1986:1102)

Enligt 2 § hälsoskyddslagen (1982:1080) svarar varje kommun för hälsoskyddet inom kommunen. Hälsoskyddslagen har arbetats in i miljöbalken.

26 kap. miljöbalken innehåller föreskrifter om tillsyn. Enligt 1 § skall tillsynen syfta till att säkerställa att balken samt föreskrifter, domar i ansökningsmål och beslut som har meddelats med stöd av balken efterlevs. Enligt 3 § första stycket utövas tillsynen av olika myndigheter, bl. a. kommunala myndigheter. Enligt 3 § andra stycket utövar varje kommun tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddet genom den eller de nämnder som fullmäktige bestämmer.

Räddningstjänstlagen innehåller föreskrifter om hur samhällets räddningstjänst skall organiseras och bedrivs. Enligt 2 a § avses i lagen med sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen sådana åtgärder som staten skall vidta för att göra det möjligt att åter använda mark, vatten, anläggningar och annan egendom som förorenats genom utsläpp av radioaktiva ämnen.

Enligt 28 § räddningstjänstlagen skall vid utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk anläggning länsstyrelsen svara för räddningstjänsten då särskilda åtgärder behövs för att skydda allmänheten. Länsstyrelsen skall också svara för saneringen efter sådana utsläpp. Enligt 29 § är kom-

munerna skyldiga att delta i planeringen av räddningstjänsten vid utsläpp av radioaktiva ämnen från kärntekniska anläggningar i landet.

I 28 a § räddningstjänstlagen upplyses att det av hälsoskyddslagen framgår att varje kommun svarar för hälsoskydd inom kommunen som påkallas av utsläpp av radioaktiva ämnen, om inte annat följer av räddningstjänstlagen.

Förslaget till ändrad lydelse av den andra meningen i 28 a § räddningstjänstlagen är något svårförståeligt genom att det där sägs att det av 26 kap. 3 § andra stycket miljöbalken följer att varje kommun svarar för (den) "tillsyn" över miljö- och hälsoskyddet inom kommunen som behövs till följd av utsläpp av radioaktiva ämnen. Vad som krävs av kommunen vid utsläpp av radioaktiva ämnen torde inte i första hand vara tillsyn utan aktiv medverkan i hälsoskydds- och saneringsarbetet.

Lagrådet förordar att den föreslagna ändringen övervägs ytterligare.

Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

2 kap. 2 §

Lagrådet föreslår att den föreslagna nya andra meningen i andra stycket flyttas upp som en sista mening i första stycket och att ordet Beslut därvid byts ut mot ordet Planläggning.

4 kap. 1 §

Lagrådet föreslår att i andra stycket 3. ordet "miljökvalitetsnormerna" byts ut mot orden "gällande miljökvalitetsnormer".

5 kap. 18 §

Lagrådet föreslår att i andra stycket orden "en planerad anläggnings, verksamhets eller åtgärds" byts ut mot ordet "detaljplanens".

5 kap. 22 §

I första stycket bör orden "åligger det länsstyrelsen särskilt att" ersättas med orden "skall länsstyrelsen särskilt".

Enligt 2. skall länsstyrelsen verka för bl.a. att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken "inte överträds". Lagrådet föreslår att de citerade orden i konsekvens med förslaget till 4 kap. 5 § 2. ersätts med ordet "iakttas".

12 kap. 1 §

I 3. talas om att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken "överträds". Lagrådet föreslår i konsekvens med vad som har föreslagits när det gäller 5 kap. 22 § att ordet ersätts med "inte iakttas".

Förslaget till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

8 kap. 2 §

I paragrafen regleras frågan när ett ärende om beviljande av bearbetningskoncession skall hänskjutas till regeringen. En ändring föreslås i paragrafens sista punkt där det f.n. hänvisas till naturresurslagen. Enligt den föreslagna lydelsen sker hänvisningen i stället till 3, 4 eller 6 kap. miljöbalken.

Lagrådet förordar att hänvisningen till 6 kap. får utgå. Något behov av en sådan hänvisning synes inte föreligga.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Enligt Lagrådets mening kan det ifrågasättas om den inbördes ordningen mellan de bestämmelser som enligt förslaget avses ingå i lagen blir den mest lämpliga.

Lagrådet ifrågasätter således om inte de föreslagna föreskrifterna i 7 a § om skyldighet att ställa säkerhet för vissa kostnader har sådant samband med vad som sägs om villkor i 5 § tredje stycket och den föreslagna 5 a § att de med fördel kan få sin plats i en paragraf betecknad 5 b. Därigenom klargörs också att ifrågavarande moment i bedömningen ingår som ett led i den prövning av tillstånd varom föreskrifter ges i 6 §.

Beträffande den föreslagna avfattningen av sistnämnda paragraf vill Lagrådet endast påpeka, att den inte lika tydligt som gällande lydelse klargör att vad där sägs inte gäller tillstånd enligt 9 §. Med hänsyn till att berörda paragrafer återfinns under skilda rubriker i lagen torde emellertid risken för missförstånd i denna del att vara försumbar.

8 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet att vidta vissa återställningsåtgärder sedan ett tillstånd upphört att gälla. Enligt lagtexten åvilar skyldigheten den "som senast" har innehaft tillståndet.

Med anledning härav konstaterar Lagrådet att det i förevarande lag inte finns några bestämmelser om möjlighet att överlåta tillstånd. Jfr 5 § andra stycket lagen (1966:314) om kontinentalsockeln. Vid sådant förhållande synes orden "som senast har" kunna utgå ur lagtexten.

Övergångsbestämmelserna

Lagrådet hänvisar i denna del till vad som anförts i anslutning till lagen om ändring i lagen om kontinentalsockeln.

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

1 kap. 4 §

Med hänvisning till vad som anförts vid 13 § förslaget till lag om ändring i väglagen (1971:948) ifrågasätter Lagrådet nödvändigheten av den föreslagna andra meningen i rubricerade paragraf.

1 kap. 8 §

Lagrådet föreslår att uttrycket "återställning i den utsträckning" preciseras genom att det ersätts med uttrycket "återställning av berörda områden i den omfattning"

2 kap. 1 §

I konsekvens med vad Lagrådet förut förordat, t. ex. i anslutning till 14 a § väglagen, föreslås att uttrycket i tredje stycket "kan antas ha" efter mönster av 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken ersätts med uttrycket "kan antas medföra".

En hänvisning bör göras till 6 kap. 4 § tredje stycket miljöbalken. Lagrummet bör med hänsyn härtill få lydelsen "Efter samråd skall den länsstyrelse, inom vars område järnvägsprojektet huvudsakligen skall utföras, enligt 6 kap 4 § tredje stycket miljöbalken besluta om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Beslutet skall ... miljöbalken tillämpas."

2 kap. 1 a §

I konsekvens med vad Lagrådet uttalat i anslutning till förslaget till 14 b § väglagen (1971:948) föreslås att ordet "terrängkorridorer" ersätts med ordet "sträckningar". Vad gäller utformningen av sista stycket hänvisas till vad som sagts i anslutning till nämnda paragraf.

2 kap. 7 §

Med hänvisning till vad Lagrådet har anført vid 17 § förslaget till lag om ändring i väglagen (1971:948) anser Lagrådet att den föreslagna nya andra meningen i första stycket bör få lydelsen "Därvid gäller vad som i 6 kap 8 § första stycket miljöbalken sägs om att miljökonsekvensbeskrivning skall kungöras och hållas tillgänglig för allmänheten."

2 kap. 8 §

Lagrådet föreslår, såsom vid 18 § fjärde stycket förslaget till lag om ändring i väglagen (1971:948), att det föreslagna fjärde stycket delas upp i två meningar enligt följande. "Ett beslut om fastställelse av järnvägsplan skall kungöras. Har samråd enligt 6 kap. 6 § miljöbalken hållits med ansvarig myndighet i annat land skall denna informeras." Lagrådet vill också i detta sammanhang anmärka att det inte framgår hur kungörandet skall ske.

Övergångsbestämmelserna

I sista meningen i 2. bör en hänvisning göras till 5 kap. miljöbalken så att punkten får följande lydelse. Bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer i 5 kap. miljöbalken skall dock tillämpas omedelbart.

I en ny 1 kap. 8 § föreslås en skyldighet för utövare av verksamhet som bedrivits på järnväg att vidta vissa återställningsåtgärder för att förebygga störningar och olägenheter i framtiden. Enligt paragrafen är verksamhetsutövaren när verksamheten upphör skyldig att vidta de angivna åtgärderna. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1999. Den innehåller övergångsbestämmelser, dock ingen som rör bestämmelsen i 1 kap. 8 §. I den allmänna motiveringen uttalas emellertid att skyldigheten att vidta återställningsåtgärder bör gälla även då järnvägen tillkommit enligt äldre bestämmelser.

Lagrådet hänvisar här till vad Lagrådet anfört i anslutning till övergångsbestämmelserna till lagen om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus

4 §

I paragrafens första stycke enligt gällande lydelse anges i tre punkter vem som är skattskyldig enligt lagen. I remissen föreslås ändringar som är föranledda bl.a. av miljöbalkens tillkomst.

Enligt Lagrådets mening vinner den föreslagna bestämmelsen i överskådlighet om den ges följande lydelse.

"Skattskyldig är den som exploaterar en naturgrustäkt."

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 5 mars 1998

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Freivalds, Wallström, Tham, Åsbrink, Schori, Andersson, Winberg, Uusmann, Ulvskog, Sundström, Johansson, von Sydow, Klingvall, Pagrotsky, Östros

Föredragande: Laila Freivalds

Regeringen beslutar proposition Följdlagstiftning till miljöbalken m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Luffartslag (1957:297)	1 kap. 2 a §, 6 kap. 8 §	385L0337 och 397L0011
Lag (1962:627) om vissa åtgärder för utnyttjande av vattenkraft vid krig m.m.	1 §	
Lag (1966:314) om kontinentalsockeln	3 §	385L0337 och 397L0011
Väglag (1971:948)		385L0337 och 397L0011
Skogsvårdslag (1979:429)	14, 17 och 32 §§	
Lag (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn	3 §	385L0337 och 397L0011
Lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet	5 b §	385L0337 och 397L0011
Lag (1985:620) om vissa torvfyndigheter		385L0337 och 397L0011
Strålskyddslag (1988:220)	22 a, 27 och 30 §§	
Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor	7 §	
Prisregleringslag (1989:978)	8 §	
Minerallag (1991:45)		385L0337 och 397L0011
Kyrkolag (1992:300)	41 kap. 16 § och 42 kap. 13 §	
Lag (1992:1140) om	2 §	385L0337 och

Sveriges ekonomiska zon		397L0011	Prop. 1997/98:90
Fiskelag (1993:787)	20 §		
Lag (1994:1596) om frivillig miljöstyrning och miljörevision	4 §	393R1836	
Lag (1995:1649) om byggande av järnväg		385L0337 och 397L0011	
Ellag (1997:857)		385L0337 och 397L0011	